

ME EMME PUUTU – ME PUUTUMME

Tutkimus sosiaalisen urheiluseura Iceheartsin vaikutuksista lapsiin ja perheisiin

Maaret Aronniemi – Jarkko Levola

Opinnäytetyö, syksy 2007

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak Etelä,
Järvenpää,

Sosiaalialan koulutusohjelma

Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto

Sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus

TIIVISTELMÄ

Aronniemi Maaret & Levola Jarkko. Me emme puutu – me puutumme. Tutkimus sosiaalisen urheiluseura Iceheartsin vaikutuksista lapsiin ja perheisiin. Järvenpää, syksy 2007, 68 s., 2 liitettä.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Diak Etelä, Järvenpää. Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyöntekijän virkakelpoisuus.

Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää mitä vaikutuksia sosiaalisella urheiluseura Iceheartsilla on lapsiin ja perheisiin.

Iceheartsin tarkoituksena on ehkäistä lasten syrjäytymistä ja tukea perheitä niiden kasvatustyössä. Toiminnan lähtökohtana ovat lapset, joilla on erilaisia oppimisvaikeuksia, häiriökäyttäytymistä, aggressiivisuutta, heikkoa omantoinnin ohjausta ja vaikeuksia sosiaalisessa kanssakäymisessä.

Tutkimuksen aineisto kostui perheille tehdystä kyselystä sekä työntekijöiden haastatteluista. Kysely lähetettiin vuonna 2007 keväällä perheille kotiin. Kyselyn vastaajat koostuvat perheistä, joiden lapset olivat sillä hetkellä mukana Icehearts toiminnassa. Tutkimusta varten haastateltiin viittä Iceheartsin työntekijää. Haastattelut litteroitiin ja analysoitiin. Kyselylomakkeet analysoitiin SPSS -tilasto-ohjelman avulla.

Tutkimuksen tulokset osoittivat, että Iceheartsin toiminnalla on merkittävä vaikutus niille lapsille ja perheille, jotka ovat toimintaan osallistuneet. Lapset osallistuvat toimintaan mielellään ja heidän liikunnallisuutensa on lisääntynyt. He myös oppivat sosiaalisia taitoja ja ryhmässä toimimista. Perheet saavat tukea muun muassa lasten kasvatukseen. Perheet arvioivatkin, että Iceheartsin toiminnan avulla voidaan parantaa perheiden elämänlaatua ja tukea lapsen mahdollisuutta hyvään ja tasapainoiseen elämään.

Tutkimuksen pohjalta voidaan todeta, että Icehearts-toiminnalla on suuri merkitys lasten liikunnallisuuden lisääntymiseen, perheiden kasvatustyön tukemiseen ja lasten syrjäytymisen ehkäisemiseen. Toiminnalle on todellinen tarve yhteiskunnassa, jossa lasten pahoinvointi ja syrjäytyminen ovat lisääntymässä. Icehearts-formaattia voidaan soveltaa myös muissa toimintaympäristöissä.

Asiasanat: lapset, perheet, kasvatustyö, käyttäytymishäiriöt, syrjäytyminen, arvot.

ABSTRACT

Aronniemi Maaret & Levola Jarkko. The effects of activities of a social sports club Icehearts has on children and families. 68 p., 2 appendices. Language: Finnish. Järvenpää, autumn 2007.

Diaconia University of Applied Sciences. Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The purpose of this final thesis was to clarify what effects the social sports club Icehearts has on children and families.

The intention of Icehearts is to prevent children to become marginalised and support families in their work of upbringing a child. Activities are based on children, who have different kinds of learning difficulties, unsocial behaviour, aggressiveness, weak abilities to control their actions and problems in social relations.

The material of this final thesis consists a questionnaire for families and interviews for employers. The questionnaire was sent in the spring of 2007 to the families. Respondents were from families, whose children were involved in Icehearts activities at the time. The interview was made for all five employers separately with a dictating machine. After that the interviews were transcribed and analyzed. All questionnaires were analyzed with the SPSS statistical programme.

The results of our thesis proved that Icehearts activities play a big role for those children and families who have been involved. Children like to participate in the activities and their sportiveness has increased. They also learn social skills and being part of a group. Families get among other things support to their work of upbringing a child. The families do believe that by means of Icehearts activities, quality of life of the families can be improved. They also believe that Icehearts activities support the child's chance for a good and balanced life.

Based on our study, we may point out that Icehearts activities play a big role for children becoming more sports-minded. Icehearts can also help families with their educational work and numbers of marginalised children will decrease because of Icehearts activities. There is a real need for this kind of work in Finnish society where marginalisation and ill-being are increasing. The Icehearts-format can also be used or modified in other operational environments like in municipalities or parishes.

Key words: Children, families, upbringing, unsocial behaviour, marginalisation, values.

ESIPUHE

Tämä tutkimus sai alkunsa Vantaan Icehearts-toiminnan kasvattajilta Teemu Vartiamäeltä ja Miika Niemelältä. Tahdomme kiittää heitä ja heidän lisäksi Iceheartsin perustajia Ville Turkkaa ja Ilkka Turkkaa sekä Helsingin Iceheartsin kasvattajaa Veli-Pekka Kilpalaa yhteistyöstä tämän tutkimuksen osalta. Olemme saaneet heiltä kehitysideoita ja korjauksia tutkimustamme koskien ja he kaikki ovat olleet suureksi avuksi meille. Tahdomme kiittää opinnäytetyömme ohjaavaa opettajaa Auli Vähäkangasta, joka on tehnyt kanssamme yhteistyötä tämän vuoden aikana. Hän ansaitsee kiitokset kärsivällisestä ja kannustavasta ohjauksesta. Kiitokset ansaitsevat myös opettajat Pekka Launonen ja Salla Poropudas, jotka ovat antaneet meille viisaita neuvoja työtämme koskien. Annamme erityiskiitoksen kaikille lähimmäisillemme, jotka ovat joutuneet kuuntelemaan murheitamme opinnäytetyöstämme ja tarjoutuneet esilukemaan työtämme. He ovat jaksaneet tukea meitä vaikeissa tilanteissa ja ymmärtäneet väsymystämme. Nyt elämässämme tapahtuu suuri muutos, koska jätämme tutkimuselämän toistaiseksi taaksemme. Nyt meillä on aikaa muuhunkin kuin tutkimuksen tekemiseen.

Järvenpäässä 22. lokakuuta 2007

Maaret Aronniemi ja Jarkko Levola

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

ESIPUHE

1 JOHDANTO	7
2 LAPSEN KASVATUS JA KÄYTTÄYTYMINEN	8
2.1 Lapsen kehitys	8
2.1.1 Liikunta ja psykomotoriikka	10
2.1.2 Kodin ja koulun merkitys kasvatuksessa.....	12
2.2 Ongelmia lapsen kasvussa.....	14
2.2.1 Lapsen ongelmakäyttäytyminen	15
2.2.2 Lapsi ja vanhempien ero	17
2.2.3 Perheen sisäiset ongelmat.....	19
2.2.4 Lasten syrjäytyminen	20
2.3 Arvot ja kristillinen kasvatusta	21
3 ICEHEARTS-TOIMINNAN KUVAUS	24
3.1 Toiminta.....	24
3.1.1 Arvot	26
3.1.2 Tavoitteet	28
3.2 Kasvatustyö.....	30
3.3 Lapset ja perheet.....	32
3.4 Työntekijät	33
3.5 Yhteistyökumppanit	34
4 TUTKIMUSPROSESSI	36
4.1 Tutkimuksen tavoitteet ja aikaisemmat tutkimukset.....	36
4.2 Tutkimusmenetelmät	38
4.2.1 Kyselyn tekeminen ja toteutus	39
4.2.2 Haastatteluaineiston kerääminen.....	41
4.3 Tutkimusaineistojen analysointi.....	42

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET	44
5.1 Toiminnan vaikutukset lapsiin.....	45
5.2 Toiminnan merkitys perheille.....	48
5.3 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	50
6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISHAASTEET	52
6.1 Tutkimuksen johtopäätökset.....	52
6.2 Iceheartsin kehittämishaasteet	54
6.3 Icehearts-formaatin soveltamismahdollisuudet kirkon työssä.....	56
6.3.1 Kirkon mahdollisuudet.....	57
6.3.2 Kirkko ja maahanmuuttajat	60
6.4 Tutkimusprosessin arviointi	62
LÄHTEET	64
LIITTEET	

1 JOHDANTO

Icehearts on sosiaalinen urheiluseura, joka pyrkii ehkäisemään lasten syrjäytymistä ja huostaanottoja toiminnallaan. Iceheartsin interventio on positiivinen diskriminointi, jolla tarkoitetaan sitä, että toimintaan halutaan ja valitaan sellaisia lapsia, jotka tarvitsevat erityistä tukea kasvussaan ja kehityksessään. (Paananen & von Hertzen 2006, 3.)

Iceheartsissa työntekijät ovat aina läsnä lasten elämässä ja ovat valmiina auttamaan ongelmatilanteissa. He eivät puutu lasten elämästä, vaan he puuttuvat lasten elämään kokonaisvaltaisesti.

Tutkimuksessamme selvitimme Iceheartsin merkitystä lapsille ja perheille. Toiminta koostuu joukkue- ja iltapäivätoiminnasta. Icehearts toimii tällä hetkellä Vantaalla ja Helsingissä, mutta toimintaa on tarkoitus laajentaa ensisijaisesti pääkaupunkiseudulla ja myöhemmin muualle Suomeen rahoituksen sallimissa rajoissa. Icehearts-toiminnalle on todellinen tarve yhteiskunnassa.

Tutkimuksessamme olemme käyttäneet metodeina kysely- ja haastattelututkimusta. Haastattelut jaettiin kahteen osaan, joista ensimmäinen osa käsitteli Iceheartsin toiminnan sisältöjä. Olemme hyödyntäneet saamaamme tietoa Iceheartsin toiminnasta kertovassa luvussa. Toinen osa käsitteli lapsiin liittyviä asioita ja tuki kyselytutkimustamme tuoden tuloksiin työntekijöiden näkökulman. Olemme toimineet Iceheartsissa itse kahdeksantoista viikkoa ja teimme havaintoja lapsista ja toiminnasta näiden viikkojen aikana. Käytämme hyväksi havainnointia Iceheartsista kertovassa luvussa.

Tutkimuksemme rakentuu siten, että kerromme aluksi kasvatuksellisista lähtökohdista, jonka jälkeen kerromme Icehearts-toiminnasta. Ennen tulosten esittämistä ja johtopäätöksiä kerromme tutkimusaineistomme analysoinnista. Lopuksi pohdimme Icehearts-toiminnan soveltamismahdollisuuksia kirkon työssä. Tutkimuksellemme oli tarve, koska Icehearts-toiminnan vaikutuksista ei ole aikaisemmin tehty mitään tutkimusta.

2 LAPSEN KASVATUS JA KÄYTTÄYTYMINEN

2.1 Lapsen kehitys

Koska lapsi on yleisenä käsitteenä hyvin laaja, olemme selkeästi rajanneet tutkimuksemme ja teoreettisen viitekehuksemme. Tässä tutkimuksessamme tarkoitamme lapsella alakouluikäistä, noin 6-12-vuotiasta lasta. Emme juuri käsittele lapsen varhaisvaiheiden kehitystä, emmekä nuoruusiässä tapahtuvia muutoksia. Teoreettisten lähtökohtien tavoitteena on luoda selkeä viitekehys, jonka sisällä Icehearts toimii. Kerromme Iceheartsista ja sen toiminnasta luvussa kolme.

Lapsen kehitys ei koskaan rajoitu vain tiettyihin yksityiskohtiin, vaan fyysinen kasvu, motorinen, kognitiivinen eli älyllinen ja sosiaalis-emotionaalinen kehitys muodostavat lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen. Motorinen kehitys on monella eri tavalla yhteydessä muihin kehityksen osa-alueisiin. Esimerkiksi oppiessaan liikkumaan, lapsi on aktiivinen ja pyrkii luomaan sosiaalisia suhteita sekä etsimään uusia kokemuksia ympäristöstään. Kouluiässä motorinen kehitys usein tukee myös kognitiivista kehitystä, vaikka ei niin paljon kuin aiemmissa kehitysvaiheissa. Tosin motorisen kehityksen viiveet tai ongelmat voivat aiheuttaa ongelmia muun muassa sosiaalisen ja tunne-elämän kehitykseen. (Saari-
nen & Ruoppila & Korhonen 1994, 111, 117.)

Erik H. Erikson on määritellyt ihmisen kehitystä ja muutosta vauvaiästä vanhuuteen. Lapsen syntymän jälkeen ensimmäiseen ikävuoteen mennessä luodaan luottamus tai perusturvallisuuden tunne yleensä omiin vanhempiin. 2-3-vuotias lapsi kehittää itselleen oman tahdon ja omaa kyvyn tehdä valintoja. Leikki-ikässä lapselle kehittyy tunne siitä, että mitä hän tekee, on tärkeää ja merkitsee jotain. (Lehtinen & Kuusinen & Vauras 2007, 25.)

Kouluiässä, noin 6-12-vuotiaana, lapsi kokee pystyvyyden tunteen, jolla tarkoitetaan kykyä ja halua johonkin toimintaan oman itsensä vuoksi. Toisin sanoen lapsi on motivoitunut menestymään ja työskentelemään sellaisten asioiden vuoksi, jotka hän kokee tärkeiksi ja arvokkaiksi. Tässä ikävaiheessa epäonnistumiset ja heikko koulumenestys saattavat johtaa siihen, että lapsi kokee olevansa kyvytön suoriutumaan hänelle asetetuista ja hänen asettamistaan tavoitteista. Lopputuloksena voi olla huono itsetunto ja heikko itseluottamus. Varsinkin silloin kun epäonnistumiset korostuvat, lapsi saattaa tulevissa vaikeissa tilanteissa helposti luovuttaa, koska ei usko yrittämisen kannattavan. Erityisen vaikea tilanne kouluiässä on silloin, jos lapsi ei ole 0-5-vuotiaana saavuttanut edellä mainittuja myönteisiä kehitystuloksia, vaan hän tuntee itsensä turvottomaksi, hylätyksi, riittämättömäksi ja epäonnistuneeksi. (Lehtinen ym. 2007, 24-25.)

Jean Piaget'n mukaan konkreettisten operaatioiden vaiheessa eli noin 7-12-vuotiaana lapsi alkaa ajatella itsenäisemmin ja minäkeskeisyys, joka on ollut vahvaa edellisessä kehitysvaiheessa, vähenee. Lapsi kykenee ajattelemaan menneisyyttä, mutta parhaiten silloin, kun kyse on jostain konkreettisesta tilanteesta. Näkökulmien yhdisteleminen ja helppojen johtopäätöksien tekeminen kuuluvat myös tämän ikäkauden kehitykseen. Abstraktit käsitteet, kuten esimerkiksi rakkaus, tulevat lapsen puheeseen. (Holm 2004, 26-27.)

Kouluikäiselle on suuri merkitys erilaisilla kerhoilla ja harrastuksilla. Erityisesti kognitiivisen ja sosiaalisen kehityksen toteutuminen riippuvat merkittävästi harrastusten olemuksesta. Liikunnalliset harrastukset tukevat myös lapsen motorista kehitystä. Kouluiässä luodaan myös uusia ihmissuhteita ja ystäväystytään ikätovereiden kanssa, mikä on tärkeää lapsen tulevaisuutta ajatellen. (Vuorinen & Tuunala 1999, 92.)

2.1.1 Liikunta ja psykomotoriikka

Lasten liikunnassa on erittäin tärkeää, että lapsi opetetaan liikkumaan monipuolisesti, koska eri lajit tukevat lapsen motorista kehitystä eri tavoin. Lapsen liikunnallisen harrastamisen on todettu tukevan lasta hänen kasvussaan monella eri tavalla. (Miettinen 1999, 125.) Useat eri tutkimukset ovat osoittaneet, että liikuntaa aktiivisesti harrastavilla lapsilla on usein parempi käsitys omasta itsestään kuin niillä lapsilla, jotka eivät harrasta liikuntaa (Iivonen 1999, 67).

Elämykset onnistumisista antavat lapselle iloa ja luovat uskoa omiin kykyihin. Hyvin usein lapset, jotka ovat liikunnallisia ja menestyvät urheilussa, selviytyvät paremmin myös monessa muussa asiassa. Pääasia lapsen liikunnassa on kuitenkin se, että lapsi saa positiivista palautetta ja pitää hauskaa liikunnan avulla kavereiden kanssa. Menestyminen ei saa olla lapsen liikunnassa tärkeintä. (Miettinen 1999, 125-126.)

Nykyään kouluissa on paljon levottomia lapsia, mutta myös motoriset vaikeudet ovat kasvussa. Oppimisvaikeudet ja käytöshäiriöt näkyvät kaikissa oppiaineissa ja ne liittyvät usein juuri motorisiin vaikeuksiin. Lapsen motorinen kömpelyys saattaa johtua huonoista tai jopa häiriintyneistä sosiaalisista suhteista. Koulun liikuntatunnit, jotka ovat hyvin suorituskeskeisiä, eivät tue motorisesti heikompia lapsia, koska erot taitavien ja hyväkuntoisten lasten ja motorisista ongelmista kärsivien lasten välillä tulevat selvästi esiin. Psykomotoriikan tarkoitus on kehittää lasten liikkumista ottamalla huomioon lapset yksilöllisinä siten, että huomioidaan heidän oma lahjakkuutensa ja eronsa. (Iivonen 1999, 63.)

Psykomotoriikka tarkoittaa psyykkisten ja motoristen asioiden tiivistä yhteyttä. Psykomotoriikka voidaan ymmärtää myös toimintamallina, jonka tarkoitus on edistää psyykkisten asioiden kehitystä motorisen toiminnan avulla. Pyrkimyksenä on liikkuminen ja yhdessä tekeminen vuorovaikutussuhteessa ympäristön kanssa. (Koljonen 2005, 73.)

Liikkuminen ei ole vain fyysis-motorista toimintaa, vaan motoriikan ja psyyken yhteistoimintaa. Mieli ja keho ovat suhteessa toisiinsa. Kun kasvatusnäkemys on psykomotorinen, tavoitteena ei ole jonkin tietyn lajin oppiminen ja hallitseminen, vaan yksittäisen lapsen ominaispiirteiden käyttö ja hyödyntäminen, jotka yksittäisellä lapsella jo on. (Koljonen 2005, 76-77.)

Toimintamallina psykomotoriikan keskeisimmät tavoitteet ovat parantaa lapsen keskittymis- ja omatoimisuuden kykyä, nostaa paineensietokykyä ja aktiivisuutta, tukea ja kehittää aloite-, kommunikaatio- ja toimintakykyä sekä vahvistaa lapsen itsetuntoa vuorovaikutustilanteissa. Tavoitteet ovat realistisia, sillä liikunnalliset elämykset ovat läheisessä suhteessa lapsen käsitykseen itsestään. Lapsi tunnistaa onnistumiset ja osaamisen, mutta myös epäonnistumiset ja osaamattomuuden. Positiivinen palaute on tärkeää, koska lapsi oppii luottamaan itseensä niin, että hän selviytyy myös vaativammista haasteista tulevaisuudessa. (Iivonen 1999, 65-66.)

Liikunta ja liikunnalliset leikit ovat aina myös sosiaalisia tilanteita, joiden avulla lapsen oppii ottamaan toiset lapset huomioon ja konfliktitilanteissa kykenee myös itsenäiseen ongelmanratkaisuun. Eniten apua psykomotoriikka tarjoaakin niille lapsille, joiden kehitys on viivästynyt, häiriintynyt tai he ovat kömpelöitä ja liikunnallisesti vaatimattomia. Tästä on voinut seurata, että lapset ovat myös arkoja tai estyneitä harrastamaan liikuntaa. Levottomille tai keskittymisvaikeuksista kärsiville lapsille psykomotoriikka tarjoaa myös tukea. Psykomotoriikka sopii kuitenkin kaikille iästä välittämättä, mutta suurin hyöty eri ikäryhmistä on lapsille ja nuorille. (Iivonen 1999, 68-69.)

2.1.2 Kodin ja koulun merkitys kasvatuksessa

Kodin sisällä tapahtuva kasvatusta vaikuttaa eniten siihen, millainen tulevaisuus ja aikuisikä lapselle on odotettavissa. Kodin on onnistuttava luomaan lapsen tarpeet täyttävä ja hyväksyvä ilmapiiri, koska juuri nämä asiat vaikuttavat lapseen eniten. Jos koti ei täytä lapsen tarpeita tai hyväksy lasta, lapsi etsii näitä asioita muualta. Lapselle on myös tärkeää, että kodissa ja kodin toiminnassa on säännöllinen rytmi, koska se tukee turvallisuuden tunnetta. Samoin lapsen kehitystä tukevat tietyt kodin tavat ja perinteet, jotka rikastuttavat perheen arkea. Lapsen kanssa on myös keskusteltava ja vietettävä aikaa, koska lapset haluavat huomiota. Lasten huomioiminen on yksi tärkeimmistä kodin tehtävistä ja sillä on suuri vaikutus lapsen kasvuun. Lapsen on opittava erilaisten kriisi- ja ongelmatilanteiden käsitteleminen jo ennen kouluikää, koska lapsi tulee kohtaamaan ongelmia tulevaisuudessa. (McGraw 2004, 11, 32, 43, 48, 52-55.)

Kodin erilaiset kasvatustyyli- tai -käytännöt vaikuttavat lapseen hyvin voimakkaasti. Kasvatustyyliä on karkeasti jaettuna kolmea eri lajia; autoritaarinen-, tasa-arvoinen- ja salliva tyyli. Eri teorioiden mukaan näiden kasvatustyylien tuloksena on erilaisia lapsia; kapinoivia, yhteistyötä tekeviä ja passiivisia. Yleensä autoritaarisen kasvatuksen saanut lapsi on passiivinen, tasa-arvoisesta kodista tuleva lapsi yhteistyötä tekevä ja sallivan perheen lapset ovat usein kapinoivia. Asia ei kuitenkaan ole näin yksiselitteinen. Kasvatustyylistä riippumatta lapsi saattaa olla kapinoiva, passiivinen tai hyvinkin yhteistyöhaluinen. (McGraw 2004, 104-105.)

Vanhempien kasvatuskäytännöillä on myös merkittävä rooli lapsen itsetunnon muodostumisen kannalta. Itsetunnolla tarkoitetaan ihmisen tunnetta siitä, että on hyvä. Lapsen itsetunto on hyvä, jos vanhemmat ajattelevat lapsesta positiivisesti ja sallivasti. Tiukka kuri voi puolestaan aiheuttaa lapselle heikon itsetunnon. (Keltikangas-Järvinen 1994, 17, 162-163.)

Koululla on kodin ohella merkittävä rooli lapsen kasvussa ja kehityksessä. Suomessa yhdeksän vuotta kestävä peruskoulun tarkoitus on kasvattaa lapsia yhteiskuntaan sopiviksi kansalaisiksi antamalla lapsille tietoa ja taitoja. Kouluun kuuluu usein myös aamu- ja iltapäivätoimintaa, joiden tarkoitus on tuottaa lapsille mielekästä tekemistä myös kodin ulkopuolella. (Lapsitiedon Keskus 2007.)

Koulu vaikuttaa lapseen monella tavalla. Kun lapsi aloittaa koulukäynnin, hän alkaa arvioida käyttäytymistään eri tavalla kuin aikaisemmin. Ensimmäiset kouluvuodet ovat hyvin tärkeitä lapselle. Tärkeää on myös palautteen saaminen koulusta, koska lapselle syntyy käsitys omasta osaamisestaan, mutta myös siitä, mitä hän ei osaa. Koululla on näin ollen suuri vaikutus lapsen itsetuntoon. Itsetunto määrittelee sitä, millainen koulumenestys lapsella on. Heikko itsetunto vaikuttaa koulumenestykseen alentavasti, hyvä itsetunto parantaa mahdollisuuksia menestyä koulussa. (Keltikangas-Järvinen 1994, 179-180.)

Koulujen tehtävä ei kuitenkaan ole yksinomaan kasvattaa lasta, vaan täydentää omalta osaltaan lapsen kotikasvatusta. Koulun tehtävä on tarjota lapselle hyvät kasvuolosuhteet, joihin sisältyy muun muassa mahdollisuus luoda ystävyyssuhteita samanikäisiin lapsiin. Koulussa on paljon virikkeitä lapselle ja lisäksi koulu tarjoaa mahdollisuuksia uuden oppimiseen ja kokemiseen. Koulua voidaan pitää päivähoiton ja kodin ohella yhteiskunnan kasvatustyön perustana. (Zimmer 2001, 103.)

Opettaja on lapselle aina jonkinlainen auktoriteetti. Lapsen koulumenestykseen vaikuttaa paljon hänen suhteensa opettajan persoonaan. Toisin sanoen, pitääkö lapsi ja opettaja toisistaan. Erityisesti ensimmäisten kouluvuosien aikana suhtautuminen opettajaan ja opettajan suhtautuminen lapseen on tärkeässä asemassa, sillä se saattaa vaikuttaa lapsen asennoitumiseen opettajia kohtaan myös tulevaisuudessa. Opettajalla on suuri merkitys siihen, viihtyykö lapsi koulussa vai ei ja vaikuttaako koulu lapseen positiivisesti vai luoko koulu lapselle erilaisia vaikeuksia. (Saarinen ym. 1994, 222-224.)

2.2 Ongelmia lapsen kasvussa

Stressi lapsen kasvussa synnyttää ongelmia. Erityisesti pahoinvointi, sairaudet, mielenterveyteen liittyvät vaikeudet, päihdeongelmat omassa perheessä ja aviolliset ristiriidat stressaavat heitä. Perushoivan puutteellisuus tai suoranaiset laiminlyönnit ja väkivaltainen kohtelu laittavat lapsen lujille. (Tahkokallio 2003, 120.)

Lasten ja perheiden elinoloissa on paljon eroja. Reagointi rasittavissa tai stressaavissa asioissa on hyvin erilaista eri yksilöiden keskuudessa. Yhteiskunta asettaa tiettyjä stressitekijöitä lasten elämään, jossa virikkeiden tai ärsykkeiden määrä on suuri. Ne ovat olemassa kasvuympäristössä, jossa lapsi joutuu elämään. Jos lapsi kokee ärsykkeiden määrän liian suureksi, hän saattaa tulla levottomaksi tai ikään kuin sulkeutuu ja kieltäytyy vastaanottamasta ärsykeitä. (Saarinen ym. 1994, 160.)

Suorituksille asetetaan paljon painoa. Kaikki ihmiset lapsen elämässä odottavat lapselta jotain. Odotukset kohdistuvat erityisesti suoriutumiseen ja kilpailussa menestymiseen. Vanhemmat alkavat usein verrata omaa lastaan jo pian syntymän jälkeen mahdollisiin vanhempiin sisaruksiin tai sukulaisten lapsiin. Vanhemmat kilpailevat toisten vanhempien kanssa lastensa avulla ja usein lapsen kustannuksella, joka aiheuttaa sen, että lapsi saattaa tuntea ihmisarvonsa riippuvan menestyksestä. Pahimmassa tapauksessa lapsi kokee, että vanhemmat hyväksyvät vain menestyvän lapsen. Tällöin suhde vanhempiin saattaa kärsiä. (Saarinen ym. 1994, 161.)

Elämässä on myös paljon muutoksia, joten yleinen epävarmuus on jatkuvasti läsnä lasten elämässä. Perheen rakenteet muuttuvat paljon enemmän kuin aiemmin. Elämän ollessa epävakaata tai muutosten ollessa syvästi vaikuttavia, seurauksena on eritasoisia kokemuksia stressistä. Muutokset voivat myös piristää ja tuoda vaihtelua. Kuitenkin suuret muutokset, myös positiiviset, rasittavat, mutta vähemmän. (Saarinen ym. 1994, 160, 162.)

Se mitä lasten kanssa tehdään ja mihin suuntaan heitä ohjataan lapsuudessa ja nuoruudessa, määrittää mitä he tekevät aikuisina. Lapset ovat suurissa määrin muovailtavissa sellaisiksi kuin kasvattaja heidät haluaa kasvattaa. Jokainen sukupolvi kasvattaa tulevia aikuisia. (McGraw 2004, 11.)

2.2.1 Lapsen ongelmakäyttäytyminen

Kaikki ihmiset haluavat toimia oikein. Kukaan ei vapaaehtoisesti valitse huonoa käyttäytymistä tai käytöshäiriötä (Greene 2005, 28). Kulttuurista riippumatta kuitenkin noin viisi prosenttia lapsista kärsii erilaisista keskittymis- ja tarkkaavaisuushäiriöistä, joiden syyt eivät johdu vanhempien rajoittuneista kyvyistä kasvattaa lasta tai vajavaisista elinolosuhteista. Syyt näiden häiriöiden syntyyn ovat biologiset. (Tahkokallio 2003, 102.)

Tunnetuin määritelty tarkkaavaisuus- ja ylivilkkaushäiriö on AD/HD (attention-deficit/hyperactivity disorder). Kyseessä on krooninen tila, jossa oireet, joita ovat muun muassa tarkkaavaisuushäiriö, ylivilkkaus ja impulsiivisuus, otetaan usein huomioon vasta peruskoulun ensimmäisillä luokilla. Oireita on jo ennen seitsemää ikävuotta. Aikuisikään asti jatkuessaan oireet saattavat vaikeuttaa esimerkiksi jatko-opintoja. Aikuisuudessa oireet voivat lieventyä tai niiden luonne voi muuttua. (Michelsson & Miettinen & Saresma & Virtanen 2003, 12.)

Käytännössä impulsiivisuuteen ja ylivilkkauteen liittyviä oireita AD/HD:ssa voivat olla muun muassa herkkyyys turhautumiseen, toiminta seurauksia ajattelematta, rajoittunut kyky noudattaa ohjeita tai sääntöjä, kyky pitää lupauksia ja ystävyys-suhteiden ylläpidon vaikeus. Näistä ja monista muista oireista johtuen, AD/HD:ta sairastavat omaavat heikentyneen kyvyn hyvään oman toiminnan ohjaukseen. Taidot kuitenkin kehittyvät vuosien aikana ja suurimmat vaikeudet oireiden kanssa ovatkin peruskouluiässä. (Michelsson ym. 2003, 52-53.)

Lapsen stressin tai ahdistuksen voi huomata selvästi ulospäin näkyvästä käyttäytymisestä, psykosomaattisista muutoksista, eli mielen ja kehon vuorovaikutuksen muutoksista, tai testeillä osoitettavista häiriöistä tunne-elämässä. Aggressiivisuus tai päihteiden käyttö saattavat olla pahoinvoinnin oireita, mutta myös keinoja lieventää ahdistuksen tunteita. Keinot ovat usein negatiivispainotteisia, vaikka esimerkiksi päihteet saattavat tuoda tilapäistä helpotusta tilanteeseen. Esimerkiksi jos yksilö saa tilapäistä helpotusta huumausaineista, pitkään jatkuessa tällä toiminnalla on negatiivisia fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia vaikutuksia. (Saarinen ym. 1994, 163-164.)

Lapsi tai nuori voi tuhota itseltään hyvän elämän edellytykset, jos hän pitää oikeutenaan aiheuttaa muille ihmisille tarpeetonta kärsimystä esimerkiksi kiusaamalla heitä. Tällöin myös kiusatuksi joutuneelle aiheutuu kaikenlaista harmia ja usein jopa eriasteista ahdistusta. Usein jää huomaamatta, että kiusaaja vahingoittaa itseään vielä enemmän, koska hän omalla toiminnallaan luo itselleen luonteenominaisuuksia, jotka vaikuttavat kielteisesti hänen muihinkin sosiaaliin suhteisiinsa. (Puolimatka 1999, 44.)

Nautintoa tuottavat tavat ja käyttäytymismallit toistuvat jatkuvasti yksilön toiminnassa. Yksilön luonne muokkautuu kohti niitä toimintamalleja, joita jatkuvasti toistetaan. Mitä enemmän toimintamalleja toistetaan, sitä enemmän luonne muokkautuu. Mitä enemmän luonne muokkautuu kohti kielteisiä käyttäytymis- ja toimintamalleja, sitä enemmän negatiiviset vaikutukset näkyvät koko elämässä; tunteissa, asenteissa, ajatuksissa ja ihmissuhteissa. (Puolimatka 1999, 44.)

Jos lapsi saa nautintoa toiminnastaan, esimerkiksi kiusaamisesta, pyrkii hän lähes aina toistamaan tätä toimintamallia kaikissa ihmissuhteissaan, vaikka lapsi ei itse huomaa tätä. Tällaisella taipumuksella on tuhoava vaikutus kaikkiin olemassa oleviin ihmissuhteisiin, koska kukaan ei halua, että häntä kiusataan. Noudattaessaan aikaisemmasta kokemuksesta nautintoa tuovaa toimintamallia, kiusatessaan aiemmin luodut ihmissuhteet häviävät. Ihmisellä, jolla ei ole todellisia ystäviä, on usein rajoittuneemmat mahdollisuudet elämässä. Valheellisuu-
della on samanlainen tuhoava vaikutus ihmisen elämässä, sillä ilman luottamus-

ta ihmissuhteet ei ole mahdollista luoda pitkäaikaisia ja pysyviä ihmissuhteita. (Puolimatka 1999, 44.)

2.2.2 Lapsi ja vanhempien ero

Vanhempien avioeroa pidetään yhtenä merkittävänä riskitekijänä lapsen kehityksen kannalta. Vaikka toiset lapset käsittelevätkin erotapahtumaa paremmin kuin toiset, tarvitsevat he tukea kaikilta läheisiltään. (Pulkinen 2002, 18.) Suurin osa lapsista, yli 80 prosenttia, jää eron jälkeen asumaan äitinsä kanssa. Suurta muutosta ei ole havaittu viime vuosikymmenien aikana. Lapsen ikä vaikuttaa asuinpaikkaan. Mitä pienempi lapsi, sitä varmemmin hän tilastojen mukaan jää äidilleen. (Kuronen 2003, 108.)

Avioero on aina osa pidempää ja monimutkaista tapahtumasarjaa, jossa on erilaisia stressitekijöitä ennen ja jälkeen varsinaista eroa. Haittavaikutuksien kannalta merkittävintä on erilaisten ongelmien kasaantuminen ja erityisesti lapsen kokemana stressi ja sen vaikutukset lapseen. (Pulkinen 2002, 19.) Lapsen kannalta lienee kuitenkin parempi, että hän on lähtöisin eronneesta perheestä, kuin elää jatkuvasti onnettomassa perheessä (McGraw 2004, 19).

American Academy of Pediatrics (Yhdysvaltain lastenlääkärien yhdistys) on tutkimuksessaan huomannut, että jopa puolella lapsista, jotka ovat kokeneet vanhempiensa avioeron, saavat erilaisia oireita ensimmäisen vuoden aikana eron jälkeen. Näitä oireita ovat lisääntynyt äreys, itkuisuus, pelokkuus, päihteiden käyttö, masennus ja heikentynyt koulumenestys sekä käyttäytymisen muuttuminen huonommaksi. Lapsen ongelmakäyttäytymisen syntymisen voi usein ehkäistä, jos lapsella ei ole biologisista syistä, johtuvia käyttäytymisongelmia. Tämä onnistuu täyttämällä lapsen perustarpeet. (McGraw 2004, 17.)

Lapsen tärkein tarve erotilanteessa on hyväksyntä, sillä hänen itsetuntonsa on hauras ja vasta muodostumassa. Erityisesti mitä nuoremasta lapsesta on kyse. Lapselle on selkeästi osoitettava, että hän on edelleen osa perhettä. Tämä luo myös turvallisuuden tunnetta, joka lapselta saattaa erossa kadota. Paras tapa luoda turvallisuutta lapsen elämään on järjestelmällisyys ja pysyvyyden luominen ja ylläpitäminen. (McGraw 2004, 17-18.)

Lapset tuntevat usein syyllisyyttä vanhempien erosta. Lapselle on hyvin tärkeää vakuuttua siitä, että vanhempien ero ei missään tapauksessa ollut hänen vikansa. Lapset tarvitsevat myös tiettyjä rakenteita perheessä. Eron jälkeen lapset usein kokeilevat muuttuneen perheen rakenteita. Tällöin on tärkeää, että vanhempi on pitää lapsen elämän samankaltaisena kuin ennen eroa ja välttää muutoksia. Vanhemman on myös itse pysyttävä vahvana ja pyrittävä olemaan paras mahdollinen vanhempi lapselle, sillä lapsi tuntee vanhemman paremmin kuin vanhempi itse tietää. Lapsi ei saa joutua kantamaan erilaisten tunteiden taakkaa kuten aikuinen. Lapsen rooli ei saa olla vanhemman erossa syntyneen tuskan helpottaminen, vaikka näin käy hyvin usein. Lasten on annettava olla lapsia kaikissa olosuhteissa. (McGraw 2004, 18-19.)

Lapselle on tärkeää, että hänellä on terve aktiivinen suhde molempiin vanhempiinsa myös eron jälkeen. Lapsi ei saa joutua valitsemaan jompaakumpaa vanhemmistaan, koska lapsella on oikeus molempiin. Lasta ei saa käyttää niin sanotusti koston välineenä entistä puolisoa kohtaan, sillä se vahingoittaa eniten lasta. (McGraw 2004, 21-22.)

2.2.3 Perheen sisäiset ongelmat

Perheet voi karkeasti jakaa kahteen pääryhmään. Niihin perheisiin, jotka toimivat hyvin ja niihin, jotka toimivat huonosti. Jokaisessa perheessä on joskus ongelmia. Suurin ero hyvin toimivan perheen ja huonosti toimivan perheen välillä onkin usein se, miten ongelmatilanteita käsitellään. Ei ole kenenkään edun mukaista salata ongelmia, sillä yleensä ne kasautuvat ja tulevat uudelleen ilmi myöhemmin. Toimivassa perheessä ei piilotella ongelmia, vaan ne kohdataan ja käsitellään. (Kemppinen 2004, 112.)

Toimiva perhe asettaa lasten edun tärkeimmäksi asiakseen. Lapsille annetaan rooli perheen sisällä jo erittäin nuorena, ja heille annetaan ikään soveltuvia kotitehtäviä. Lapsille on etua siitä, että he oppivat jo pienenä kantamaan vastuuta ja näkemään vaivaa niiden asioiden eteen, joita he haluavat. Näin lapset oppivat arvostamaan asioita aivan eri tavalla kuin ne lapset, jotka saavat elämässään kaiken minkä haluavat. (Kemppinen 2004, 112-113.)

Perheen sisäisiä ongelmia voi olla erilaisia. Ongelmat voivat kohdata koko perhettä, kuten esimerkiksi perheen ajautuessa taloudellisiin vaikeuksiin tai vanhempien parisuhteen päättyessä eroon. Yleensä myös vain yhtä perheenjäsentä kohtaavat ongelmat vaikuttavat koko perheeseen. (Lastensuojelun keskusliitto 2007.)

On olemassa kaksi asiaa, jotka vanhempien täytyy huomioida perheen sisäisestä tilanteesta riippumatta. Lapsia ei saa altistaa asioille, joita he eivät voi kontrolloida. Se luo tunteen avuttomuudesta ja turvattomuudesta ja lapsi alkaa kyseenalaistaa omat kykynsä ja vahvuutensa. Lapsi ei myöskään saa joutua käsittelemään aikuisten asioita, koska lapset eivät kykene ymmärtämään aikuisten ongelmia. Lapsen tehtävä on selvittää oman kehityksensä eri vaiheet. (McGraw 2004, 19.)

Suurin yksittäinen perheen sisäinen ongelma on päihteet. Päihteiden väärinkäyttö liittyy usein masennukseen. Päihteitä käyttävät äidit iloitsevat yleensä vähemmän lapsesta ja osoittavat emotionaalista ja ohjaavaa sitoutumista lasta

kohtaan selvästi vähemmän kuin päihteettömät äidit. Tällöin lapsi tuntee itsensä usein turvattomaksi, sillä äidin on vaikea luoda turvallisuuden tunnetta edistävää suhdetta. Lapsen ollessa aivan pieni, päihteitä käyttävät äidit eivät osaa riittävästi tulkita lastensa tunneilmaisuja ja mielialoja. Tämä vaikuttaa tulevaisuudessa myös lapsen tunneilmaisuun, sillä se on pääosin opittua toimintaa. (Punamäki & Belt & Rantala & Posa 2006, 239.)

Perheen sisäinen vuorovaikutus ja kasvatusilmapiiri vaikuttavat suuresti lapsen kokonaisvaltaiseen kehitykseen varhaislapsuudessa. Erityisesti jos vanhempi on psyykkisesti sairas, lapsi saattaa yrittää selvitä ja sopeutua arjen vaatimuksiin niin, että lapsi omaksuu huonosti toimivia ongelmanratkaisu- tai vuorovaikutustaitoja. Psyykkiset sairaudet alentavat poikkeuksetta vanhemmuuden tasoa. Lapsen kehityksen kannalta ei ole väliä, mistä psyykkisestä sairaudesta vanhempi kärsii, vaan se, miten sairaus vaikuttaa lapsen ja perheen jokapäiväiseen elämään kokonaisuutena muun muassa vanhemmuuden kautta. (Söderblom 2005, 12-13.)

2.2.4 Lasten syrjäytyminen

Lasten syrjäytyminen ja pahoinvointi on lisääntymässä yhteiskunnassa. Tämä näkyy myös siinä, että lastensuojelun asiakasmäärät ovat olleet viime vuosina kasvussa. (Heino 2007, 12.) Syrjäytymisellä on monenlaisia määritelmiä ja ulottuvuuksia. Yleensä ottaen syrjäytymisellä tarkoitetaan yhteiskunnan normaalitilan ulkopuolelle joutumista. (Heikkilä 1990, 24.) Suomessa syrjäytyminen käsitetään usein sosiaalisesti huono-osaisuudeksi (Helne 2002, 156).

Varhaisten kiintymyssuhteiden puuttuminen ja turvattomuus voivat johtaa lapsen vieraantumiseen itsestään ja johtaa syrjäytymiseen. Alhainen itsearvostus ja puutteellinen kyky oman elämän hallintaan ovat lapsuusiässä syrjäytymisen varhaisia merkkejä. Erityisesti sellaisten perheiden lapset, jotka elävät taloudellisesti epävakaisissa oloissa, ovat vaarassa syrjäytyä tuloerojen kasvaessa yhteiskunnassa. (Järventie & Sauli 2001, 14-15.)

Ihmisellä on luonnostaan tarve kuulua johonkin. Syrjäytymisessä on kyse siitä, ettei ihminen ole osa jotain suurempaa kokonaisuutta. Syrjäytyessä ihminen väistyy tai vetäytyy yhteiskunnan sosiaalisten verkostojen ulkopuolelle. (Bardy 2001, 49.) Lasten syrjäytymiseen liittyvät varhaiset merkit ovat nähtävissä jo alakouluiässä. Usein näitä merkkejä ei huomata tai niihin ei reagoida ajoissa ja lasten syrjäytymiseen liittyvät ongelmat tulevat selvästi esiin yläkouluiässä. Syrjäytymisvaarassa olevat lapset ja nuoret hakeutuvat helposti erilaisiin epä-sosiaalisiin ryhmiin, joissa on yleensä myös muita samassa asemassa olevia. Koululla ja kodilla on tärkeä rooli lasten syrjäytymisen ehkäisemisessä. (Pölkki 2001, 128-129.)

Syrjäytymisen ehkäisy on tärkeä tavoite suomalaisissa sosiaalialan projekteissa ja sosiaalipolitiikassa (Karjalainen & Karisto & Seppänen 2002, 265). Lasten varhaisen syrjäytymisen ehkäisy on näissä projekteissa keskeisesti esillä. Lap- selle on tärkeää, että hänellä on omia sosiaalisia verkostoja ja vertaisryhmiä. Erityisesti syrjäytymisvaarassa olevat lapset tarvitsevat myös aikuisia, jotka tukevat lasta hänen vuorovaikutustaidoissaan ja kehityksessään. (Forssén & Laine & Tähtinen 2002, 94-95.)

2.3 Arvot ja kristillinen kasvatus

Arvot ovat ihmisen toimintaa, päätöksentekoa ja ajattelua ohjaavia abstrakteja tavoitteita, jotka ovat melko samanlaisia kaikissa kulttuureissa. Yleensä arvot ovat melko pysyviä, mutta yksittäisen ihmisen tai yhteiskunnan arvojärjestys saattaa vaihdella eri tilanteissa. Arvoja ei pidä sekoittaa asenteisiin, jotka ovat tilannesidonnaisia ja syntyvät lähinnä tunteista sekä uskomuksista. (Himberg & Jauhiainen 1998, 34-37.)

Ihmisen minuus rakentuu erilaisten arvojen varaan, sillä ihminen on arvojen ohjaama, arvotajuinen olento. Ihminen kykenee asettamaan halunsa ja tarpeensa tärkeysjärjestykseen arvonäkökulmasta. Monet keskeiset tunteet perustuvat juuri arvon kokemukseen. (Puolimatka 2004, 33.)

Kaikissa kulttuureissa ja jokaisessa uskonnossa esiintyy ajatus ihmisen hyvyydestä. Lähimmäisenrakkaus on kristillinen arvo, mutta se on vahvasti esillä myös muissa uskonnoissa. Jokainen uskonto on kuitenkin oma kokonaisuutensa, jota ei pidä tulkita omista ennakkokäsityksistään lähtien, koska silloin saatamme ymmärtää väärin toisen uskonnon sisältöä. Ihmisellä on luonnostaan kyky oppia erottamaan hyvä ja paha sekä oikea ja väärä. Näistä asioista ihmiselle syntyy käsitys moraalista, joka velvoittaa sekä kutsuu kristittyä lähimmäisyyteen ja auttamiseen. (Hukari 2007, 179, 188.)

Kaikki ihmiset ovat velvollisia pitämään huolta toisistaan ja muista lähimmäisistään. Ihmiset usein jakavat muut ihmiset joko auttajiin tai autettaviin. Asia ei ole niin yksinkertainen vaan jokainen ihminen on sekä auttaja että autettava. Tämä ajatus ei ole kristittyjen yksinoikeus, vaan on kristinuskon lisäksi kaikkien tärkeimpien uskontojen peruselämänohje. (Hukari 2007, 191.)

Jokainen lapsi syntyy Jumalan lahjana, joten vanhempien tulee olla heistä kiitollisia ja kunnioittaa heitä sellaisina kuin he ovat. Lapsen arvo ei perustu lapsen suoriin tai käyttäytymiseen, vaan lapsi on arvokas sinänsä. Lapsi on kaikille kasvattajille, mutta erityisesti vanhemmille, suuri kasvatuksellinen haaste, sillä lapset oppivat eniten heiltä. Usein myös suhtautuminen uskonnollisiin asioihin on lähtöisin perheestä ja perheen velvollisuus onkin toimia lapselle esikuvina myös kristittyinä. Aikuisen on tärkeää miettiä omaa identiteettiään kristittyinä ja miten haluaa kristillisyyden välittyvän lapselle. (Lasten Keskus 2006.)

Kristilliseen kasvatukseen liittyy lapsen kanssa keskusteleminen muiden asioiden lisäksi uskonnosta. Lapsi on utelias ja häntä kiinnostavat kysymykset uskonnollisista asioista. Aikuisen on pyrittävä vastaamaan lapsen kysymyksiin, vaikka ne eivät aina tuntuisi järkeviltä. On muistettava, että lapsilla ei ole samanlaista kykyä ymmärtää uskonnollisia asioita kuin aikuisilla. Lapselle on suotava mahdollisuus uskoa omalla tavallaan. (Lasten Keskus 2006.)

Lapsilla on hyvä olla niin sanottu kristillinen viikkorytmi, jossa on eroteltu arjet ja pyhät. Lapsikin tarvitsee lepoa ja aikuisen olisi hyvä ylläpitää tietty rytmi. Mahdollista on, että lapsi voi käydä pyhäkoulua tai käydä kirkossa. Kirkkovuoden juhlat ovat lapsille merkityksellisiä siinä kuin aikuisillekin. Lapsille kannattaa kertoa miksi esimerkiksi joulua vietetään. (Holm 2004, 31-32.)

Anteeksi pyytäminen ja sen opettaminen on osa kristillistä kasvatusta, sillä se auttaa selviytymään syyllisyydestä. Kristilliseen etiikan lähtökohtaan kuuluukin anteeksianto ja toisen asemaan asettuminen. Toisen auttaminen ja kunnioittaminen auttavat myös omassa elämässä. (Luukkonen 1997, 43.)

3 ICEHEARTS-TOIMINNAN KUVAUS

3.1 Toiminta

Icehearts on sosiaalinen urheiluseura, joka pyrkii ehkäisemään lasten syrjäytymistä ja huostaanottoja toiminnallaan (Paananen & von Hertzen 2006, 3). Iceheartsin toiminta on tarkoitettu erityistä tukea kasvussaan ja kehityksessään tarvitseville lapsille. Iceheartsin toiminta koostuu joukkue- ja iltapäivätoiminnasta. Vantaan Iceheartsin iltapäivätoiminta on toteutettu Hakunilan Hevoshaan koulun tiloissa ja Helsingin Icehearts toiminta Siltamäen koulun tiloissa. Nämä koulut ovat valikoituneet sen takia, että näillä alueilla koetaan olevan suurin tarve tämänkaltaiselle toiminnalle. Ne lapset, jotka asuvat kauempana kouluista, kulkevat luonnollisesti koulukyydeillä.

Toiminnan tarkoituksena on ehkäistä lasten syrjäytymistä sekä tukea perheitä heidän kasvatustyössään (Paananen & von Hertzen 2006, 3). Toiminta on joustavaa ja lapsen tarpeista lähtevää. Jokainen lapsi huomioidaan yksilöllisesti ja häntä kannustetaan toimintaan ottamalla huomioon hänen omat kykynsä.

Lähtökohtana toiminnalle ovat lapset, joilla on erilaisia oppimisvaikeuksia, häiriökäyttäytymistä, aggressiivisuutta, heikkoa oman toiminnan ohjausta ja vaikeuksia sosiaalisten suhteiden luomisessa ja vuorovaikutustaidoissa. Useimmat toimintaan osallistuvat lapset ovat poikkeuksellisen vilkkaita ja he aiheuttavat häiriötä luokassa. Osalla lapsista on puutteellinen kyky ymmärtää syy-seuraus-suhdetta ja heidän toimintaansa täytyy usein ohjata arkipäiväisessä elämässä. (Paananen & von Hertzen 2006, 3-4.)

Iceheartsin interventio on positiivinen diskriminointi, jolla tarkoitetaan sitä, että toimintaan halutaan ja valitaan sellaisia lapsia, jotka tarvitsevat erityistä tukea kasvussaan ja kehityksessään. Usein lapset käyttäytyvät niin villisti ja häiritsevät ryhmän toimintaa, ettei heitä haluta mukaan esimerkiksi johonkin urheiluseuraan. (Paananen & von Hertzen 2006, 3-4.)

Icehearts toiminta on aloitettu jo vuonna 1995, jolloin sosiaalikasvattaja Ville Turkka perusti yhdessä isänsä, Vantaan ruotsalaisen seurakunnan kirkkoheran, Ilkka Turkan kanssa ensimmäisen joukkueen. Icehearts toiminta perustettiin, koska Ville ja Ilkka Turkka halusivat puuttua lasten syrjäytymiseen ja tukea lapsia heidän kasvussaan. Icehearts-toiminnassa on tällä hetkellä kolme joukkuetta, joista kaksi toimii Vantaalla ja yksi Helsingissä. Vantaalla joukkueet pelaavat jääkiekkoa ja Helsingin joukkue jalkapalloa. (Turkka 2006.)

Osa lapsista osallistuu sekä joukkue- että iltapäivätoimintaan, osa vain toiseen. Joukkueilla on harjoitukset kaksi kertaa viikossa. Joukkue-toiminnassa jokainen lapsi kohdataan yksilöllisesti ja hän on aina tervetullut harjoituksiin, vaikka edellisellä kerralla olisi mennyt huonosti. Kaikki joukkue-toimintaan osallistuvat lapset eivät ole liikunnallisesti kovin lahjakkaita eikä toiminnan tavoitteena ole tehdä lapsista huippu-urheilijoita. Tarkoituksena on kannustaa heitä mukavaan liikunnalliseen harrastukseen.

Icehearts eroaa toiminnallaan siinä muista iltapäivätoiminnoista, että Icehearts-toimintaan lapset valitaan. Yleensä iltapäiväkerhot ovat avoinna kaikille, mutta Iceheartsin iltapäivätoiminnan lapset valitaan päiväkodin ja koulun henkilökunnan, sosiaalitoimen tai lasten vanhempien toiveiden perusteella.

Icehearts-toimintaan osallistuvat lapset aloittavat toiminnan alakoulun ensimmäisellä luokalla. Tällöin suurin osa osallistuu myös iltapäivätoimintaan, joka on kohdistettu alakouluikäisille lapsille. Toiminnassa pyritään opettelemaan ryhmässä toimimista sekä itsensä, auktoriteettien ja toisten kunnioittamista ja huomioon ottamista. Toiminta loppuu lapsen kohdalla, kun hän täyttää 18 vuotta. (Suomen liikunta ja urheilu Ry 2006.)

Pääsääntöisesti Iceheartsin toimintaan kuuluu päivittäin ulkoilua, erilaisia leikkejä ja pelejä tai kotitehtävien tekemistä. Icehearts-toiminnan näkökulmasta koulujen tilojen käyttö on ollut kustannussyistä edellytys toiminnan toteutumiseksi; iltapäiväryhmä on saanut käyttää koulun tiloja ilmaiseksi. (Paananen & von Hertzen 2006, 9.) Lapsille on lisäksi järjestetty retkiä, sillä monien lasten vanhemmat eivät ehdi tai muiden syiden vuoksi eivät vietä lapsensa kanssa vapaa-

aikaa. Koululla toimiva iltapäiväryhmä ei vaadi lapsen siirtymistä kauas koulupäivän jälkeen.

Icehearts pyrkii järjestämään liikuntaa niille lapsille, joilla ei muuten olisi mahdollisuuksia ohjattuun vapaa-ajan harrastukseen. Ryhmien vetäjät ovat kasvatus- tai sosiaalialan koulutuksen saaneita henkilöitä. Icehearts tekee lasten ja nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi myös yhteistyötä koulun ja kunnan lastensuojelun kanssa. (Turkka 2006.)

Icehearts-toimintamallin syrjäytymistä ennaltaehkäisevä toiminta maksaa itsensä takaisin, mikäli toiminnalla onnistutaan ehkäisemään edes yksi huostaanotto. Joukkueen vuoden toiminnan maksaa 40 000 – 70 000 euroa lajista riippuen ja vastaa yhden lapsen huostaanoton kustannuksia vuodessa. Kyseisellä rahamäärällä saa toimintaa yli 20 lapselle. (Turkka 2006.)

3.1.1 Arvot

Haastattelimme viittä Iceheartsin työntekijää syyskuussa 2007. Työntekijöiden haastatteluissa tuli selvästi esiin, että Iceheartsin arvot pohjautuvat niin sanottuihin kristillisiin arvoihin. Samat arvot kuten, hädänalaisten auttaminen, elämän kunnioittaminen tai toisista ihmisistä välittäminen, kuuluvat niihin arvoihin, jotka esiintyvät poikkeuksetta kaikissa tärkeimmissä uskonnoissa. Kuitenkin Suomessa ja muussakin kristityssä maailmassa näille nimenomaisille arvoille on annettu kristillinen perusta, sillä ne perustuvat Raamattuun.

Iceheartsia tai sen toimintaa ei kuitenkaan voi kristillistää, sillä Icehearts ei ole mitään elämäkatsomusta tunnustava toimija. Toiminnassa on mukana myös muihin uskontoihin kuuluvia lapsia, ja heillä on mahdollisuus kunnioittaa omaan uskontoonsa liittyviä tapoja ja traditioita. Mitään erityiskohtelua ei kuitenkaan ole minkään uskonnon edustajalle järjestetty, vaan kaikkia uskontoja ja niiden edustajia kunnioitetaan samalla tavalla.

Yksittäisistä arvoista tärkeimpänä arvona on suvaitsevaisuus, joka näkyy toiminnassa monella tavalla. Työntekijöiden haastatteluissa lähes kaikki nostivat tämän esille. Monille lapsille Icehearts on ainoa mahdollisuus harrastukseen, sillä muut eivät halua heitä toimintaansa muun muassa heidän käyttäytymistään johtuen. Icehearts etsii näitä lapsia ja haluaa heidät joukkoonsa. On luonnollista, että kaikista ihmisistä ei voi pitää, mutta kaikkia täytyy suvaita ja kunnioittaa heidän olemassaoloon tässä maailmassa.

Käytännössä arvot näkyvätkin erityisesti juuri suvaitsevaisuutena ja todellisena periksiantamattomuutena. Työntekijät ovat sitoutuneita työhönsä. Lapsia ja nuoria jaksetaan auttaa ja heidän vuoksensa tehdään paljon eri asioita. Jos on ongelmia lapsen tai nuoren kanssa, häntä ei hylätä, vaan tuetaan entistä enemmän. Mitä vaikeampaa lapsella on, sitä enemmän hänet otetaan huomioon.

Iceheartsin toiminnassa onkin mukana vahva diakoninen ulottuvuus. Toimintaan halutaan niitä lapsia, joiden hätä on suurin. Tämän takia Icehearts soveltaa positiivista diskriminointia, jonka avulla nämä lapset voidaan tavoittaa jo päiväkodeista. Ajatus niiden ihmisten auttamisesta, jotka ovat eniten avun tarpeessa, on myös kristillisen kirkon diakonian tärkein tehtävä.

Sosiaalinen oikeudenmukaisuus on merkittävä arvo Iceheartsissa. Tällä termillä yleensä tarkoitetaan yhteiskunnan kokonaisvaltaista oikeudenmukaisuutta, (Kirkon sosiaalifoorumi 2005, 7.) mutta käsittelemme tässä Iceheartsin sisäistä sosiaalista oikeudenmukaisuutta. Toki Iceheartsilla on tavoitteena toimintansa kautta tuoda yhteiskuntaan lisää sosiaalista oikeudenmukaisuutta.

Sosiaaliseen oikeudenmukaisuuteen liittyy ajatus siitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia heidän tekoihinsa katsomatta. Ihmiset ajattelevat helposti, että on olemassa niin sanottuja parempia ihmisiä ja huonompia ihmisiä. (Kirkon sosiaalifoorumi 2005, 6.) Icehearts ei tue tätä ajatusta, vaan lapsen arvo pysyy samana vaikka hän tekisi huonoja valintoja elämässään tai käyttäytyisi huonosti. Icehearts haluaa tarjota kaikille sen toiminnassa oleville erityislapsille samat

mahdollisuudet kuin muillekin lapsille. Lapsen käyttäytyminen ei ole lapsen arvon mittari.

Toinen asia on sääntöjen yhdenmukaisuus. Tämä tuli jo osittain esille muihin uskontoihin kuuluvien lasten kohdalla. Iceheartsissa kaikilla on samat säännöt. Kasvattaja käsittelee yhdessä lapsen kanssa sääntöjen rikkomukset ja tarvittaessa rankaisee. Lapset tietävät mitä odottaa rangaistukseksi jos he rikkovat jotakin sääntöä. Palkitseminen on rangaistuksen vastakohta. Jos sääntöjä noudatetaan hyvin, siitä voidaan palkita. Iceheartsissa lapsille halutaan tarjota mahdollisuus hyvään elämään ja kaikki Iceheartsin kasvattajat tahtovat lapsille vain parasta. He sitoutuvat toimimaan lasten elämässä pitkään, eivätkä halua hylätä heitä.

3.1.2 Tavoitteet

Iceheartsin tärkein tavoite on lasten syrjäytymisen ehkäiseminen. Muita tärkeitä tavoitteita ovat perheiden tukeminen kasvatustyössä ja lasten sosiaalisten taitojen harjoittaminen. Tärkeänä tavoitteena on myös lisätä ja vahvistaa moniammatillista yhteistyötä eri toimijoiden kesken. (Paananen & von Hertzen 2006, 14.)

Toiminnallisina tavoitteina on tarjota päivittäistä toimintaa, jossa lapsi saa olla turvallisessa ympäristössä ja vapaasti toteuttaa liikunnallisuuttaan aikuisen kanssa. Liikunnan avulla ylivilkkaat lapset pääsevät purkamaan energiaansa. Ylivilkkaile lapsille on todella vaikeaa istua hiljaa koko päivä luokassa. (Icehearts kausijulkaisu 2005, 9) Icehearts-toiminta mahdollistaa lapsille myös leikkimisen toisten lasten kanssa. Leikki on lapsen työ.

Ryhmän koko on alusta asti pyritty pitämään pienenä, jotta kasvattajilla on riittävät resurssit kohdata lapset yksilöllisesti ja kokonaisvaltaisesti ja että he pystyvät keskittymään työssään kunnolla siihen, että kaikista Icehearts-toimintaan osallistuvista lapsista kasvaa yhteiskunnan odotukset ja vaatimukset täyttäviä

lapsia. (Turkka 2006). Iceheartsin toimintaan pääsee mukaan lyhyelläkin varotusajalla.

Icehearts tavoitteena on pitää toiminta edullisena perheille. He joutuvat maksamaan joukkueeseen osallistumisesta vain lajikohtaisen lisenssimaksun. (Icehearts 2007a). Toiminasta oltaisiin valmiita maksamaan myös enemmän, koska vanhemmat kokevat toiminnan olevan hyödyllistä ja tarpeellista heidän lapselleen. (Paananen & von Hertzen 2006, 9).

Kasvattajat ovat ehdoton edellytys tämänkaltaiselle toiminnalle. Kasvattajien sitoutuneisuus ryhmän vetämiseen, varhainen puuttuminen, suvaitsevaisuus, lasten vanhempien tukeminen sekä rajojen asettaminen lapselle ja kokonaisvaltainen osallistuminen lapsen elämään ovat tärkeimpiä lähtökohtia tälle toiminnalle. Kasvattajat ovat helposti tavoitettavissa ja he osallistuvat koulun ja vanhempien välisiin lasta koskeviin yhteisiin palavereihin. (Saarinen 2006, 4.)

Iceheartsin yhtenä tavoitteena on tukea maahanmuuttajien kotoutumista. Maahanmuuttaja on ulkomaalainen henkilö, joka asuu pysyvästi Suomessa. Asuttuaan pääsääntöisesti viisi vuotta Suomessa, maahanmuuttaja voi hakea Suomen kansalaisuutta. Maahanmuuttajat, jotka saavat Suomen kansalaisuuden, säilyttävät äidinkieltensä, uskontonsa ja etnisen identiteettinsä. (Räty 2002, 13-14.)

Maahanmuuttajien kotoutuminen on edellytys sille, että he pystyvät elämään osana suomalaista yhteiskuntaa. Kotoutumisella tarkoitetaan suomen kielen oppimista, oman kulttuurin ja äidinkielen ylläpitämistä, suomalaisen identiteetin muodostumista sekä sosiaalisten suhteiden luomista ja ylläpitämistä. (Kosonen 2000, 149.)

Iceheartsin toiminnassa on tälläkin hetkellä mukana maahanmuuttajia. Määrällisesti maahanmuuttajalapsia on Icehearts-toiminnassa paljon, kuitenkin kaikki joukkueet ja Helsingin iltapäivätoiminta mukaan luettuna selvästi alle puolet. Vantaan Iceheartsin toiminnassa oli enemmän maahanmuuttajia vuonna 2006, kun iltapäivätoimintaa järjestettiin. Tämä tieto pohjautuu siihen, kun olimme itse Vantaan Iceheartsin iltapäivätoiminnassa tällöin mukana. Varsinaisessa jouk-

kuetoiminnassa maahanmuuttajia on vähän. Icehearts ei ole ainoa toimija, joka tukee maahanmuuttajien kotoutumista, vaan yhteiskunnassa on paljon eri toimijoita kuten kunnat ja seurakunnat.

3.2 Kasvatustyö

Osalla Icehearts-toimintaan osallistuvista lapsista on käytöshäiriöitä. Lasten käytöshäiriöt voivat johtua täyttymättömistä tunne-elämän tarpeista, kuten huolenpidosta ja rakkaudesta. Vanhemmat voivat itse olla jollakin tavalla laiminlyöneet lapsensa omalla kiireellään tai välinpitämättömyydellään tai he ovat tehneet ja yrittäneet parhaansa, mutta lapsi itse on kuitenkin kokenut, etteivät hänen tunne-elämänsä tarpeet ole kunnolla täyttyneet.

Iceheartsin kasvattajat ovat aina osoittaneet lapsia kohtaan myönteisiä tunteita, jotka ovat tähän mennessä mahdollisesti jääneet vähiin lapsen elämästä, mutta myös asianmukaisia kielteisiä tunteita. Jos lapsi on esimerkiksi riidellyt toisen lapsen kanssa, niin kasvattaja puutuu tilanteeseen ja miettii yhdessä lasten kanssa miten tilanne voitaisiin ratkaista. Lapset joutuvat itse miettimään ratkaisua riitatilanteeseen ja näin ollen heille kehittyy kykyä ongelmaratkaisutilanteisiin. Kasvatus perustuu elämää edistäviin ja ihmisyyden turvaaviin arvoihin. (Kirkon sosiaalifoorumi 2005, 7).

Monilla Iceheartsin toimintaan osallistuvilla lapsilla on heikko itsetunto. He ovat mahdollisesti menettäneet luottamuksen vanhempiin jossakin elämänsä vaiheessa ja heidän on lähes mahdotonta luottaa edes itseensä. Lapsia halutaan tukea oman minän kasvussa, jotta he voisivat tulevaisuudessa toimia itsenäisesti osana yhteiskuntaa. (Kirkon sosiaalifoorumi 2005, 15).

Turvallisen kasvattajan läsnäolo on yksi Iceheartsin kasvatuksen lähtökohtia. Lapsi kokee aikuisen läsnäolon ja hän voi turvautua aikuiseen. Kaikilla lapsilla ei ole välttämättä turvallista aikuista elämässään ja tämän takia on hyvä, että lapsi saa kokea turvallisen aikuinen–lapsi -suhteen Iceheartsissa. Kasvattajan

suhde lapsiin on hyvin pitkäkestoista ja -jänteistä. He ovat yhdessä toiminnan puitteissa kaksitoista vuotta ja heidän välilleen syntyy kiintymyssuhde. Kasvattajat sitoutuvat siis pitkäksi aikaa toimimaan lapsen kanssa ja se on ehdoton edellytys tälle toiminnalle.

Icehearts pyrkii toiminnallaan edistämään lapsen sopeutumista yhteiskuntaan. Lasten kanssa harjoitellaan muun muassa sosiaalisia taitoja liikunnan avulla, jotta lapset pärjäisivät arjen elämässä. Joillakin lapsilla on esimerkiksi erittäin heikot sosiaaliset taidot ja heillä ei ole juurikaan minkäänlaista kykyä toimia ryhmässä. He eivät osaa sanallisesti ilmaista tunteitaan, vaan tunteet purkautuvat yleensä voimakeinoin.

Icehearts ei tarjoa perheille varsinaisesti mitään valmiita malleja siihen, kuinka lapsi tulisi kasvattaa. Kasvattajat antavat neuvoja vanhemmille, jos he niitä tarvitsevat. Kasvattajat ovat lasten vanhempien kanssa yhteydessä viikoittain. Vanhemmille välittyy tietoa siitä, miten hänen lapsensa on käyttäytynyt ja mitä lapselle kuuluu. Kasvattajat kertovat rehellisesti vanhemmille lapsen hyvät ja huonot kuulumiset koska ainoastaan tällä tavalla vanhemmat saavat realistisen kuvan siitä, mitä heidän lapsensa tekee koulussa.

Iceheartsin kasvatustyö pohjautuu kristillisiin arvoihin. Jokainen kasvattaja tuo myös omasta elämästään kasvatustalle toimintaan. Hän luonnollisesti käyttää niitä kasvatustekniikoita, joihin hän on itse tottunut omassa elämässään.

3.3 Lapset ja perheet

Toimintaan osallistuu lapsia sellaisista perheistä, joilla ei ole taitoa tai mahdollisuuksia järjestää lapsilleen ohjatun vapaa-ajan harrastuksia. Perheet ovat usein yksinhuoltajia, maahanmuuttaja- tai suurperheitä. (Icehearts 2007b.) Kasvattajat toivovat mukaan lapsia, joilla ei muuten ole mahdollisuuksia pelata tai harrastaa urheilua. Tämä ei ole kuitenkaan mikään vaatimus toiminnan aloittamiselle.

Icehearts-toiminnan alkaessa päiväkoteihin ilmoitetaan toiminnan aloittamisesta. Toimintaa esitellään päiväkodeissa ja päiväkodin henkilökunta miettii perheitä, joiden lapsille tällainen toiminta olisi tarpeen. Päiväkodin henkilökunta voi kokemansa perusteella tunnistaa mahdollisia oppimiseen liittyviä ongelmia lapsilla. Osalla heistä on ongelmia ryhmässä toimimisen, yliaktiivisuuden, syrjäyn vetäytymisen tai väkivaltaisuuden vuoksi. Edellä mainitut eivät ole syitä siihen, ettei lapsi saisi kasvattajalta huomiota, tukea ja aikaa. Mitä haastavampi lapsi, sitä enemmän kasvattaja pyrkii lasta tukemaan.

Jokaiselle lapselle tarjotaan aina mahdollisuus kokeilla omia taitojaan niin liikunnallisesti kuin sosiaalisesti. Joukkuepeleissä jokaiselle lapselle annetaan mahdollisuus pelaamiseen eikä ketään jätetä toiminnan ulkopuolelle huonon käytöksen tai heikkojen liikunnallisten taitojen takia. Kouluikäiset lapset kokeilevat ja etsivät omia rajojaan jatkuvasti. Iceheartsissa jokaisella lapsella on mahdollisuus siihen. Lapsi ei joudu pois Icehearts-toiminnasta esimerkiksi huonon käytöksen perusteella.

Koulussa saattaa joskus tulla sellaisia tilanteita, joissa joku lapsi hermostuu luokassa eikä opettaja voi keskittyä opettamiseen. Tällaiset lapset voidaan poistaa luokasta. Ei ole kuitenkaan tarkoituksenmukaista, että lapsi viettää yksin käytävissä rangaistustaan, jolloin hän voi tehdä lähes mitä huvittaa. Icehearts tarjoaa mahdollisuuden opettajille ja muille luokan oppilaille, että luokassa olevat tilapäiset häiriköt voivat mennä rauhoittumaan Iceheartsin kasvattajien luokse.

3.4 Työntekijät

Työntekijät ovat keskeisessä roolissa Iceheartsin toiminnassa. Tuomme seuraavaksi esiin haastatteluiden perusteella heidän näkemyksiään Iceheartsin resursseista, työstä, työssä jaksamisesta.

Vantaalla on kaksi palkattua ja kaksi vapaaehtoista työntekijää. Helsingissä on vain yksi palkattu työntekijä, minkä työntekijä kokee liian vähäiseksi, koska Iceheartsissa toimivia lapsia on iltapäivätoiminta ja joukkue-toiminta yhteenlaskettuna jo 25. Toisen työntekijän palkkaus on suunnitteilla ja rahoitusta tähän on haettu. Vantaalla on toiminnassa mukana myös erittäin aktiivisia vanhempia, jotka tarjoavat itsensä lisäresursseiksi joukkue-toiminnassa. Vanhempien osallistuminen toimintaan on näin ollen merkittävä lisä työntekijäresursseihin.

Toisaalta Icehearts-toimintaan olisi paljon lapsia tulossa, mutta heille ei voida nykyisillä resursseilla tarjota mahdollisuutta osallistua. Jos toimintaa halutaan laajentaa, on palkattujen työntekijöiden määrää kasvatettava. Työntekijät ovat pääosin sitä mieltä, että Helsingin tilannetta lukuun ottamatta Iceheartsin työntekijäresurssit ovat tällä hetkellä riittävät.

Lähes kaikki työntekijät pitävät omassa roolissaan tärkeimpänä asiana lasten ja nuorten kohtaamista. Perheiden kohtaaminen tapahtuu pääosin lasten kautta. Iceheartsin työntekijän täytyy olla todella joustava ja halukas tekemään pitkäjänteistä työtä. Pyrkimys on olla turvallinen aikuinen lapsille, joista monet ovat yksinhuoltajaperheistä tai joilta puuttuu tietynlainen luottamus aikuiseen.

Työntekijät eivät halua toimia erityisenä auktoriteettina lapsille ja nuorille, vaan he haluavat olla esimerkillisiä aikuisia, jotka ovat ymmärtäväisiä ja joustavia, mutta kuitenkin tarvittaessa puuttuvat lasten ja nuorten toimintaan selkeästi tuoden ilmi ketkä loppujen lopuksi asioista päättävät. Auktoriteettina toimiminen on kuitenkin hyvin vastuullista. Iceheartsissa toimivien työntekijöiden auktoriteetti ei pohjautu pelkoon tai käskytykseen.

Työntekijät kokevat työn kuormittavuuden hieman eri tavalla riippuen tehtävistään Iceheartsissa. Suurimmat kuormittavat tekijät ovat työn epävarmuus ja rahoituksen saaminen. Erityisen kuormittavaksi työntekijät kokevat myös sen tilanteen, että he ovat tavallaan aina töissä. Erilaiset haastavat kasvatustilanteet ja lasten sekä perheiden ongelmat voivat pysyä mielessä vielä kotonakin.

Työssä jaksamista tukee ensisijaisesti työyhteisö, jolta saa aina tarvittaessa vertaistukea. Tällainen verkostoituminen eri työntekijöiden kesken on työntekijöiden mukaan erittäin tärkeä osa työssä jaksamisessa. Työ on myös hyvin vapaata, koska ei ole olemassa mitään esimiesjärjestelmää. Työntekijät saavat itse määritellä hyvin pitkälle oman toimintansa kunhan toiminta perustuu Iceheartsin linjauksiin. Työntekijä voi myös nähdä työnsä vaikutuksen lapsissa ja perheissä. Tämä voi olla hyvin palkitsevaa.

3.5 Yhteistyökumppanit

Iceheartsilla on useita yhteistyökumppaneita. Osa rahoittaa toimintaa ja toisilta saadaan materiaalista tukea, kuten urheiluvälineitä. Lisäksi yhteistyötä tehdään esimerkiksi koulujen ja lastensuojelun kanssa.

Urban II -yhteisöaloiteohjelma toteutettiin yhteistyössä Helsingin ja Vantaan kaupunkien kanssa vuosina 2000-2006. Ohjelmalla oli useita rahoittajia, joista Euroopan Unioni oli tärkein rahoittaja. Urban II -ohjelman tärkein tavoite oli taantuvien kaupunkialueiden taloudellinen ja sosiaalinen elvyttäminen. Icehearts oli osa ohjelmaa ja sai toiminnalleen rahoitusta ohjelman kautta. (Honkanen 2006, 8).

Sosiaali- ja terveysministeriö toimi Iceheartsin yhteistyökumppanina rahoituksen osalta Urban II -ohjelman aikana. Opetusministeriö antaa tällä hetkellä avustusta Iceheartsin perustoimintaan ja poikkihallinnollisen yhteistyön kehittämiseen. (Icehearts 2007c).

Iceheartsin toimintojen merkittävin rahoittaja on Raha-automaattiyhdistys. Tällä hetkellä suurin osa Iceheartsin rahoituksesta on peräisin RAY:ltä. Ilman RAY:n tukea Icehearts-toimintaa ei olisi mahdollista toteuttaa ainakaan sellaisena kuin se nyt toimii. Rahoitusta toimintaan saadaan myös Helsingin ja Vantaan kaupungeilta. Kaupunkien osallistuminen rahoitukseen on välttämätöntä, koska ilman kaupunkien tukea rahoitusta on vaikea saada. (Icehearts 2007c.)

Suomen palloliitto, Jääkiekkoliitto ja Helsingin Jalkapalloklubi tukevat Iceheartsin joukkuetoimintaa. Esimerkiksi HJK tukee Helsingin Iceheartsia lahjoittamalla toimintaan erilaisia urheiluvälineitä. Lisäksi Malmiryhmä tarjoaa Iceheartsin tarvitsemia kuljetuspalveluja esimerkiksi peleihin.

Koska osalla toimintaan osallistuvista lapsista on psyykkisiä häiriöitä, yhteistyötä tehdään Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kanssa. Iceheartsin kasvattajat ovat läheisessä yhteistyössä perheiden kanssa ja seuraavat lasten kokonaisvaltaista kehitystä.

Päiväkotien kanssa tehdään yhteistyötä kun lapsia valitaan toimintaan. Lasten siirtyessä päiväkodista kouluun, päivittäistä yhteistyötä tehdään koulujen henkilökunnan kanssa.

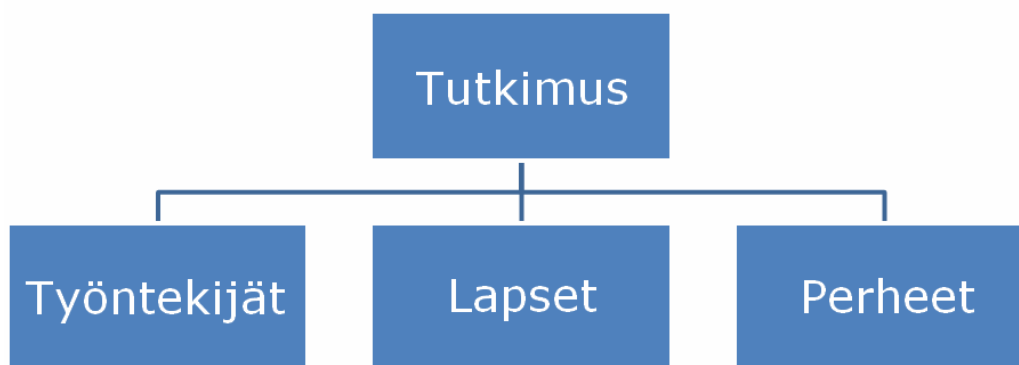
Lastensuojelun kanssa tehdään yhteistyötä, koska osa perheistä on lastensuojelun asiakkaana. Suurimmalle osalle näistä perheistä järjestetään avohuollon tukitoimia ja osa lapsista on tilapäisesti huostaan otettuja.

Icehearts tekee yhteistyötä Diakonia-ammattikorkeakoulujen ja Laurea-ammattikorkeakoulujen kanssa. Iceheartsin työntekijät käyvät kouluilla kertomassa Iceheartsin toiminnasta ja Icehearts tarjoaa opiskelijoille harjoittelupaikkoja. Icehearts tekee tiivistä yhteistyötä opiskelijoiden opinnäytetöiden ohjauksen kanssa, mitkä liittyvät Iceheartsin toimintaan.

4 TUTKIMUSPROSESSI

4.1 Tutkimuksen tavoitteet ja aikaisemmat tutkimukset

Tutkimuksemme koostuu kolmesta eri osa-alueesta (kuvio 1), jotka muodostuvat työntekijöistä, lapsista ja perheistä. Tutkimuksen edellytys oli ottaa huomioon nämä kaikki ryhmät laadukkaasti lopputuloksen saavuttamiseksi.

Kuvio 1: Tutkimuksen osa-alueet

Iceheartsin toiminnan jatkuvuuden yhtenä esteenä on ollut rahoitus, jota on ollut todella vaikeaa saada. Tällaista tutkimusta, jonka teimme, olisi ollut mahdotonta tutkia toiminnan ensimmäisinä vuosina koska toiminnan vaikutuksia on vaikea arvioida lyhyessä ajassa. Muutokset lapsissa ja perheissä tapahtuvat hitaasti.

Tutkimuksellemme on siis todellinen tarve ja hyöty. Tutkimuskysymyksenä oli mitä vaikutuksia Iceheartsin toiminnalla on ollut lapsiin ja perheisiin? Tavoitteena oli saada Iceheartsin toiminta ja sen merkitys ihmisten tietoisuuteen, jotta toimintaa voitaisiin kehittää ja laajentaa.

Lasten ja perheiden syrjäytymisestä on tehty lukuisia tutkimuksia viimeisen kymmenen vuoden aikana. Tänä vuonna on valmistunut tutkimus, jossa ”selvitettiin nuorten syrjäytymiseen liittyviä riskitekijöitä niiltä osin kuin syrjäytyminen ilmenee kouluvaikeuksina, opintojen keskeytyksinä tai jatko-opintojen ulkopuo-

lelle jäämisenä, ja toisaalta persoonallisuuden vaikutusta koulumenestykseen ja koulun merkitystä psyykkisen hyvinvoinnin ja sosiaalisen pääoman muodostumisessa.” (Alatupa & Karppinen & Keltikangas-Järvinen & Savioja 2007, 5). Tutkimus, joka koskettaa suoraan meidän aiheitamme, on Net Effect Oy:n vuonna 2006 tekemä Urban II -ohjelman Icehearts-hankkeen arviointi.

Arvioinnin kohteena oli Vantaan Iceheartsin iltapäivätoiminta, joka kuului Helsingissä ja Vantaalla toimineeseen Urban II-ohjelmaan. Arvioinnin aikana järjestettiin ryhmähaastattelu, jossa haastateltiin Vantaan Iceheartsin työntekijöitä ja perustajajäseniä. Kyse oli teemahaastattelusta, jossa arvioitiin hankkeen onnistuneisuutta hankkeen toteuttajien näkökulmasta. Kahtatoista Iceheartsin toiminnan kohteena ollutta tai tälläkin hetkellä mukana olevaa perhettä haastateltiin puhelinhaastatteluna. Arviointiin liittyi myös toimintamallien testitilaisuus, johon oli kutsuttu hanketoimijat, keskeiset sidosryhmät sekä asiantuntijoita peruspalveluiden piiristä. Tämän tarkoituksena oli selvittää Iceheartsin kehittämät parhaat toimintamallit ja käytännöt sekä niiden sovellettavuus peruspalveluihin. (Paananen & von Hertzen 2006, 5-6)

Tutkimuksen tuloksista voitiin tehdä selkeät johtopäätökset. Iceheartsin toimintamalli on innovatiivinen ja sille on selvä tarve. Vastaavanlaista toimintaa ei ole ja sille on selvä paikka lapsille ja perheille suunnatuissa palveluissa. Iceheartsin toimintaan olisi tulossa enemmän lapsia kuin on mielekästä ottaa toimintaan mukaan, ettei toiminnan laatu kohderyhmää kohtaan laske. Arviointiaineiston perusteella voitiin myös todeta toiminnan olevan taloudellisesti edullista perheiden näkökulmasta. Toiminta on joustavaa sekä suvaitsevaa ja siinä on hyvä kasvatuksellinen ote. Toisin sanoen Icehearts-hankkeen toimeenpano oli onnistunut. (Paananen & von Hertzen 2006, 14)

Toiminta oli aktivoanut ja rohkaissut lapsia sekä onnistunut vaikuttamaan lasten syrjäytymiseen alakouluiässä. Toisin sanoen toimintaan osallistuneiden lasten ja perheiden näkökulmasta Icehearts oli saavuttanut tavoitteensa. Aikuisille ja lapsille oli luotu ”kasvatuksellinen turvaverkko”, joka vaikuttaisi lapsen ja perheen elämään iltapäivätoiminnan loputtuakin. Icehearts on onnistunut vaikuttamaan yksilötasolla tavoitteiden mukaisesti. (Paananen & von Hertzen 2006, 14)

Arvioitsijat suosittelivat Iceheartsin toiminnan levittämistä, koska toimintamalli on toimiva ja hyvä. Se on myös helposti siirrettävissä uuteen toimintaympäristöön. Rahoituksen saamiseksi olisi kuitenkin hyvä luoda tuotekuvaus, jotta Iceheartsin myyminen mahdollisille rahoittajille olisi helpompaa. Muita kehittämissuosituksia olivat toimitilojen vakiinnuttaminen kouluille, koska iltpäivätoiminnolla ei tiloja ole. (Paananen & von Hertzen 2006, 15.)

4.2 Tutkimusmenetelmät

Olemme valinneet tutkimusmenetelmiksi kyselytutkimuksen (Liite 1) ja puolistrukturoidun haastattelun (Liite 2). Teimme Helsingin ja Vantaan Iceheartsin lasten vanhemmille kyselyn, jossa selvitimme Iceheartsin merkitystä lapsen elämään vanhempien näkökulmasta. Kyselytutkimus oli toimiva tapa lähestyä perheitä.

Haastattelimme kaikkia viittä Iceheartsin kasvattajaa puolistrukturoidulla haastattelulla. Puolistrukturoitu haastattelu koostuu kysymyksistä, jotka ovat kaikille haastateltaville samat ja joihin haastateltavat vastaavat omin sanoin. (Eskola & Vastamäki 2007, 27). Haastatteluiden ensimmäisessä osassa pyrimme selvittämään työntekijöiden näkökulmasta toimintaa ja toisessa osassa toiminnan merkitystä lapsen elämään. Työntekijät ovat sitoutuneet todella hyvin lasten tukemiseen ja halusimme tietää kuinka työntekijät jaksavat Iceheartsissa.

Käyttämiimme metodeihin liittyi tiettyjä riskejä. Kohderyhmä oli pieni mutta kuitenkin riittävä kyselytutkimuksen toteuttamiseksi. Vastausprosentti tuli olla vähintään 50, jotta tutkimus olisi luotettava (Poropudas 2007). Haastatteluihin liittyi suurimpana riskinä se, että kysymyksiin ei saataisi riittävän laadukkaita vastauksia.

Olemme koonneet niiltä viikoilta, jolloin olemme olleet osa Iceheartsin arkea, havainnointimateriaalia lapsista ja Iceheartsin toiminnasta. Emme käytä tutkimuksessamme kuitenkaan havainnointimateriaaleja, koska emme ole dokumentoineet havaintoja systemaattisesti. Havaintojen luotettavuus pohjautuu valitsemiimme ilmiöihin, joita olemme tarkastelleet.

4.2.1 Kyselyn tekeminen ja toteutus

Aloitimme kyselylomakkeen suunnittelun 2007 keväällä, jolloin olimme harjoittelussa Helsingin Iceheartsissa. Varasimme riittävästi aikaa kyselylomakkeen tekemiseen, koska sen piti olla hyvin jäsennelty ja helposti luettava, jotta vastausprosentti olisi mahdollisimman suuri. (Porkka 2004, 22.) Kysymykset täytyi muotoilla siten, että kaikki vastaajat ymmärtäisivät samalla tavalla. Kysymykset eivät myöskään saaneet olla millään tavalla johdattelevia koska se olisi vaikuttanut negatiivisesti tutkimuksen validiteettiin eli luotettavuuteen. (Valli 2007, 102-103.)

Maahanmuuttajaperheille suunnittelimme tekevämme kyselylomakkeet heidän omilla äidinkielillään. Meillä olisi ollut tähän mahdollisuuksia, mutta muutimme suunnitelman sen takia, koska perheiden anonymiteetti ei olisi säilynyt. Varmistimme Helsingin Iceheartsin työntekijä Veli-Pekka Kilpalalta sen, että perheet osaavat sen verran suomenkieltä, että pystyvät vastaamaan kyselyyn.

Tehtyäimme kyselylomakkeen ensimmäisen version, konsultoimme Iceheartsin työntekijöitä, jotta tutkimus saataisiin vastaamaan mahdollisimman hyvin Iceheartsin tarpeita. Esittelimme lomakkeen myös opinnäytetyöseminaarissa, josta saimme vähäisiä korjausehdotuksia. Tämän kaiken korjailun jälkeen teimme vielä omia tarkasteluja kyselylomakkeeseen, jotta kaikki mahdolliset virheet oli varmasti poistettu lomakkeesta.

Kyselylomakkeen alussa oli seitsemän kysymystä, joiden avulla selvitettiin vastaajan taustatietoja. Taustamuuttujien tarkoituksena oli saada selville tietoja, joilla saattaisi olla vaikutuksia tutkimuksen tuloksiin. Monivalintakysymyksiä oli yhteensä 17. Ne jakautuivat kahteen eri teemaan, joista ensimmäinen käsitteli lapsia ja toinen perheitä. Lapsia koskevia kysymyksiä oli yhdeksän ja perheitä koskevia kysymyksiä oli kahdeksan.

Kyselylomakkeen viimeisenä osiona oli avoimia kysymyksiä, jotka käsittelivät lapsen käyttäytymisen muutoksia, Icehearts-toiminnan positiivisia asioita ja kehittämishaasteita. Otimme kyselylomakkeeseen ainoastaan kolme avointa kysymystä sen takia, etteivät vanhemmat koe vastaamista liian raskaaksi. Jos avoimia kysymyksiä olisi ollut liian monta, niin motivaatio vastaamiseen ja kyselyiden palautumiseen olisi mahdollisesti ollut heikompi. (Valli 2007, 104.)

Kirjoitimme myös lyhyen saatekirjeen kyselylomakkeen yhteyteen (Valli 2007, 106). Kyselyyn vastattiin anonymisti, etteivät minkään perheen sisäiset asiat tule kenenkään tietoisuuteen. Ajattelimme, että kyselylomakkeiden vastausprosentti voisi olla mahdollisesti suurempi, jos saatekirjeessä on Iceheartsin työntekijän allekirjoitus meidän allekirjoitustemme lisäksi. Vastaajat huomaavat myös työyhteisön olevan sitoutunut tutkimukseemme. Kävimme hakemassa Vantaan Iceheartsin työntekijän Miika Niemelän allekirjoituksen Vantaan perheisiin lähteviin kirjeisiin ja Helsingin Iceheartsin työntekijän Veli-Pekka Kilpalan allekirjoituksen Helsingin perheisiin lähteviin kirjeisiin.

Lähetimme kyselyn postitse perheille, sillä uskoimme kohderyhmäämme ajatellen, saavamme enemmän vastauksia takasin kuin esimerkiksi sähköpostin välityksellä lähetetyllä kyselyllä (Valli 2007, 106, 111). Jokaisessa perheessä ei välttämättä ole tietokonetta, joten vastausten saaminen kyselyihin olisi voinut tuottaa hankaluuksia. Saimme toimintaan tällä hetkellä osallistuvien lasten perheiden osoitteet Iceheartsin työntekijöiltä.

Kyselylomakkeellamme halusimme saada selville muun muassa osallistuuko lapsi mielellään Iceheartsin toimintaan, onko Icehearts toiminnalla ollut merkitystä lapsen sosiaaliseen elämään ja miten lapsen käyttäytyminen on muuttunut Iceheartsin vaikutuksesta. Olimme itse aluksi hieman jännittyneitä siitä, saammeko riittävästi kyselylomakkeita takaisin. Annoimme vanhemmille kaksi viikkoa aikaa täyttää lomaketta ja suurin osa lomakkeista palautui jo ennen viimeistä toivottua päivämäärää.

Helsingin Iceheartsista saimme takaisin kaikista perheistä kyselylomakkeen eli yhteensä 16 lomaketta. Veli-Pekka Kilpala auttoi meitä kovasti lomakkeiden takaisin saannin kanssa koska hän muistutteli perheitä puhelimitse lomakkeista ja niiden täytöstä. Olimme positiivisesti yllättyneitä siitä, että saimme 100 prosenttia kyselylomakkeista takaisin.

Lähetimme jokaiselle Vantaan Iceheartsin vanhemmalle vielä muistutukseksi lomakkeen täyttämistä tekstiviestin, jotta saisimme mahdollisimman monta lomaketta takaisin. Vantaan Iceheartsin työntekijä Miika Niemelä muistutteli myös perheitä lomakkeiden täytöstä. Saimme Vantaan Iceheartsista kyselylomakkeita takaisin 13 ja kyselyn vastausprosentiksi muodostui yhteensä 71, jota pidimme hyvänä.

4.2.2 Haastatteluaineiston kerääminen

Haastattelujen tarkoituksena oli saada syvempää tietoa Iceheartsin työntekijöistä. Lisäksi tarkoituksena oli saada työntekijöiden näkemyksiä lasten käyttäytymisestä ja sen muutoksista. Teimme haastattelukysymyksiä kyselylomakkeesta nousevista asioista ja yleisistä Iceheartsiin ja sen toimintaan keskeisesti liittyvistä teemoista.

Haastattelimme viittä Iceheartsin työntekijää. Valitsimme puolistrukturoidun haastattelun koska meidän resurssimme eivät olisi riittäneet esimerkiksi teema-haastattelujen tekemiseen. Olimme laatineet tarkat kysymykset paperille ja esitimme jokaiselle haastateltavalle samat kysymykset samassa järjestyksessä.

Teimme haastattelut syyskuussa 2007. Sovimme jokaisen haastateltavan kanssa puhelimen välityksellä hänelle sopivan haastatteluajan ja -paikan. Haastateltava sai itse päättää hänelle mieluisimman haastattelupaikan koska oli tärkeää, että se oli hänelle tuttu ja turvallinen. Tällöin haastattelulla oli suurempi mahdollisuus onnistua. (Eskola & Vastamäki 2007, 28-29.) Olisimme voineet tehdä puhelinhaastattelun työntekijöille, mutta koimme paremmaksi ajatukseksi tehdä haastattelut työntekijän läsnä ollessa. Saimme tehtyä kaikki haastattelut yhden viikon aikana, mistä oli meille todellinen hyöty koko tutkimusta ajatellen.

Jokaista työntekijää kiinnosti hieman missä vaiheessa meidän tutkimuksemme oli ja millaisia tuloksia olimme saaneet esimerkiksi kyselylomakkeista. Teimme tietoisien päätöksen siinä, että kerromme tutkimuksestamme vasta haastattelun jälkeen, jottei kertomallamme ole vaikutusta haastateltavan vastauksiin. (Ruu-suvuori & Tiittula 2005, 24)

4.3 Tutkimusaineistojen analysointi

Tutkimusaineistomme olivat haastattelut ja kysely. Teimme tilastollisen aineiston analyysit SPSS PC+ (Statistical Package for Social Sciences) 14.0. for Windows tilasto-ohjelmalla. SPSS-ohjelma on suunniteltu erityisesti kvantitatiivisen eli määrällisen aineiston analysointiin (Metsämuuronen 2006, 462). Ja-oimme kyselylomakkeen kysymykset kahteen kategoriaan, jotka olivat lapset ja perheet.

Teimme analyysit kategorioiden perusteella kahteen erilliseen taulukkoon, jotta vastaukset ovat helposti luettavissa. Teimme taulukot Microsoft Word 2003 -ohjelmalla. Tilastollisen aineiston analyysissä käytettiin prosenttijakaumia, jotta

tulosten lukeminen taulukoista olisi mahdollisimman helppoa. Helsingin ja Vantaan Iceheartsin tulokset taulukoitiin myös erikseen, jotta tuloksissa nähtäisiin mahdolliset erot kaupunkien välillä. Suuria eroja kaupunkien välillä ei kuitenkaan esiintynyt, mutta tärkeimmät erot on mainittu tulosten esittämisen yhteydessä.

Kaikki haastattelut tehtyämme kirjoitimme ne auki eli litteroimme ne. Puolistrukturoidut haastattelut olivat suhteellisen helppo litteroida, koska varasimme jokaiseen haastatteluun aikaa puoli tuntia. Haastattelut olivat tiiviitä ja selkeitä, joka helpotti meidän työtämme litterointivaiheessa. Analysoimme jokaisen litteroidun haastattelun. Teimme yhteenvedon saaduista vastauksista, koska materiaalia oli kuitenkin haastatteluista suhteellisen paljon ja tulosten löytäminen tiivistelmästä oli huomattavasti helpompaa. (Eskola & Vastamäki 2007, 41-42.)

5 TUTKIMUKSEN TULOKSET

Tutkimusta varten Iceheartsin toimintaan osallistuvien kahden joukkueen ja iltapäivätoiminnan lasten vanhemmille lähetettiin kyselylomake. Lomakkeessa oli kahdenlaisia kysymyksiä; monivalinta- ja avoimia kysymyksiä. Seuraavaksi esittelemme kyselylomakkeiden perusteella saadut tulokset (taulukko 1 ja taulukko 2) ja arvioimme tutkimuksen luotettavuuden ja eettisyyden.

Taustamuuttujilla ei ollut merkittäviä vaikutuksia tutkimuksen tuloksiin. Taustamuuttajatietoja on kysytty sen takia, koska oletimme, että niillä voisi mahdollisesti olla vaikutuksia tuloksiin. Työntekijöiden haastatteluista ei tullut mitään uutta tietoa kyselytutkimuksen lisäksi, mutta haastattelut tukivat ja vahvistivat kyselytutkimuksesta saatuja tuloksia.

Olemme lukemisen helpottamiseksi siirtäneet taulukot omille sivuilleen.

5.1 Toiminnan vaikutukset lapsiin

- 1 = täysin samaa mieltä
 2 = jokseenkin samaa mieltä
 3 = ei samaa eikä eri mieltä
 4 = jokseenkin eri mieltä
 5 = täysin eri mieltä
 6 = ei vastausta

Vastaukset on esitetty prosenttiosuuksina ja kokonaislukuina (n=27-29).

Taulukko 1: Iceheartsin vaikutukset lapsiin

Väite	1	2	3	4	5	6	YHT
Lapseni osallistuu mielellään Iceheartsin toimintaan	76	14	10	-	-	-	100
Lapseni on saanut uusia kavereita Iceheartsin toiminnan seurauksena	55	24	17	3	-	-	100
Lapseni leikkii mielellään vapaa-ajallaan joukkueovereidensa kanssa	31	17	35	7	10	-	100
Lapseni ottaa muut lapset paremmin huomioon kuin aikaisemmin	7	55	35	3	-	-	100
Lapseni innostuu helpommin uusista asioista kuin ennen Iceheartsia	11	21	61	-	7	3	100
Lapseni kouluarvosanat ovat parantuneet viimeisen vuoden aikana	11	26	41	11	11	7	100
Lapseni liikunnallisuus on lisääntynyt Iceheartsista tulleen kannustuksen takia	38	38	21	-	3	-	100
Lapseni ei olisi mukana missään ohjatussa toiminnassa ilman Iceheartsia	29	18	11	18	25	3	100
Iceheartsin toiminta tukee lapsen mahdollisuutta hyvään ja tasapainoiseen elämään	66	35	-	-	-	-	100

Lapset osallistuvat Icehearts-toimintaan mielellään. Tämä välittyy myös vanhemmille, koska 90 prosenttia vastanneista kokee näin. Toimintaan osallistumisen seurauksena 79 prosenttia lapsista on saanut uusia kavereita. Tämä ei välttämättä tarkoita, että uudet kaverit olisivat osallistuneet Iceheartsin toimintaan; kavereita on toki voinut tulla myös muualta.

Lähes puolet vanhemmista on huomannut, että Iceheartsin joukkue toiminnassa mukana olevat lapset ovat vapaa-ajallaankin toistensa seurassa. Joka kolmas kyselyyn vastanneista ei osaa ottaa kantaa kysymykseen. Kuitenkin vain alle neljännes on sitä mieltä, että lapsi ei vietä vapaa-aikaansa joukkueovereidensa kanssa.

Icehearts on onnistunut melko hyvin kasvatustyössään, koska yli 60 prosenttia kokee lapsensa ottavan muut lapset paremmin huomioon kuin ennen osallistumista Iceheartsin toimintaan. Tosin kolmannes vastanneista ei näe muutosta lapsen käyttäytymisessä tällä osa-alueella. Kaikilla lapsilla ei kuitenkaan ole ollut ongelmia toisten lasten huomioon ottamisessa ennen Iceheartsin toimintaan osallistumista, joten tällainen muutos ei ole ollut tarpeen. Työntekijät toivat haastatteluissa esiin vahvasti sen, että lasten käyttäytymisen muutos saattaa johtua toiminnan lisäksi myös lapsen vanhentumisesta.

Noin 60 prosenttia ei osaa ottaa kantaa siihen, innostuuko hänen lapsensa enemmän uusista asioista Iceheartsin toiminnan seurauksena. Lapset ovat kuitenkin yleensä luonnostaan kiinnostuneita uusista asioista, joten muutosta voi olla vaikea havaita. Lähes kolmannes kuitenkin kokee lapsensa innokkuuden uusia asioita kohtaan kasvaneen ja vain kymmenen prosenttia ilmoittaa lapsen kiinnostuvan vähemmän uusista asioista kuin aikaisemmin.

Lapsen kouluarvosanojen parantuminen viimeisimmän vuoden aikana jakavat vastaajien mielipiteet. Noin 40 prosenttia ei ole mitään muutosta huomannut. Arvosanojen muutokset riippuvat lapsen omasta opiskelumotivaatiosta. Joka kolmannella joukkue toimintaan osallistuvalla lapsella, arvosanat ovat saattaneet jopa laskea. Niillä lapsilla, jotka ovat mukana myös iltapäivätoiminnassa, ei ole

laskua kouluarvosanoissa, vaan ne ovat parantuneet yli 40 prosentilla lapsista. Toimintaan osallistumisen kestolla ei ole merkittäviä vaikutuksia.

Kolmella lapsella neljästä liikunnallisuus on lisääntynyt ja muilla se on pysynyt ennallaan. Liikunnallisuuden vähentymistä ei ole juuri huomattu. Suhteessa eniten liikunnallisuus on lisääntynyt niillä lapsilla, jotka ovat olleet toiminnassa mukana 0-3 vuotta. Kaikkien näiden lasten vanhemmat ilmoittavat liikunnallisuuden lisääntyneen. Lapsilla, jotka ovat olleet toiminnassa mukana jo kolme vuotta tai enemmän, liikunnallisuus on valtaosalla lisääntynyt, mutta yli kolmannes vastaajista ei näe liikunnallisuuden lisääntyneen.

Iceheartsin yksi tärkeimmistä tavoitteista on saada sellaisia lapsia mukaan toimintaan, joilla ei olisi mahdollisuutta mihinkään muuhun harrastukseen. Vastanneista lähes puolet ilmoittaakin, että heidän lapsensa eivät olisi mukana missään muussa ohjatussa toiminnassa. Toisaalta lähes saman verran vastaajista on eri mieltä. Heidän lapsensa olisi joka tapauksessa mukana jossakin ohjatussa toiminnassa. Osa Iceheartsin toimintaan osallistuvista lapsista on tälläkin hetkellä mukana muussa harrastustoiminnassa.

Kaikki vastaajat ovat sitä mieltä, että Iceheartsin toiminta tukee lapsen mahdollisuutta hyvään ja tasapainoiseen elämään. Vastaajista, joiden lapsi osallistuu sekä Iltapäivätoimintaan että joukkue-toimintaan, yli kolme neljästä on täysin samaa mieltä väitteen kanssa. Iceheartsin keskeisin tavoite on luoda lapselle pohja hyvään elämään.

5.2 Toiminnan merkitys perheille

- 1 = täysin samaa mieltä
 2 = jokseenkin samaa mieltä
 3 = ei samaa eikä eri mieltä
 4 = jokseenkin eri mieltä
 5 = täysin eri mieltä
 6 = ei vastausta

Vastaukset on esitetty prosenttiosuuksina ja kokonaislukuina (n=27-29).

Taulukko 2: Iceheartsin vaikutukset perheisiin

Väite	1	2	3	4	5	6	YHT
Lapseni liikunnallisesta harrastamisesta on tullut minulle tärkeämpää kuin aikaisemmin	29	36	18	11	7	3	100
Olen mielelläni itse mukana Iceheartsin toiminnassa	35	35	28	-	3	-	100
Icehearts on parantanut kodin ja koulun välistä yhteistyötä	18	21	50	7	4	3	100
Iceheartsin toiminnalla on suuri merkitys perheemme elämässä	38	41	21	-	-	-	100
Perheemme jäsenten välinen vuorovaikutus on parantunut	4	25	64	7	-	3	100
Perheemme on saanut Iceheartsin toiminnasta tukea lapsen kasvatukseen	18	61	18	4	-	3	100
Iceheartsin toiminnan arvot ovat samankaltaiset kuin perheemme arvot	33	48	19	-	-	7	100
Iceheartsin toiminnan avulla voidaan parantaa perheiden elämää	59	31	10	-	-	-	100

Vastaajien selvä enemmistö, 65 prosenttia, on sitä mieltä, että heidän lapsensa liikunnallisesta harrastamisesta on tullut heille tärkeämpää kuin aikaisemmin. Vain 18 prosenttia vastaajista kokee, että lapsen liikunnallinen harrastaminen ei ole heille tärkeämpää. Tämä näkyy myös siinä, että 70 prosenttia on itse mielellään mukana Iceheartsin toiminnassa. Näin ollen lähes 80 prosenttia kokee, että toiminnalla on suuri merkitys heidän perheensä elämässä.

Kodin ja koulun välinen yhteistyö on parantunut erityisesti niissä perheissä, jossa lapsi osallistuu joukkuevoiminnan ohella myös ilta- ja viikotöihin. Yli 80 prosenttia näistä vastaajista ilmoittaa yhteistyön koulun kanssa parantuneen. Vain joukkuevoimintaan osallistuneiden lasten perheistä 75 prosenttia eivät koe mitään muutosta kodin ja koulun välillä.

Valtaosa vastaajista ei koe perheen jäsenten keskinäisen vuorovaikutuksen parantuneen. Tätä mieltä on lähes 65 prosenttia vastaajista. Kuitenkin lähes kolmannes on huomannut positiivisen muutoksen perheen vuorovaikutuksessa. Iceheartsin toimintaan osallistumisen kestolla tai sillä mihin toimintaan osallistutaan, ei ole merkitystä, vaan tulokset ovat taustamuuttujista riippumatta lähes samat.

Lähes 80 prosenttia on saanut tukea lapsen kasvatukseen Iceheartsin toiminnasta. Tulos on taustamuuttujista riippumaton. Kyselyn perusteella kaikilla vastaajilla ei ole ollut tarvetta lapsen kasvatukseen tulemiseen. Vastaajien mielestä tärkeimmät kasvatusta tukevat yksityiskohdat ovat olleet lapsen sosiaalisten taitojen ja suvaitsevaisuuden lisääntyminen ja käyttäytymisen muutos paremmaksi.

Noin 80 prosenttia kokee Iceheartsin arvot perheen arvojen kaltaisiksi. Vaikka Iceheartsin arvot pohjautuvat kristillisiin arvoihin, muihin uskontoihin kuuluvat ja kirkkoon kuulumattomat kokevat arvot samalla tavalla kuin kirkkoon kuuluvat perheet. Kyselyyn vastanneista 21 prosenttia oli maahanmuuttajataustaisista perheistä.

Suurin osa, 62 prosenttia, kuului evankelis-luterilaiseen kirkkoon. Väestörekisteriin kuului 28 prosenttia ja muihin uskontoihin 10 prosenttia vastaajista. Suurin osa muihin uskontoihin kuuluvista oli muslimiperheitä. Perheiden arvomaailma ei siis eroa, vaikka elämäkatsomus olisi erilainen. Kukaan ei ilmoittanut perheen arvojen olevan erilaiset kuin Iceheartsin arvot. Jos arvot eroaisivat perheen ja Iceheartsin toiminnan välillä, he tuskin osallistuisivat toimintaan. Haastatteluista tuli ilmi, että Iceheartsin toiminnassa kaikki lapset kohdataan samalla tavalla, hänen maailmankatsomuksestaan riippumatta.

Vastaajat ovatkin sitä mieltä, että Iceheartsin toiminnan avulla on mahdollista parantaa perheiden elämää. Tätä mieltä on peräti 90 prosenttia vastaajista. Erityisen tärkeiksi vastaajat nostivat Iceheartsin toiminnassa ilmeneviä asioita, kuten tasa-arvoisuuden lasten ja perheiden osalta riippumatta lapsen käytöksestä tai perheen varallisuudesta, liikunnallisuuden ja työntekijöiden roolit sitoutuneina ja esimerkillisinä aikuisina. Toiminnan lapsilähtöisyys ja lasten hyvinvoinnin tukeminen nousivat esiin useimmissa vastauksissa.

5.3 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Helsingin vastausprosentti oli peräti 100 ja Vantaan vastaava prosentti 52. Molemmat kaupungit huomioon ottaen vastausprosentti oli yhteensä 71. Helsingin vastaukset olivat erittäin luotettavat, koska saimme kyselyn takaisin kaikilta perheiltä, joiden lapsi osallistuu toimintaan. Tutkimuksen luotettavuuden kannalta olikin erittäin tärkeää, että saimme suuren vastausprosentin, koska kyselyjä lähetettiin yhteensä vain 41. Tämä kattoi yhden joukkueen molemmista kaupungeista, joissa lapset olivat alakouluikäisiä.

Yleensä postitse lähetettyjen kyselyjen vastausprosentti jää nykyään alle 50, koska kyselytutkimukset ovat melko yleisiä ja ihmiset eivät jaksakaan kiinnostua vastaamaan niihin (Porkka 2004, 22). Osa vanhemmista oli jo etukäteen tietoisia tutkimuksestamme ja odottivat kyselylomaketta.

Tämän kaltaisissa tutkimuksissa on erittäin tärkeää muistaa tutkimuksen eettisyys. Iceheartsin työntekijät ovat antaneet meille luvan tehdä tämän tutkimuksen heidän toimintaansa osallistuvista lapsista ja perheistä. Ilman Iceheartsin lupaa tutkimusta ei olisi voitu toteuttaa.

Muotoilimme kyselylomakkeen taustatietokysymykset siten, että vastaajan henkilöllisyys ei tule esiin. Kyselystä ei tule ilmi mitään, mistä saisimme selville sen, kuka on vastannut ja kuka on jättänyt vastaamatta kyselyyn. Kysely palautettiin meille postitse nimettömänä.

Liitimme haastattelut tutkimukseemme ja kysyimme jokaiselta haastateltavalta luvan hänen nimensä käyttämiseen hänen haastattelunsa julkaisun yhteydessä. Kaikki haastateltavat antoivat luvan nimensä julkaisemiseen. Jos yksikin työntekijä olisi kieltänyt haastattelunsa julkaisun, emme olisi julkaisseet yhtäkään haastattelua.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET JA KEHITTÄMISHAASTEET

6.1 Tutkimuksen johtopäätökset

Vantaan Icehearts-toiminta on tällä hetkellä vain joukkue toimintaa ja Helsingin toimintaan kuuluu joukkue toiminnan lisäksi iltapäivätoiminta. Kyselyn tuloksissa ei ollut merkittäviä eroja sen mukaan, mihin toimintaan lapsi osallistuu. Iltapäivätoiminta näyttää kuitenkin selvästi tukevan kodin ja koulun välistä yhteistyötä. Joukkue toiminnalla ei ole vaikutusta kodin ja koulun yhteistyöhön.

Tuloksista tulee selvästi ilmi, että lasten liikunnallisuus on lisääntynyt Iceheartsista tulleen kannustuksen takia. Iceheartsin työntekijät kannustavat lasta liikkumaan myös toiminnan ulkopuolella. Liikunnan avulla lapsen hyvän olon tunne lisääntyy ja motoriikka kehittyy. Tällöin motorinen kehitys on normaalia eikä lapselle synny ongelmia muun muassa sosiaalisen ja tunne-elämän kehityksessä. Liikunnalla on vaikutus lapsen kokonaishyvinvointiin. (Saarinen ym. 1994, 117.)

Lapsen liikkumisessa on tärkeää, että huomioidaan lapsen omat liikunnalliset kyvyt, halut ja lahjakkuudet. Iceheartsin toiminnassa tämä on toiminnan lähtökohta, joka kannustaa lasta liikkumaan. Liikuntaan ja liikunnallisiin leikkeihin liittyy aina myös sosiaalisia tilanteita, joten lapsen on opittava ottamaan toiset lapset huomioon ja konfliktitilanteissa kyettävä myös itsenäiseen ongelmanratkaisuun. (Iivonen 1999, 68.) Näin ollen lapsi oppii käyttäytymään eri tilanteisiin sopivilla tavoilla Iceheartsin toiminnan tuella.

Lapsen kasvaessa hänen käyttäytymisensä muuttuu yleensä rauhallisemmaksi ja sosiaaliset taidot kehittyvät. Lapset, jotka ovat yliviikkaita ja joilla on vaikeuksia sosiaalisten taitojen oppimisessa, tarvitsevat erityistä tukea kasvussaan. Iceheartsin toiminta tukee näitä lapsia kokonaisvaltaisesti. Tämä näkyy esimerkiksi siinä, että lapset kykenevät nykyään luomaan ja ylläpitämään toimivia ihmissuhteita.

Lapset ovat nykyään suvaitsevaisempia kuin ennen Icehearts-toiminnan aloittamista. Icehearts kannustaa ja opettaa lapsia suvaitsevaisuuteen. Icehearts on onnistunut kasvattamaan lapsista suvaitsevaisempia ja toisia paremmin huomioon ottavia. Kyselyyn vastanneiden vanhempien mielestä lasten käyttäytyminen on muutenkin muuttunut parempaan suuntaan Iceheartsista tulleen tuen ja kannustuksen takia. Icehearts on tukenut myös perheitä kasvatustyössään ja tämä koettiin hyvin merkittävänä asiana.

Tutkimuksemme tulosten mukaan Icehearts tukee kokonaisvaltaisesti lasten ja perheiden hyvinvointia. Lapset osallistuvat toimintaan mielellään ja samalla oppivat sosiaalisia taitoja ja suvaitsevaisuutta liikunnan avulla. Lapset ovat rauhoittuneet ja lasten väliset konfliktitilanteet ovat merkittävästi vähentyneet. Iceheartsin pitkäkestoinen ja periksiantamaton työote on tukenut lasta hyvään ja tasapainoisempaan elämään.

Jotkin lasten käyttäytymishäiriöistä johtuvat biologisista syistä, mutta osa on peräsin perheen sisäisistä ongelmista. Icehearts on tukenut perheitä heidän kasvatustyössään ja ongelmat perheissä ovat vähentyneet. Vanhempien kiinnostus lastaan kohtaan on lisääntynyt Iceheartsin toiminnan kautta, koska vanhemmat haluavat olla itse mukana toiminnassa enemmän kuin aikaisemmin. Kun vanhemmat ovat mukana lapsen harrastuksessa, perhe voi viettää yhteistä aikaa, joka on hyväksi sekä lapselle että vanhemmalle.

Icehearts-toiminnan avulla on kyetty ehkäisemään toimintaan osallistuvien lasten varhaista syrjäytymistä (Paananen & von Hertzen 2006, 14). Toiminnalla on suuri merkitys perheiden hyvinvoinnille. Tutkimuksemme pohjalta voimme kiistattomasti väittää, että Icehearts tukee lapsen kokonaisvaltaista kehitystä sekä hyvinvointia ja näin ollen parantaa lasten ja perheiden elämää.

6.2 Iceheartsin kehittämishaasteet

SWOT-analyysi on nykytilan analyysi, jolla voidaan tarkastella jonkin toiminnan heikkouksia ja vahvuuksia suhteutettuna ympäristön mahdollisuuksiin ja uhkiin. (Virtuaaliyliopisto 2007). Esittelemme Iceheartsin toiminnan SWOT-analyysin.

Sisäinen ympäristö	VAHVUUDET (strengths) <ul style="list-style-type: none"> • sitoutuneet työntekijät • toiminnan edullisuus • kasvatuksellinen näkökulma • lapsilähtöisyys • toiminnan säännöllisyys • tiedon kulku • kaikki pelaa -periaate 	HEIKKOUEDET (weaknesses) <ul style="list-style-type: none"> • iltapäivätoiminnan puuttuminen Vantaalta • työntekijäresurssit • tiedottaminen
Ulkoinen ympäristö	MAHDOLLISUUDET (opportunities) <ul style="list-style-type: none"> • toiminnan laajentuminen • enemmän lapsia toiminnan piiriin • ennaltaehkäisevä lastensuojelutyö • kaupunkien taloudelliset säästöt 	UHAT (threats) <ul style="list-style-type: none"> • rahoitus • toiminnan jatkuvuus • työssä jaksaminen

Kuvio 2: SWOT-analyysi

Iceheartsin toiminnan suurimpina vahvuuksina ovat pätevät ja työhönsä sitoutuneet työntekijät sekä säännöllinen lapsilähtöinen toiminta, jossa on vahva kasvatuksellinen näkökulma. Toimintaa voitaisiin kuitenkin kehittää sillä, että Icehearts-formaattia saataisiin levitettyä pääkaupunkiseudun lisäksi myös muualle Suomeen. Tämä tarkoittaisi sitä, että edes osa syrjäytymisvaarassa olevista lapsista saataisiin tämänkaltaisen hyödyllisen toiminnan piiriin.

Icehearts-toimintaa voidaan pitää ennaltaehkäisevänä lastensuojelutyönä, koska se parantaa kokonaisvaltaisesti lasten ja perheiden elämää. Icehearts-toiminnassa on mukana lastensuojelun avohuollossa olevia lapsia, mutta huostaan otoilta toimintaan osallistumisen aikana on vältytty. Toisin sanoen Iceheartsin toiminnan avulla kaupungit voivat saada rahallista säästöä, koska Iceheartsin toiminta vähentää lasten huostaan ottojen määrää. Yksi huostaan otto maksaa kaupungille vuodessa 40 000 - 70 000 euroa.

Tutustuessamme Iceheartsin internet-sivustoon, huomaisimme niistä puuttuvan olennaisia tietoja Icehearts-toiminnasta. Ihmiset etsivät tietoa nykyään hyvin paljon internetistä, joten hyvät kotisivut mahdollistaisivat Icehearts-toiminnalle enemmän näkyvyyttä. Tällä hetkellä sivuilta ei juuri löydy tietoa Iceheartsin toiminnasta ja sitä on vaikeaa löytää. Selvänä kehittämishaasteena näemme selkeiden internet-sivujen luomisen, jossa kerrottaisiin toiminnasta ja sen tavoitteista paljon tarkemmin.

Toiminnan kehittämishaasteina on taata rahoituksen saaminen, jolloin toiminta voitaisiin vakiinnuttaa. Rahoituksen saaminen palauttaisi Vantaalle Iceheartsin iltapäivätoiminnan, josta olisi erityisen paljon hyötyä lapsille. Rahoitus mahdollistaisi sen, että toimintaan voitaisiin palkata lisää kasvattajia. Tämä on ehdoton vaatimus, jos toimintaa halutaan laajentaa.

Tällä hetkellä Iceheartsin työntekijät kokevat jaksavansa hyvin työssään. Työssä jaksamista kuitenkin heikentää epävarmuus toiminnan jatkumisesta ja tällä on joitain vaikutuksia työntekijöihin. Eräs vanhemmista toi kyselyssä esiin saman asian: *”Rahoitus kunnan tai valtion taholta niin, että valmentaja – kasvattajat voivat rauhassa keskittyä pitkäjänteiseen työskentelyyn lasten kanssa, myös iltapäiväkerhon osalta.”*

Iceheartsin tulevaisuus on kiinni rahoituksen järjestymisestä. Ville Turkan haastattelusta tulee ilmi, että Raha-automaattiyhdistys toivoo, että toiminta laajenisi ainakin pääkaupunkiseudulle ehkä jopa ympäri Suomen. Kuntien ja kaupunkien on kuitenkin tultava merkittävästi vastaan rahoituksessa. Tähtäimenä on luoda Suomen suurin urheiluseura, jonka formaatti voisi mahdollisesti levitä myös

valtion rajojen ulkopuolelle. Nykyisellä arvolatauksella, jossa raha ratkaisee lähes kaiken, suurimmat visiot voi olla mahdotonta saavuttaa.

Icehearts on kokonaisuudessaan ja sellaisenaan valmis toimintamalli, jota voi helposti viedä eteenpäin tai soveltaa muussa toiminnassa. Pohdimme seuraavaksi Icehearts-formaatin soveltamismahdollisuuksia kirkon työssä.

6.3 Icehearts-formaatin soveltamismahdollisuudet kirkon työssä

Kirkon lapsityöhön kuuluu paljon erilaista toimintaa. Tärkeimmässä roolissa ovat perhekerhot, pyhäkoulut, jumalanpalvelukset ja aamu- sekä iltapäivätoiminta. Perehdymme ensin lyhyesti kirkon järjestämään iltapäivätoimintaan, jonka jälkeen pohdimme kirkon mahdollisuuksia hyödyntää Iceheartsin toimintamallia iltapäivätoiminnoissaan. Tuomme esiin myös ajatuksen siitä, voisiko kirkko tukea maahanmuuttajia toteuttamalla Iceheartsin kaltaista toimintaa.

Kirkon luonteeseen kuuluu, että se pitää kaikista jäsenistään huolta. Siksi myös iltapäiväkerhot kuuluvat kirkon toimintaan. Kirkon iltapäivätoiminta luonnollisesti perustuu kirkon kristillisen kasvatuksen päämääriin. Kuitenkin kirkko huomioi perheiden vakaumukset silloin kun lapsi ei kuulu kirkkoon tai hänellä on jokin toinen uskonto. Myös yhteistyö koulun kanssa on tärkeää lapsen kasvun ja kehityksen tukemiseksi. Ideaalitilanne olisi se, jos joku opettajista kykenisi kirkon työntekijän ohella osallistumaan iltapäivätoimintaan. (Hyystinmäki-Suomi 2004, 265-267.)

Kirkon iltapäivätoiminnan lähtökohtina ovat kasvatuksellinen tehtävä, lapsen kohtaaminen ja toiminnan laatu. Tarkoitus on tukea monipuolisesti lapsen kasvua ja kehitystä, tarjota lapselle huolenpitoa ja ohjausta sekä pitää toiminnan laatu korkeana muun muassa työntekijöiden toistuvalla kouluttamisella. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007a.)

Kirkkohallituksen aamu- ja iltapäivätoiminnan työryhmä tilasi tutkimuksen, joka alkoi syksyllä 2006 ja valmistui keväällä 2007. Tutkimuksen toteutti Martta Virmakari, joka tutki valtakunnallisesti seurakuntien aamu- ja iltapäivätoiminnan tarvetta ja tarjontaa sekä sitä, miten seurakunnan kykenevät tarpeeseen vastaamaan. Tutkimuksessa selvitettiin myös yhteistyön toimivuutta kunnan kanssa. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007a.) Seuraavaksi pohdimme tämän tutkimuksen pohjalta Icehearts-formaatin soveltamismahdollisuuksia kirkon lapsityössä.

Virmakarin tutkimus paljastaa, että seurakunnista 44 prosenttia ei järjestä aamu- tai iltapäivätoimintaa. Puutetta on erityisesti henkilöstöstä, rahasta tai siitä, että seurakunnan työntekijät eivät näe tarvetta järjestää aip-toimintaa. Tarpeen puutteeseen vaikuttaa kuitenkin se, että monet kunnat järjestävät tarvittavan määrän aip-toimintaa. (Virmakari 2007, 7-8.)

Kristillinen kasvatus toteutuu tutkimuksen mukaan erittäin hyvin kristillisen arvopohjan kanssa ja toimintaan kuuluu myös hartaus- tai vastaavia hetkiä. Ongelmallista resurssien kannalta on se, että monet aip-ohjaajat menettävät kelpoisuutensa heinäkuun lopussa 2009 uuden asetuksen tullessa voimaan, joka koskee aamu- ja iltapäiväohjaajien kelpoisuusvaatimuksia. (Virmakari 2007, 13, 19.)

6.3.1 Kirkon mahdollisuudet

Valmis Icehearts-formaatti olisi helposti siirrettävissä myös kuntien, seurakuntien tai järjestöjen käyttöön kunhan resurssit olisivat riittävät. Seurakuntien toimintaan Iceheartsin kaltainen toiminta sinänsä sopisi hyvin, koska kuten olemme jo aiemmin tutkimuksessamme maininneet, Iceheartsin toiminnalla on vahva diakoninen ulottuvuus siinä, että toimintaan etsitään niitä lapsia, jotka sitä eniten tarvitsevat. Seurakuntien tehtävä on syrjäytymisvaarassa olevien lasten ja perheiden auttaminen. Nämä asiat tulevat ilmi jo Raamatun kertomuksissa ja erityi-

sesti Jeesuksen vertauksissa. Lähimmäisen rakkaus on keskeinen teema diakonisessa ajattelussa.

Iceheartsin formaatissa on kuitenkin kaksi asiaa; iltapäivätoiminta ja joukkue-toiminta. Nämä kaksi asiaa kuuluvat tällä hetkellä erottamattomasti Iceheartsin toimintaan. Seurakuntien kannalta joukkue toiminnan järjestäminen on tällä hetkellä ja näillä resursseilla mahdotonta. Lisäksi iltapäivätoimintaa ei voi ohjata vain yksittäinen lastenohjaajan koulutuksen saanut henkilö, sillä toiminnan ohjaaminen Iceheartsin toimintaan osallistuvien lasten kaltaisessa ryhmässä on erittäin vaativaa. Työntekijältä vaaditaan sitoutuneisuutta ja pitkäjänteisyyttä, jotta hän pystyy toimimaan saman lapsiryhmän kanssa.

Seurakuntien olisi palkattava erikseen päteviä kasvattajia, joita yhtä iltapäiväryhmää kohden tulisi olla vähintään kaksi. Lisäksi heidän tulisi myös valmentaa joukkuetta, jotta toiminta vastaisi Iceheartsin formaattia, eikä tuloksena olisi vain erityislapsille tarkoitettu iltapäiväkerho. Kaikkien seurakuntien taloudelliset linjat tai -mahdollisuudet eivät välttämättä riitä tähän, sillä yhden joukkueen toiminta maksaa vuodessa lajista riippuen noin 40 000 – 70 000 euroa. Toimintaa ei voida kustantaa suurilla perheille suunnatuilla maksuilla, koska Iceheartsin formaattiin kuuluu ajatus siitä, että toimintaan voivat osallistua myös ne lapset, jotka ovat vähävaraisista perheistä.

Virmakarin tutkimuksessa kunnilla on tärkeä rooli iltapäivätoiminnan järjestäjinä ja yhteistyökumppaneina. Perusopetuslaki (48 a § (19.12.2003/1136)) velvoittaa kuntia järjestämään iltapäivätoimintaa. Seurakunnat voisivat tehdä yhteistyötä kuntien kanssa muun muassa toiminnan kustannuksien jakamisessa ja työntekijöiden kanssa. Lienee mahdollista, että seurakunnan työntekijän lisäksi toiminnassa olisi toinen työntekijä, joka tulisi kuntasektorilta. Yhteistyö kunnan ja muiden yhteistyökumppaneiden kanssa olisi muutenkin välttämätöntä, koska jo joukkueen harjoitteluun tarvittaisiin tarpeisiin sopivia tiloja.

Kristilliset arvot liittyvät Iceheartsin toimintaan, mutta ovat luonnollisesti erottamaton osa seurakuntien toimintaa. Emme usko, että hartaushetket tai vastaavat seurakunnan toimintaan liittyvät tilaisuudet estäisivät formaatin soveltamista, mutta tällöin monet lapset, jotka eivät olisi kristityistä perheistä, saattaisivat jäädä toiminnan ulkopuolelle. Ei ole tarkoituksen mukaista, että seurakunnat ottaisivat tehtäväkseen suoraan kopioida Iceheartsin työn, vaan heidän pitää soveltaa formaatti omiin tarkoituksiinsa ja tarkoituseriinsä sopiviksi.

Kristillisen kasvatuksen täytyy näkyä seurakunnan lapsityössä. Mielenkiintoista on se, että jos seurakunnat alkaisivat järjestää tällaista toimintaa, kuinka paljon se muuttuisi? Mitä Iceheartsin luomasta formaatista jäisi jäljelle sen jälkeen, kun seurakunnat olisivat soveltaneet sen omiin toimintoihinsa sopiviksi? Ei ole varmaa pysyisikö toiminnan olemus samanlaisena kirkon järjestämänä kuin se on Iceheartsin järjestämänä.

Toisaalta kirkon on saatava luoda oma toimintansa sellaiseksi kuin se haluaa. Sekin olisi hyvä, jos kirkko käyttäisi Iceheartsin toimintamallia vain virikemateriaalina ja sen avulla kehittäisi itselleen uusia toimintamuotoja. Erityisesti lapsityö kaipaa mielestämme uusia keinoja vanhojen hyvien toimintojen lisäksi. Jatkuvasti kasvava maahanmuuttajatyö luo kirkolle uusia haasteita. Kirkon onkin pohdittava, miten maahanmuuttajat saadaan nykyistä paremmin mukaan kirkon toimintaan.

Seuraavaksi kerromme lyhyesti kirkon maahanmuuttajatyöstä, jonka jälkeen pohdimme, mitä Icehearts-formaatin kirkollinen soveltaminen voisi tuoda seurakuntien maahanmuuttajatyöhön.

6.3.2 Kirkko ja maahanmuuttajat

Kristilliset arvot ja ihmiskäsitys luovat perustan kirkon toiminnoille eri uskonto- ja kulttuuritaustaisten maahanmuuttajien parissa tehtävälle työlle. Maahanmuuttajia tuetaan kotoutumisessa ja heille tarjotaan myös hengellistä apua. Maahanmuuttajat ovat lähimmäisiämme siinä kuin muutkin ihmiset, joten kirkko haluaa asettua heidän asemaansa ja palvella heitä uskonnollisesta taustastaan riippumatta. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007b.)

Suurin osa Suomeen tulevista maahanmuuttajista on kristittyjä. Evankelis-luterilaiset seurakunnat ohjaavat heitä oman kirkkokuntansa yhteyteen, jos he eivät ole luterilaisia. Seurakunnat järjestävät luterilaisille maahanmuuttajille kristillistä kasvatusta, kirkollisia toimituksia, kasteopetusta ja muita kirkollisia palveluja. Kaikki maahanmuuttajat ovat tervetulleita evankelis-luterilaisen kirkon jäseniksi, mutta kirkon toiminta on avointa myös muihin kirkkokuntiin tai uskontoihin kuuluville, mutta myös niille, jotka eivät kuulu mihinkään uskonnolliseen yhteisöön. (Evankelis-luterilainen kirkko 2007b.)

Kirkon monikulttuurisen työn kristillinen arvopohja takaa mielestämme hyvän ja tukevan pohjan kaikenlaiselle monikulttuuriselle työlle. Kristillisten arvojen pohjalta pystymme nöyränä kohtaamaan ihmiset tasa-arvoisina ja kunnioittamaan sekä rakastamaan heitä kuten itseämme.

Kirkko voi olla tukemassa maahanmuuttajan kotoutumista monin eri tavoin. Monet seurakunnat järjestävät maahanmuuttajille erilaista toimintaa, jossa pyritään tukemaan maahanmuuttajien Suomen kulttuurin ja kielen tuntemusta. Diakoniatyö tarjoaa muun avun lisäksi myös mahdollisuuden taloudelliseen tukeen ja sielunhoitoon. Sielunhoidolla tarkoitetaan yksityisen ihmisen auttamista hänen elämäänsä, Jumala- ja ihmissuhdettaan koskevissa kysymyksissä (Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007c.) Monet maahanmuuttajat ovat voineet kokea ihmisarvoa alentavia tilanteita kotimaassaan ja tarvitsevat monipuolista tukea käsitelläkseen vaikeitakin asioita. Diakoniatyö voi olla heille erittäin merkityksellistä.

Icehearts-toiminnan soveltaminen kirkossa voisi tarjota uuden keinon auttaa maahanmuuttajien kotoutumista kirkon maahanmuuttajatyössä. Erityisen tärkeää mielestämme olisi, että toimintaa ei suunnattaisi vain maahanmuuttajille, vaan luotaisiin integroituja lapsiryhmiä, jossa maahanmuuttajien ja valtaväestön lapset kohtaisivat. Pääpaino ja tavoitteet voisivat kuitenkin olla maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseksi kasvatuksellisten ja liikunnallisten tavoitteiden ohella.

Mielestämme Icehearts-formaatin soveltaminen tarjoaisi kirkolle erinomaisen mahdollisuuden yhdistää lapsityö ja maahanmuuttajatyö. Toiminnan avulla kirkko kohtaisi paremmin maahanmuuttajia ja heidän lapsiaan, jotka eivät välttämättä osallistu kovin helposti kirkon järjestämään toimintaan etenkin silloin, jos he eivät ole kristittyjä. Kirkon olisi kuitenkin maahanmuuttajien kohdalla mietittävä sitä, kuinka he tuovat arvopohjaansa esiin. Muita uskontoja tunnustavat lapset tuskin osallistuisivat toimintaan, jossa järjestetään esimerkiksi kristillisiä hartauksia.

Kirkon ja yksittäisten seurakuntien tulisikin pohtia, miten he voisivat tukea syrjäytymisvaarassa olevia lapsia ja perheitä paremmin ja mikä on maahanmuuttajalapsen rooli kirkon maahanmuuttajatyössä. Tällä hetkellä on käynnissä Mone-sa-hanke, jonka tarkoituksena on ”vahvistaa kasvattajien monikulttuurisuuteen ja uskontodialogiin liittyviä taitoja sekä etsiä ja kehittää uusia toimintatapoja lasten ja nuorten omaehtoisen toiminnan ja vaikuttamisen lisäämiseksi.” (Suomen lähetysseura 2007).

Icehearts tarjoaa valmiin ja helposti sovellettavan mallin, mutta kirkon on kyettävä löytämään päteviä kasvattajia ja rahaa, jotta mallia voisi soveltaa kirkon piirissä. Uskomme kuitenkin, että kasvattajat ja raha löytyisivät, jos kirkolla olisi tahtoa lähteä mukaan tällaiseen toimintaan. Emme uskalla sanoa, lähteekö kirkko koskaan toteuttamaan Iceheartsin kaltaista mallia toiminnassaan, mutta uskomme, että sille olisi kysyntää ja sen avulla saataisiin uusia lapsia, etenkin maahanmuuttajia mukaan kirkon toimintaan.

Icehearts-formaattia voitaisiin soveltaa myös kristillisten järjestöjen toiminnassa, kuten Helsingin nuorten miesten kristillisessä yhdistyksessä. HNMKY tarjoaa monipuolista liikunnallista toimintaa kaiken ikäisille. Toimintaan ovat tervetulleita eri tasoiset lapset ja aikuiset. Toiminnassa fyysinen, henkinen ja hengellinen on yhdistetty ja ovat tasapainossa toisiinsa nähden. (Helsingin NMKY 2007.)

Ongelmat ovat kuitenkin samoja, kuin kirkolla. Toisin sanoen resurssit ja rahoitus eivät ole välttämättä riittävät. HNMKY:n toiminta-ajatus sopii yhteen Iceheartsin toiminta-ajatuksen kanssa, jossa halutaan tukea lasta kokonaisvaltaisesti.

6.4 Tutkimusprosessin arviointi

Saimme tutkimuksellamme selvitettyä juuri niitä asioita, joihin halusimme vastauksia. Olemme tehneet tutkimustamme jo vuoden ajan ja tähän vuoteen on mahtunut paljon erilaisia kokemuksia. Tutkimuksen alkaessa pääsimme heti yhteisymmärrykseen tutkimusmetodeista ja tutkimukseen liittyvästä teoriapohjasta.

Tutkimuksen tekeminen on ollut opettavaista. Työskentelijöinä olemme hyvin erilaisia, mutta onnistuimme kuitenkin löytämään yhteisen tavan toimia. Teimme ensimmäistä kertaa näin laajaa tutkimusta ja meillä oli paljon opeteltavaa tutkimukseen liittyen, kuten monista lähteistä sopivan tiedon etsiminen ja valitseminen. Jotkut asiat tuntuivat helpommilta kuin toiset ja koemme selviytyneemme ongelmista suhteellisen hyvin. Ongelmalliset asiat olivat kuitenkin opettavaisia kokonaisuuksia.

Tänä päivänä yhteiskunnalliset ongelmat ovat olleet keskeisesti esillä. Kasvatusalan tulevana ammattilaisina kohtaamme työssämme lasten ja perheiden pahoinvointia sekä erilaisia ongelmia näihin liittyen. Haasteena on kehittää toimivia ratkaisumalleja, joilla voidaan ennaltaehkäistä ja helpottaa pahoinvointia ja syrjäytymistä. Esimerkiksi lastensuojelun asiakasmäärät tulisi saada no-

peasti pienemmiksi, koska kuntien taloudelliset ja sosiaaliset voimavarat eivät kestä sitä painetta, mikä tulevaisuudessa niihin tulee kohdistumaan.

Meidän roolimme tutkijoina olivat moniulotteiset. Olemme olleet yhteensä kahdeksantoista viikkoa Iceheartsin toiminnassa mukana. Olimme lapsille ja osalle perheistä tuttuja, joten vanhempien oli mielestämme helpompi osallistua tutkimukseen. Teimme tutkimusta kuitenkin ulkopuolisina, koska emme olleet Iceheartsin työntekijöitä. Olemme olleet vain toiminnassa tutkimassa lasten käyttäytymistä ja tutustumassa Icehearts-toimintaan yleisellä tasolla.

Tutkittavaa ryhmää oli helppo lähestyä, koska lasten ja meidän välillemme oli syntynyt luottamuksellinen lapsi-aikuinen -suhde, joka oli todella tärkeää. Yhteistyötä oli helppo tehdä myös Iceheartsin työntekijöiden kanssa, koska tunsimme heidät jo ennalta. Aikaa ei kulunut työyhteisöön tutustumiseen, mikä oli meille eduksi.

Olisi mielenkiintoista saada muutaman vuoden kuluttua uusi tutkimus Iceheartsista. Tällöin voitaisiin tutkia uudestaan Iceheartsin merkitystä lapsiin ja perheisiin, eli tehdä seurantatutkimus, jossa selviäisi se, mitä tähän tutkimukseen osallistuneiden perheiden lapsille kuuluu ja millainen heidän tulevaisuuden näkymänsä on.

Toivomme tämän meidän tutkimuksemme käynnistävän tutkijoiden ja muun yhteiskunnan mielenkiinnon Iceheartsia kohtaan. Vieläkin laajempi tutkimus Iceheartsista voisi tuoda enemmän näkyvyyttä toimintaa kohtaan.

LÄHTEET

- Alatupa, Saija & Karppinen, Krister & Keltikangas-Järvinen, Liisa & Savioja, Hannele 2007. Koulu, syrjäytyminen ja sosiaalinen pääoma – Löytyykö huono-osaisuuden syy koulusta vai oppilaasta? <http://www.sitra.fi/julkaisut/raportti75.pdf?download=Lataa+pdf>. Viitattu 9.11.2007.
- Bardy, Marjatta 2001. Pikkulapsen sijoitus oman kodin ulkopuolelle – syrjäytymisen ja liittymisen risteyskohta. Teoksessa Irmeli Järventie & Hannele Sauli (toim.) Eriarvoinen lapsuus. Helsinki: WSOY.
- Eskola, Jari & Vastamäki, Jaana 2007. Teemahaastattelu: opit ja opetukset. Teoksessa Juhani Aaltola & Raine Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin I: metodin valinta ja aineiston keruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Forssén, Katja & Laine, Kaarina & Tähtinen, Juhani 2002. Hyvinvoinnin tekijät ja uhat lapsuudessa. Teoksessa Kirsi Juhila & Hannele Forsberg & Irene Roivainen (toim.) Marginaalit ja sosiaalityö. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Greene, Ross W. 2005. Tulistuva lapsi: uusi lähestymistapa helposti turhautuvien ja joustamattomien lasten ymmärtämiseen ja kasvattamiseen. Helsinki: Finn Lectura.
- Heikkilä, Matti 1990. Köyhyys ja huono-osaisuus hyvinvointivaltiossa. Tutkimus köyhyydestä ja hyvinvoinnin puutteiden kasautumisesta Suomessa. Sosiaalihuollon julkaisuja 8.
- Heino, Tarja 2007. Keitä ovat uudet lastensuojelun asiakkaat? Tutkimus lapsista ja perheistä tilastolukujen takana. Helsinki: Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus. <http://www.stakes.fi/verkkajulkaisut/tyopaperit/T30-2007-VERKKO.pdf>. Viitattu 22.10.2007.
- Helne, Tuula 2002. Syrjäytymisen yhteiskunta. Helsinki: Stakes, Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimus- ja kehittämiskeskus.
- Helsingin NMKY 2007. <http://www.hnmky.fi/etusivu>. Viitattu 12.11.2007.
- Himberg, Lea & Jauhiainen Riitta 1998. Suhteita: Minä, me ja muut. Helsinki: WSOY.

- Holm, Nils G. 2004. Teologiaa lasta varten – Uskonnonpsykologisia näkökohtia. Teoksessa Leena Heinonen & Juha Luodeslampi & Leena Salmensaari (toim.) Lapsityön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja.
- Honkanen, Mika 2006. Kaupunginosien kehittäminen ja Urban-yhteisöaloiteohjelma. Teoksessa Mari-Anne Ahonen ja Johanna Malmelin (toim.) Urbaani tulevaisuus – kaupunki kaikille. Helsinki.
- Hukari, Ari 2007. Lähimmäisen auttaminen islamin ja kristinuskon näkökulmasta. Teoksessa Antti Elenius ja Kari Latvus (toim.) Auttamisen teologia. Helsinki: Kirjapaja.
- Hyystinmäki-Suomi, Päivi 2004. Iltapäiväkerhon uskontokasvatus. Teoksessa Leena Heinonen & Juha Luodeslampi & Leena Salmensaari (toim.) Lapsityön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja.
- Icehearts 2007a. <http://icehearts.sporttisaitti.com/tiedotearkisto/?num=11807>. Viitattu 8.11.2007.
- Icehearts 2007b. <http://icehearts.sporttisaitti.com/joukkueet/>. Viitattu 16.11.2007.
- Icehearts 2007c. http://icehearts.sporttisaitti.com/vantaan_icehearts_ry/toimintakertomus_2006/. Viitattu 12.11.2007.
- Icehearts kausijulkaisu 2005.
- Iivonen, Martti 1999. Psykomotoriikka – tukee lapsen kokonaiskehitystä. Teoksessa Pauli Miettinen (toim.) Liikkuva lapsi ja nuori. Jyväskylä: VK-Kustannus Oy.
- Järventie, Irmeli & Sauli, Hannele 2001. Johdanto. Teoksessa Irmeli Järventie & Hannele Sauli (toim.) Eriarvoinen lapsuus. Helsinki: WSOY.
- Karjalainen, Pekka & Karisto, Antti & Seppänen, Marjaana 2002. Lähiöt, kaupunkisosaalityö ja projektitoiminta. Teoksessa Kirsi Juhila & Hannele Forsberg & Irene Roivainen (toim.) Marginaalit ja sosaalityö. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Keltikangas-Järvinen, Liisa 1994. Hyvä itsetunto. Helsinki: WSOY.
- Kemppinen, Pertti 2004. Lasten kasvatuksen aarrearkku. Vantaa: Kustannusvalmennus P. & K.
- Kirkon sosiaalifoorumi 2005. Samassa veneessä : suomalaisen hyvinvointitalin moraalinen perusta. Helsinki: Kirkkopalvelut.

- Koljonen, Maija 2005. Psykomotorisen harjaannuttamisen mahdollisuudet. Teoksessa Pauli Rintala & Timo Ahonen & Marja Cantell & Anu Nissinen (toim.) Liiku ja opi: Liikunnasta apua oppimisvaikeuksiin. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Kosonen, Liisa 2000. Maahanmuuttajien tukeminen käytännössä. Teoksessa Karmela Liebkind (toim.) Monikulttuurinen Suomi: Etniset suhteet tutkimuksen valossa. Helsinki: Gaudeamus.
- Kuronen, Marjo 2003. Eronnut perhe. Teoksessa Hannele Forsberg ja Ritva Nätkin (toim.) Perhe murroksessa: kriittisen perhetutkimuksen jäljillä. Helsinki: Yliopistopaino.
- Lapsitiedon Keskus 2007. <http://www.lapsitieto.fi/?p=2>. Viitattu 14.10.2007.
- Lasten Keskus 2006. Lapsi on ilo: Kymmenen teesiä kristillisestä kasvatuksesta kotiväelle. Helsinki: Lasten Keskus.
- Lastensuojelun keskusliitto 2007. http://www.lskl.fi/showPage.php?page_id=52. Viitattu 26.9.2007.
- Lehtinen, Erno & Kuusinen, Jorma & Vauras, Marja 2007. Kasvatuspsykologia. Helsinki: WSOY.
- Luukkonen, Liisa 1997. Lapsen kehitys. Teoksessa Liisa Luukkonen (toim.) Nollasta neljääntoista. Käsikirja seurakuntien lapsi- ja varhaisnuorisotyöhön. Helsinki: Lasten keskus.
- McGraw, Phillip C. 2004. Family first – your step-by-step plan for creating a phenomenal family. London: Simon & Schuster UK Ltd.
- Metsämuuronen, Jari 2006. Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteissä. Helsinki: International Methelp Ky.
- Michelsson, Katarina & Miettinen, Kaija & Saesma, Ulla & Virtanen, Pirkko 2003. AD/HD nuorilla ja aikuisilla. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Miettinen, Pauli 1999. Liikunnan ja urheilun merkitys kasvavalle lapselle. Teoksessa Pauli Miettinen (toim.) Liikkuva lapsi ja nuori. Jyväskylä: VK-Kustannus Oy.
- Paananen, Maarit & von Hertzen, Nina 2006. Liikunnasta eväitä elämään. Urban II Icehearts-liikunnallisen kasvatusprojektin arviointi. Vantaa: Urban II -ohjelman julkaisuja C8:2006.

Perusopetuslaki 1998.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=iltap%C3%A4iv%C3%A4toiminta>. Viitattu 1.11.2007.

Porkka, Jouko 2004. On kunnia olla isonen : Suomen evankelis-luterilaisen kirkon isostoiminta 2000-luvun alussa. Helsinki: Kirkkohallitus.

Poropudas, Salla 2007. Lehtori, Diakonia-ammattikorkeakoulu. Järvenpää. Henkilökohtainen tiedonanto 12.3.

Pulkkinen, Lea 2002. Koti, koulu ja yksityinen elämänpiiri hyvän elämän ankkureina. Teoksessa Anna Rönkä ja Ulla Kinnunen (toim.) Perhe ja vanhemmuus: suomalainen perhe-elämä ja sen tukeminen. Jyväskylä: PS-kustannus.

Punamäki, Raija-Leena & Belt, Ritva & Rantala, Mari & Posa, Tiina 2006. Huumeiden käytön yhteys äidin mielenterveyteen: kirjallisuuskatsaus intervention tueksi. Teoksessa Ritva Nätkin (toim.) Pullo, pilleri ja perhe: vanhemmuus ja päihdeongelmat. Jyväskylä: PS-kustannus.

Puolimatka, Tapio 1999. Kasvatuksen mahdollisuudet ja rajat: minuuden rakentamisen filosofia. Helsinki: Kirjayhtymä.

Puolimatka, Tapio 2004. Kasvatus, arvot ja tunteet. Helsinki: Tammi.

Pölkki, Pirjo 2001. Oppilaiden syrjäytymisuhkien tunnistaminen ja ehkäisy peruskoulun haasteena. Teoksessa Irmeli Järventie & Hannele Sauli (toim.) Eriarvoinen lapsuus. Helsinki: WSOY.

Ruusuvuori, Johanna & Tiittula Liisa 2005. Tutkimushaastattelu ja vuorovaikutus. Teoksessa Johanna Ruusuvuori & Liisa Tiittula (toim.) Haastattelu: tutkimus, tilanteet ja vuorovaikutus. Tampere: Vastapaino.

Räty, Minttu 2002. Maahanmuuttaja asiakkaana. Helsinki: Tammi.

Tahkokallio, Keijo 2003. Mitä tehdä levottomille lapsille. Helsinki: WSOY.

Saarinen, Erja 2006. Kunnallisen sosiaalipolitiikan innovaatiopalkinto Ylistaron kunnalle. Sosiaaliturva 1/2006.

Saarinen, Pirkko & Ruoppila, Isto & Korhonen, Mikko 1994. kysymyksiä. Helsinki: Helsingin yliopisto.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007a.

<http://www.evl.fi/kkh/to/kkn/varhaiskasvatus/iltapaiva.htm>. Viitattu 17.10.2007.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007b.

http://www.evl.fi/kkh/to/m_muutt/ktmmk.html. Viitattu 4.10.2007.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko 2007c.

<http://www.evl.fi/sanasto/selitysS.htm#SIELUNHOITO>. Viitattu 5.10.2007.

Suomen liikunta ja urheilu Ry 2006.

http://www.slu.fi/verkkolehti/artikkeli/?ARTIKKELI_NUM=35354 Viitattu 8.11.2007.

Suomen lähetysseura 2007. Monesa- Lapsityön ja nuorisotyön monikulttuurisuus- ja osallisuushanke 2007-2009.

http://www.mission.fi/monesa/tavoitteet_ja_toiminnot/ Viitattu 9.11.2007.

Söderblom, Bitta 2005. Lapsi masentuneen vanhempansa kanssa vertaisryhmässä – kommunikaation ja ymmärryksen merkitys. Helsinki: Profami.

Turkka, Ville 2006. Julkaisematon käsikirjoitus.

Valli, Raine 2007. Kyselylomaketutkimus. Teoksessa Juhani Aaltola & Raine Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin I: metodin valinta ja aineiston keruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus.

Virmakari, Martta 2007. Aamu- ja iltapäivätoiminta Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnissa – tutkimus seurakuntien aamu- ja iltapäivätoiminnasta.

http://www.evl.fi/kkh/to/kkn/varhaiskasvatus/aiptoinninan_tutkimus.pdf. Viitattu 17.10.2007.

Virtuaaliyliopisto 2007.

<http://www.virtuaaliyliopisto.fi/strategiapalvelu/tyokalupakki/swotAnalyysi.rtf>. Viitattu 13.11.2007.

Vuorinen, Risto & Tuunala, Eliisa 1999. Psykologian perusteet. Kehittyvä ihminen. Helsinki: Otava.

Zimmer, Renate 2001. Liikuntakasvatuksen käsikirja: didaktis-metodisia perusteita ja käytännön ideoita. Helsinki: Lasten Keskus.

Liite 1: saatekirje ja kyselylomake

Arvoisa lapsen huoltaja,

Olemme Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijoita ja olemme tekemässä opinnäytetyötä yhteistyössä Helsingin ja Vantaan Iceheartsin kanssa. Olemme olleet työharjoittelussa Vantaan Iceheartsissa viime syksynä ja nyt keväällä olemme Helsingissä. Tutkimme opinnäytetyössämme Icehearts-toiminnan vaikutuksia lapsiin ja perheisiin. Tutkimuksemme lopulliset tulokset julkistetaan joulukuussa 2007.

Pyydämme teitä ystävällisesti vastaamaan oheiseen kyselylomakkeeseen. Kysely koostuu pääosin monivalintakysymyksistä ja lopussa on muutama avoin kysymys. Vastauksenne on meille hyvin tärkeä ja aikaa kyselyyn vastaamiseen kuluu noin 15 minuuttia. Tästä kyselystä Teidän henkilötietonne eivät tule millään tavalla esiin, koska kysely toteutetaan anonymisti. Käsittelemme kaikki lomakkeet luottamuksellisesti.

Pyydämme Teitä palauttamaan kyselyn **perjantaihin 20.4.2007 mennessä** postitse oheisessa palautuskuoressa, jossa osoite on valmiina ja postimaksu on maksettu.

Jos Teillä on jotain kysyttävää tutkimuksesta, vastaamme mielellämme kysymyksiinne. Iceheartsiin ja sen toimintaan liittyvät kysymykset voi osoittaa allekirjoittaneelle työelämän edustajalle.

Ystävällisin terveisin,

Maaret Aronniemi

040-715 3335

maaret.aronniemi@student.diak.fi

Jarkko Levola

0400-903 738

jarkko.levola@student.diak.fi

Veli-Pekka Kilpala

040-566 2767

vellu@welho.com

KYSELY ICEHEARTSIN VAIKUTUKSISTA LAPSIIN JA PERHEISIIN

Lomakkeessa on kahdentyyppisiä kysymyksiä; monivalinta- ja avoimia osuuksia. Valitkaa itsellenne sopivin vaihtoehto monivalintakysymyksissä, ja avoimissa kysymyksissä vastatkaa muutamalla lauseella.

TAUSTATIEDOT

1. Vastaajan sukupuoli

- Nainen   Mies

2. Mikä on suhteenne lapseen?

- Huoltaja   Muu, mikä? _____

3. Onko joku perheestänne maahanmuuttaja?

- Kyllä   Ei

4. Lapseni kuuluu...

- Evankelis-luterilaiseen kirkkoon
 Väestörekisteriin
 Muu uskonto, mikä? _____

5. Missä lapsenne osallistuu Iceheartsin toimintaan?

- Helsingissä   Vantaalla

6. Mihin toimintaan lapsenne tällä hetkellä osallistuu?

- Vain iltapäivätoimintaan
 Vain joukkue-toimintaan
 Molempiin

7. Kuinka kauan lapsenne on osallistunut Iceheartsin toimintaan?

- 1 vuosi tai vähemmän
 1-2 vuotta
 2-3 vuotta
 3 vuotta tai enemmän

ICEHEARTSIN VAIKUTUKSET LAPSIIIN JA PERHEISIIN

Seuraavassa on 17 väittämää. Ympyröikää se numero, joka kuvaa suhtautumistanne väitteeseen parhaiten.

- 1 = täysin samaa mieltä**
2 = jokseenkin samaa mieltä
3 = ei samaa eikä eri mieltä
4 = jokseenkin eri mieltä
5 = täysin eri mieltä

	täysin samaa mieltä	jokseenkin samaa mieltä	ei samaa eikä eri mieltä	jokseenkin eri mieltä	täysin eri mieltä
8. Lapseni osallistuu mielellään Iceheartsin toimintaan	1	2	3	4	5
9. Lapseni on saanut uusia kavereita Iceheartsin toiminnan seurauksena	1	2	3	4	5
10. Lapseni leikkii mielellään vapaa-ajallaan joukkueovereidensa kanssa	1	2	3	4	5
11. Lapseni ottaa muut lapset paremmin huomioon kuin aikaisemmin	1	2	3	4	5
12. Lapseni innostuu helpommin uusista asioista kuin ennen Iceheartsia	1	2	3	4	5
13. Lapseni kouluarvosanat ovat parantuneet viimeisen vuoden aikana	1	2	3	4	5
14. Lapseni liikunnallisuus on lisääntynyt Iceheartsista tulleen kannustuksen takia	1	2	3	4	5
15. Lapseni ei olisi mukana missään ohjatussa harrastuksessa ilman Iceheartsia	1	2	3	4	5
16. Lapseni liikunnallisesta harrastamisesta on tullut minulle tärkeämpää kuin aikaisemmin	1	2	3	4	5
17. Olen mielelläni itse mukana Iceheartsin toiminnassa	1	2	3	4	5
18. Icehearts on parantanut kodin ja koulun välistä yhteistyötä	1	2	3	4	5
19. Iceheartsin toiminnalla on suuri merkitys perheemme elämässä	1	2	3	4	5
20. Perheemme jäsenten välinen vuorovaikutus on parantunut	1	2	3	4	5
21. Perheemme on saanut Iceheartsin toiminnasta tukea lapsen kasvatukseen	1	2	3	4	5
22. Iceheartsin toiminnan arvot ovat samankaltaiset kuin perheemme arvot	1	2	3	4	5
23. Iceheartsin toiminta tukee lapsen mahdollisuutta hyvään ja tasapainoiseen elämään	1	2	3	4	5
24. Iceheartsin toiminnan avulla voidaan parantaa perheiden elämää	1	2	3	4	5

Seuraavassa on kolme avointa kysymystä. Vastatkaa kysymyksiin muutamalla lauseella. Voitte tarvittaessa jatkaa vastaustanne myös paperin kääntöpuolelle.

25. Onko lapsenne kokonaisvaltainen käyttäytyminen muuttunut Icehearts-toiminnan seurauksena?

Kyllä. Miten lapsenne käyttäytyminen on muuttunut?

Ei. Mitä Icehearts-toiminnassa pitäisi tehdä toisin?

---

26. Mitkä asiat Iceheartsin toiminnassa ovat Teidän mielestänne erityisen hyviä tai tärkeitä?

---

27. Mitä asioita Iceheartsin toiminnassa tulisi kehittää?

Kiitos vastauksistanne!

Pyydämme teitä palauttamaan kyselyn oheisessa vastauskuoressa *perjantaihin 20.4.2007* mennessä.

Osoite on valmiiksi painettu ja postimaksu maksettu.

Liite 2: Työntekijöiden haastattelut

VILLE TURKAN HAASTATTELU 3.9.2007

Mitkä ovat Iceheartsin työntekijäresurssit ja ovatko ne riittävät?

Jaa a no onhan ne tämmösellä toimintamäärällä riittävät et tietysti jos yks ihminen vastaa joukkueen valmentamisesta ja kasvattamisesta ni ni tota kyl siin tarvitaan apuu et se visio mikä mul on et yhes koulus alkaa vuosi vuoden jälkeen uus ryhmä ni sillohan se tuplaantuu se resurssi mut sit neljännel ja viidennel sun ei tarvii olla niin paljon vetämäs sitä iltapäivätoimintaa sä voit mennä auttaa suoraan sitä uuttaa joka alottaa et tavallaan aina ois kaks tai kolme ihmistä paikalla ja sit mitä tulee tota siihen et miten me voidaan pysyy halpana ni se on siinä et se yks kasvattaja tekee ite kaikki sellaset asiat mitkä normaalisti tehään jostain toimistostakäsin jos sä teet neljä tai viis tuntii koulus töitä päivässä ni mun käsityksen mukaan sul pitäs jäädä aikaa maksaa kerran kuussa sun omat liksat ja tehä semmost duunii raporttii ja semmost et en mä usko että et täs sillee nyt tarvitaa tällä hetkellä yhtään enempää ihmisiä

Kuinka kuormittavaksi koet työsi Iceheartsissa ja miksi?

Kilpalan Vellu sano mun mielest aika hyvin et ku sä oot koko ajan duunis ni se on se raskain ku sulle tulee puheluit kotiin iltasin mut mä en tost niin tiiä ku mä en ollu töissä silloin ku mä alotin et mä tein sen viis vuotta tätä oman toimen ohella ja vastailin puhelimeen mut tietysti mulla on vähän erilainen tilanne ku mä oon luonu tän koko homman ja ihan erilainen semmonen kokonais näkemys ja käsitys ja semmonen et ne on pikku seikkoja tommost iltapuhelut mut kyl mä uskon et jatkuvuus on aika rankka käsitellä ja sit tietysti toinen homma on ton rahotuksen kanssa tappeleminen et se on aika älytöntä homaa mikä on viel ongelma et toivottavasti jatkossa on niin et ku löytyy uus kasvattaja ni heti löytyy rahat koska lapset löytyy joka tapauksessa et sehän on se tämmösen koko yhteiskunnallisen ymmärtämisen tärkein juttu et sit se ongelma poistuis siitä mut ehkä semmost yksittäiset tilanteet ennen kun niihin tottuu ku meil on ryhmä lapsii jotka ei käyttäydy niinku tehtaalta tulleet virheettömät yksilöt ku siin koko ajan sattuu jotain ni sun pitää olla hereillä ihan jatkuvasti et jos mä mietin sitä Ilkan ja mun projektii mitä me vedettiin ni kesti kaheksan vuotta ennen ku me uskallettiin jättää ne pojat keskenää silloin ku me oltii yhdessä jossain tapahtumas et se on se vahtiminen ja valvominen se on kaikkein rankinta sen varsinaisessa toiminnassa sen rahan liikkumisen jälkeen

Mitkä asiat tukevat työssä jaksamistasi ja miten?

no tulokset on täysin kiistattomat et jos sä tiedät tekeväs työtä mist on jotain hyötty ni sehän palkitsee ihan suora et ei siin oo mitään sen kummempii sit taas toisaalta semmonen minkä mä havaitsin aika aikasessa vaiheessa oli se et mul ei oo kiire mihinkään mun ei tarvii ratkasta tätä ongelmaa tänää se ei vaadi sitä koska mä tiesin sen et mä oon viel viiden vuoden päästä tän saman jätkän kanssa et ei mul oo mitää hätää mä pärjään kyllä ja nää ongelmat täst selvii ku tehää töitä et sit se on aika luovaa ja kekseliästä ku sä mietit et miten sä järkkäilet et se palkitsee kyllä ja sit ku ei oo mitää esimies systeemii sen kummemmin ku sä voit tehä ihan mitä sua huvittaa kunhan siel taustal on jatkuvasti se et ollaan tekemässä niinku normaaliseen yhteiskunnalliseen toimintaan sopeutuvia nuorukaisia todennäkösesti ne saa joku seittemän lasta ku ne on isoja ku tää on niin pitkä tää projekti niin siin on se hauska juttu

Mitkä asiat koet tärkeimmiksi omassa roolissasi Iceheartsin työntekijänä?

no kyllä se on se lasten ja nuorten kohtaaminen on ylivoimaisesti tärkein koska ilman niitä kohtauksia ei olisi olemassa mitään tämmöstä systeemiä et siitähän täs on kyse et sitä ei voi mikskää muuttaa et jos sitä ei tee ni sit ei tarvii tehdä paljoo mitään ja sitten perheen tukeminen sen lapsen kautta et se on paras semmonen yksittäinen homma et perhettä ei tarvii ite asiassa auttaakaan ku perhe huomaa et hänen lastaan autetaan joku muukin ymmärtää sen arvon mikä siinä lapsessa on niin sillon tota saa jeesattuu sitä esim yksinhuoltajaäitiä ni sillä lailla et siinä ei oo mitään epäselvyyksiä etteikö siinä ois muuta mut sitten jatkossa mullahan muuttuu rooli nyt ihan täysin ku tää on viimeinen vuos ku mä oon noitten poikien kanssa ni sittehän mä niinku rekrytoin uusia kasvattajia työhönsä niitä ja teen semmosta duunia et tavallaan yritän siirtää sitä omaa kokemusta sitten seuraaville polville ja pyörin sit noitten Miikan ja Vellun jengien kanssa sen takii et Miika ja Vellu tulee tulevaisuudessa olee niitä jotka vetää koko rattaita et ku mä rupeen kirjailijaksi et ei mun tarvii koko elämää olla Icehearts mies et ne on nuorii viel mä oon jo vanha mies

Millainen auktoriteetti haluat olla lapsille?

jaa a kyl mä aika tiukka oon mut mul on myös semmonen etu mun toimissa et mä ymmärrän et mun ei tarvii olla koko ajan tiukka jätkä et mä voin laskee välil leikkii niitten jätkien kanssa mut mä teen hyvin nopeesti selväks sen et kuka sen viime kädes sanoo mitä me oikeesti tullaan tekemään et jos mä nyt sanon yhen esimerkin ni mä olin just Savitaipaleella kahen myymälävarkaan kanssa jotka leirin aikana pölli Ed-energiajuomaa kaupasta ja jäivät kiinni siitä ni mä vein ne sinne kauppaan viideks tuntii tekee inventaarioo ku mä sanoin et ei tää näin vetele et en mä kysyny et tuntuisko teistä kivalle tämmönen projekti vaan mä käskin ne sinne et jos rupee kyselee et tuntuisko tää susta pahalta työskennellä viis tuntii alkeellisissa olosuhteissa ja laskee ananastölkkejä ni eihän siitä tulis mitään näitten poikien kanssa et ei ne seittemäntoista vuotiaat pojat osannu sanoo juuta eikä jaata siitä että lähetäänkö vaiko ei lähetä vaan se on niin et ku Ville käskee ni sillon tehdä mut siin on myös se iso vastuu et jos sä saat tämmösen tilanteen missä sulla on auktoriteetti on näin voimakas ni sen väärinkäyttäminen on äärimmäisen helppoo esimerkiksi jos mietitään vaan tämmöstä simputustyyppistä systeemiä et jos antais tapahtua niin että valitsis niinku luottokavereita jotka alkaa simputtaa siinä ryhmässä niitä jotka ei pärjääkkään ni se ois katastrofaalinen tilanne sillon mul ois tämmönen saksalainen kapo keskitysleireiltä tuttu valmiina et sitä se ei voi olla et kyl ne linkit pitää olla aina kasvattajan kädessä et jos sä lasket ne menee ni sit sä oot ihan liemessä

Millaiset arvot määrittävät Iceheartsin toimintaa ja toimimistasi Iceheartsin työntekijänä?

joo kylhän ne aika eksyneet arvot on et jos lähetään liikkeelle semmosesta yhteisön voimasta ni mis must on tärkeetä et mä puhun usein suvaitsevaisest ryhmästä jotka suvaitsee tällä hetkellä melkein mitä vaan tai niin mä ainakin luulen mut sit vaik tulee eteen sellast mitä ne ei suvaitse ni sit pitää vaan keskustella niitten kanssa et ne rupee suvaitsee et tota vaikka mä en kuulu kirkkoon enkä usko mihinkää sen kummempaan auktoriteettiin ite ni kyl ne kristilliset perusarvot on mitkä pitäs palauttaa siis ihan normaaliks ohjenuoraks öö miten toimitaan toisten ihmisten kanssa kyl ne sielt löytyy ihan joka ikinen et mikä on hyvä ihminen ja mitä hyvä ihminen tekee hyvä ihminen ei kerää itelleen enemmän rahaa kun naapurilleen et siit lähetää se on mun mielest tän yhteiskunnan isoin arvostiririita täl hetkel et ei pitäs olla köyhä mut silti on köyhiä kukaan ei halua olla köyhä mut sit kuitenkin on köyhiä mut sit toisaalt se et yhteiskunnas urheilun puolella ja muutenki me yritetään

tasapäistää kauheesti ihmisiä että tota ihminen kaikki ihmiset on samanlaisii et se nyt on ihan paskan puhetta et tääl on niin paljon erilaisii ihmisii et tääl on joista toiset on äärimmäisen lahjakkaita tekemään jotain asioita ja toiset ei taas sit oo niit lahjakkaita mut sit se et onks niiden ihmisarvo eri niin siinä mennään mun mielest pieleen se ihmisarvo on sama mut toinen voi olla änhooäl jääkiekkoilija ja toinen ei voi olla änhooäl jääkiekkoilija vaik miten pyöriteltäs voipullassa et siinä ei tehä semmosii eroja et puhutaa jostain urheilumaailmasta jostain kaikki pelaa systeemistä mut mä oon käsittäny sen asian valmentajana niin et muualla kun Iceheartsissa niin et kaikki pelaa ni se tarkoittaa sitä et pelataan eikä seisota mä en päästä semmosii sinne kentälle jotka ei pelaa koska eihän siit oo kenellekkään mitään hyötyä ei iloa sille lapselle eikä hyötyä sille ryhmälle mut et tarviiks sen lapsen kokee se rangaistuksena jos mä otan sen vaihtoon ja sanon sille et hei ei tost tuu nyt mitää jos sä et juokset siel kentäl ni tajuuksä et sä menetät sun vaikutusvaltas tos joukkueessa ku muut alkaa haukkumaan sua ku sä et auta niitä vaan sä tuhoot elikkä nää on niitä arvojuuttuja mitkä taas sit liittyy eri puolilta tähän peluuttaminen on tietenkkin meillä ihan eri asia koska me ei pyritä mihinkään huipulle et jos meille tulee niitä huippulahjakkaita ni ne pitää ohjata jonneki muihin joukkueisiin tää on liikuntaa perusliikuntaa joka pitää hoikkana kiinni yhteiskunnassa

Millä tavalla Iceheartsin arvot konkreettisesti näkyvät käytännön työssäsi lasten ja perheiden kohtaamisessa?

no kyllä se on se puhdas pöytä ajattelumalli et se on aika hyvin toiminu että sit ku on selvitetty joku asia ni sit se asia on loppuun käsitelty ja sit lähetään taas siitä et pitää pitää niin et mitään luottamuksen menettämisiä ei oo et nyt sä oot pysyvästi bee luokalla ku sä oot tehny jonku mokan vaan aina ku ne on hoidettu ne asiat ni sit niist ei oo tarvinnu enää puhuu enää ja se on käsitelty se juttu ja voidaan jatkaa eteen päin ettei jäädä vellomaan mihinkään mutaan ja miettii et et sä voi ku sä viimeksi teit näin et semmosii ei käytetä ni sit tietysti tämmönen ketään ei jätetä mikä on armeijasta tuttu ni se aika tärkeä tottakai Iceheartsista voi lähtee jos halua lähtee ja valmentajalla ja kasvattajalla ei oo sellast oikeutta eikä tuu olemaankaan et ku sä ku sä oot niin mahdoton lapsi et sut heitetään pois täältä et se ei yksinkertasesti käy et sit voi käyttää sitä luovuutta niinku esimerkiksi miten Miika on hienosti käyttäny et tän pojan jääkiekkoilusta ei tuu mitään mut se ei tarkota sitä et meidän suhde katkee tähän lapseen tai perheeseen vaan sitä voidaan jatkaa monella muulla tavalla ja siitähän on hyviä esimerkkejä taas sit et pojat on tullu takasin on olemassa on sillee hankala tää kasvattajan rooli et ku me kaikki tiedetään et toiset on lahjakkaita ja toiset ei oo lahjakkaita ja toiset on kivoja ja toiset taas ei oo kivoja ni mielelläänhän sitä pitäs vaan ne kivat siinä joukkueessa ja antas niille miten nyt sanon mul ois aika miljoona termii mitä ne vois olla mut sellaset erittäin epäsosiaaliset yksilöt joiden toiminnas ei tunnu olevan mitään päätä eikä häntää ja viel jotka on luonteeltaan aika kohtuullisen vastenmielisiä ni sellasten mukana pitäminen ni se vaatii sitä kasvattajan ammattitaitoo koska kyse on vapaaehtoistoiminnasta ni melkein niin päin mä oon käsittäny et niitten pitämien joukkueessa on tärkeempää ku niiden jotka pärjäis muutenki et ehkä sekin on sellasta no aika suoraan tälläsen kristillisen etiikan mukaista et tota ne joilla on vaikeinta ni ne tarvii eniten apua vaikka se on kaikkein vaikeinta mennä sanoo jolekin kaverille tervetuloa hymyssä suin tänne vaik se on edellisenä päivänä naarmuttanu sun auton kivellä et se on

Miten muihin uskontoihin kuuluvat tai ei-kristityt lapset otetaan Iceheartsin arvoissa huomioon?

toi on aika hauska kysymys sianliha on ollu ainut ristiriita mihin mä oon törmänny et ei toisten ihmisten kohtaamisessa eikä kulttuurieroissa oo mitään mystistä et se on yksinkertaisesti sille et jos on joku ruoka mitä ei saa syödä ja sillä sipuli muuten kaikki asiat pitää paikkansa et se ei oo mitään kulttuuriero jos me käsitellään esimerkiksi et jos tääl länsimaissa et jos sanotaan nyt esimerkiksi näin et jos tytöil pitää olla huivi päässä ni se ei estä minkään lajin harrastamista eikä mitää ei siin oo mitää ne on jotenki niin jos joku tulee tänne vaatimaan että pitää saada pitää niit burkia mis on se et peitetään nainen kokonaan ni kyl mä sit sanon et nyt saa riittää että ei käy koska tää on avoin kulttuuri eikä mikää piilomesta tai sit et onks naisen alistaminen joku uskonnollinen asia et naisii pidetään kotona niit ei päästetä töihin no onks sit suomalaisen kulttuurin arvon mukasta et naisii saa hakata himassa kännispäissään et eihän ne oo missään kulttuurissa hyväksyttävii asioita tai toisen sukupuolen halveeraaminen mut mä oon käsitelty asian niin jos käyttäytyy hyvin ja on hyvä ja yritää olla mahdollisimman hyvä ni se kyl riittää joka ikisessä kulttuurissa et siin ei tarvita mitää sianliha on ehkä ainoo no juutalaisilla ehkä muitaki asioita mut tota ei kulttuurierojen pitäs antaa niin paljoo häiritä

Millaisia muutoksia olet huomannut Iceheartsin toimintaan osallistuneissa lapsissa siitä lähtien kun he tulivat mukaan toimintaan verrattuna nykypäivään?

no ne ei oo enää kuus vuotiaita ne on seitsemäntoista öö no tilanteet on vähän eri silloin ysi kuus ku me kerättiin ryhmä ni silloin oli yhteiskunta kaatunu tai siis taloudellinen yhteiskunta kaatunu et se on vähän eri asia ni sitten näkisin sen niin et lasten asema on heikentynyt siitä huomattavasti mut se on taas ihan poliittisten päättäjiänsi ansiota et ois voinu uskoo et jos alkoholin hintaa laskee ni ongelmat kasvaa et nyt lapset joutuu olemaan paljon enemmän itekseen ja on ehkä ahistuneempii mielenterveysongelmat kasvaa koko ajan eikä se johdu mistään muusta kun siitä et puuttuu aikuisii ihmisii jotka pystyy huolehtimaan ja jotka pystyy antaa positiivista ja negatiivista palautetta silloin kun niitä kuuluu saada et lapsi ei tota ei siin sen kummempaa yhteiskunta menee koko ajan tämmöseen kovempaan ja kovempaan suuntaan ja sen tuloksena on sekasemmat ja sekasemmat lapset eli arvot koko ajan supistuu se mikä on tärkeintä se on vaarallista

Mitkä asiat ovat mielestäsi vaikuttaneet lasten (käyttäytymisen/toiminnan) muutokseen?

jaa a noi päihteet on yks asia ja sit se asia et vanhemmat vedetään tosi tiukoille täs yhteikunnassa sit must puuttuu tai siis sitä arvokeskusteluu mä nauran aina sitä ku pitäs käydä arvokeskusteluu mun mielest ei pidä käydä mitään arvokeskusteluu vaan palauttaa ne arvot mitä on ja mitkä on koettu hyväks et ei siis et mitkä arvot on oikein ja mitkä arvot on värii ni siin meillä on aika iso tota systeemi miettittävänä kyl mä luulen et noi päihteet on isoin ongelma sit puhutaan paljon näistä tota erityisluokista ja erityisoppilaiden hirveen määrän kasvusta toki huostaanotot on kasvanu älyttömästi ni se mul on aina ollu näin et onks jollain aadeehodee vai mikä jollain on ni mua ärsyttää se et jos sul on aadeehoo dee ni sit sä saat käyttäytyy epäsosiaalisesti koska sul on diagnoosi siitä et sä saat käyttäytyy epäsosiaalisesti siis sehän on ihan paskaa eihän kukaan voi täs yhteikunnassa käyttäytyä miten vaan vaik sul ois mitkä jutut et no jos sä et pysty kontrolloimaan mielenterveysongelmaisen jakomielitautisen psykopaatin käyttäytymistä ni kyllä sä aadeehodeeta voit vielä niinku pitää kurissa sä voit sanoo sille lapselle mitä se saa tehdä

ja mitä se ei saa tehdä niin kauan et se oppii sisäistämään ne säännöt mitkä täs yhteiskunnassa on sit ku me laitetaan lapsii liikaa erityisluokille ni siel on liian pieni ryhmä joil on samankaltaisia ongelmia jotka kuvittelee et maailma menee näin mut ku se ei menekkään näin vaan siel normaalil lapsiluokal on se ryhmä joka tietää miten tää menee jos sul on pieni ongelmaryhmä ni se koko elämä muuttuu sellaseks ja sit ku sä pamahdat sieltä koulust ulos rupeet opiskelee tai jotain muuta sä avaat suus ekan kerran ni saat turpaas koska sä et oo tottunu siihen miten yhteiskunnassa toimitaan ja miten sosiaaliset suhteet oikeesti hoidetaan ja sit tota se on vähän niinku päästäs leijonia kanitarhaan näit erikoisluokkalaisia on suojeltu siel niitten ei oo tarvii tehdä tarpeeks riittävästi töitä siel erityisluokis niilt ei vaadita tarpeeks asioita ja niil on mahdollisuus häiriökäyttäytymiseen ku vertaistuki puuttuu kokonaan ne ei nää sitä yhteiskuntaa se on suuri ongelma

Millaiseksi näet Iceheartsin tekemän työn merkityksen seuraavan 10 vuoden sisällä?

vähän riippuu et mihin suuntaan se lähtee menee et jos se merkitys on vaan sitä et Vellu ja Miika hoitaa jenginsä loppuun ni se on sitten sillä sipuli koska siis eihän tätä voi tehdä jos sitä rahaa ei rupee tulee parhaana mä näkisin sen tilanteen sillee et niit jengei perustettais tunteella niinku Raha-automaattiyhdistyksen toivoo et pääkaupunkiseudulle juurrutettas et tänne tulis näitä et se tarkoittaa sitä et jos joka kuntaan saatais kymmenisen jengii perustettuu joka vuosi ni se tarkoittaa sitä et niit ois kymmenen vuoden päästä kolmesataa joukua eli sit kolmesataa kertaa kaksikymmentä poikaa tai tyttöä ni silloin se tarkoittaa sitä et ku reknaa nää kaikki yhteen ni se tarkoittaa juuri näin paljon lapsia enemmän kohtaa sen turvallisen aikuisen joka vaatii sua käyttäytymään niinku yhteiskunnas vaaditaan eikä vaan puhu siitä et jos sanoo et sä et varasta ni sä et varasta sillä sipuli jos sä varastat ni sit me hoidetaan se me mennää tekee se eikä vaan uhkailla sillä et hoidetaan asiat niinku ne pitää hoitaa et tuntuu se sit kuinka pahalta vaan jostain lapsesta tai perheestä et mitä tehdä et tää on sillee merkittävä ryhmä et mä en tiä paljon se kolmesataa kertaa kaksikymmentä sehän on jotain seitsemän ja puol tuhatta lasta jotka on siis siitä ryhmästä jotka ei saa riittävästi tukea elämässään niin tota sit se rupee näkyä jo tilastoissa semmosina pikku asioina kun ylipaino vähenee saadaan aktivoitua semmonen lapsiryhmä mikä ei normaalisti osallistuis yhtään mihinkään öö siis kyl mä väittäisin et isot koulut rauhoittuu ku sinne tulee ihminen joka kattoo siel ulkona oikeesti et mitä ne lapset tekee eikä vaan juo kahvia opettajan huoneessa eikä monista seuraavan tunnin aineistoa siis aikuisen läsnäolo lapsen maailmassa lisääntyy kolmella sadalla pääkaupunkiseudulla ja siitä on iso hyöty lapsille ennen kaikkea

Millainen on Iceheartsin tulevaisuus?

no Suomen suurin urheiluseura jos se menee tän mukaan ja sit ku jos me lähetää siitä visiosta liikkeelle et rahoitus oikeesti aukee ja nyt tätä ruvetaan käyttämään ni ei täs mee sit montaa vuotta ku se levii muihin maihinki semmosena äärimmäisen loistavana keinona yhteiskunnallistaa lapsia joiden perheet on tavallaan jo dropannut siitä yhteiskunnallisuudesta eli sä tavallaan imet sieltä alapäästä ne lapset mukaan yhteiskunnalliseen toimintaan ja sitä kautta ne perheetki huomaa et ei täs kannata rypistellä vastaan että täällähän on ihmisiä jotka välittää oikeesti mun lasten elämästä ja muuta et sithän se ois äärettömän hauskaa jos se ois maailman suurin urheiluseura joskus tulevaisuudessa en pidä sitä mahottomana mut tämmösel arvolutauksel millä nyt mennään et kaikkien pitää vaan enemmän rahaa rahaa ja rahaa ni sillä se ei vetele kyllä yhtään mihinkään et tota et kyl se must ois hauskaa kaupunkiapinoiden uusintamiskeino ja sit toivotaan et joku keksii et mitä niille volforvoille tehdä

MIIKA NIEMELÄN HAASTATTELU 3.9.2007

Mitkä ovat Iceheartsin työntekijäresurssit ja ovatko ne riittävät?

Tota niin, tällä hetkellä meillä on paremmat resurssit kun jos nyt puhutaan syyskuusta kakstuhattaseittemän tällä hetkellä paremmat kun saatiin Hevoshaan koululle Vartaimäen Teemu ja Ville jatkaa tietysti tuolla toiminnanjohtajana ja mä teen tätä nyt ihan vapaaehtosena tota et sanotaan et jos puhutaan nyt tästä näistä kahesta lätkäjoukkueesta niin joo on ne varmaan ihan riittävät et kyllä me tätä pyöritetään mut muuten ei todellakaan, todellakaan oo että no tää nyt riippuu et mistä me katotaan tätä jos nyt puhutaan siitä että meillä ois paljon lapsia tulossa niin saatais helposti uusi joukkue mikä on fakta ni ei tietenkää oo resurssit kohollaan koska meille tarvitaan aikuisia jotka lähtis vetää sitä porukkaa ja toinen asia on tietysti sitten myös tämmönen ilosanoman julistaja rooli joka sitten taas hoitas sitten tavallaan tän markkinoinnin ja semmosta ja Villehän on nyt tehnyt sitä ja sen jengi lopettaa niin se varmaan helpottuu niinkun senkin urakka mutta tota siihen mitä meillä on nyt toimintoja nää tällä hetkellä niin yritetään saada tää nyt pähkinäkuoreen niin mun mielestä joo me saadaan tää pyöriin mut sit jos aatellaan sitä kuinka paljon meille ois tulijoita niin sitten meitä ei oo todellakaan tarpeeks, yritetään muotilla se nyt vaik näin

Kuinka kuormittavaksi koet työsi Iceheartsissa ja miksi?

sillon kun sä alat niitten kanssa kun ne on kuus vuotiaita ja niit on kaksnyt ni sillon se on tosi kuormittavaa koska se aines mikä tähän valikoituu niin niist kahestkymmenest lapsesta niin on varmaa kolkyt prosenttia on semmollast jotka tarvii erityistä tukea vähintään kolkyt prosenttia niin sillon on niinku hirmu tärkeätä se että sul ois siinä tietysti jonkunlaista tukiverkkoa ympärillä Villellä sitä ei hirveesti ollu mulla ei ehkä ees senkään vertaa koska Ville alotti sillon Ilkan kanssani sillon se kyl kuormittaa koska noi lapset vaatii sulta ihan hirveesti nyt on kuus vuotta takana niin tota nyt niinku ei kuormita mä saan tästä selkeesti jotain mut nyt puhutaan siitä että mä oon kuus vuotta ollu ja tota se jos sä oot erityislasten kanssa töissä ni se kuormittaa sitten miten sä käytät työaikas ja millon vastaat puhelimeen ni ne on kaikki niitä omia valintoja mut kyl se kuormittaa joo

Mitkä asiat tukevat työssä jaksamistasi ja miten?

jos lähtee siitä jos mä aattelen itteeni ni se niinku tietty luonne semmonen niinku et ei et laske tunteja mä en tiä onko se oikein ei välttämättä toinen et mä en jaksa murehtii semmosesta et jos mä ostan jollekin uimalipun et saanks mä sen joskus takasin koska ne kuormittaa ihan sikana ja tota sit semmonen tietty asenne et kyl mä oon sen tienny ku mä lähin et tätä nyt vaan vedetään niinku tämmösel asenteella ja päivä kerrallaan ei täs kannata sen enempää ressata et sä pystyt tekee sen minkä sä pystyt tekee siel ja jos sul on hirveen hieno toimintasuunnitelma ni sit se loppuu mistä on saatu myös kritiikkiä tietyllä tapaa ja muutaman avainhenkilön sä tarviit aina oikeesti elämässäs sul on bestits sul on paras poikakaveri paras tyttökaveri sul on aviomies kumppani joku mulla se on tää mejän yks isä niinku semmonen et nyt mul on ok Ville Teemu ne on mulle mä puhun täs nyt itsestään selvyyksiä välillä mut se et täs on tiimi täs täytyy nyt muistaa et täs tää kuus vuotta vaik tää on ollu välillä raskasta senkin puolesta tähän kuormittavuuteen jos palataan niin et sä homaat rahat ittelles et täst ei kukaan sulle anna sulle viiden vuoden virkaa ni on se et täs tulee hyvii ystäviä kylhän me ollaa just Teemun kaa oltukin mut edelleen ja Ville

ja Ilkka ja ketä täs nyt pyöriikinni täs on myös semmosia isoja arvoja mukana mut sanotaan nyt et tietyt luonteenpiirteet ja ne avainhenkilöt ne ois varmaa ne suurimmat

Mitkä asiat koet tärkeimmiksi omassa roolissasi Iceheartsin työntekijänä?

puhutaaks täs nyt minusta vai mitkä roolit ymmärräks mä tän nyt niin et minkälainen olisi hyvä et täs olisi semmonen ihminen kuin no siis kaikkein tärkein asia täs on se et sä oot joustava ihan mielettömän joustava siis kaikki voi muuttua et vaik sä oot sopinu et aamul kaheksalt lähetään niin illalla soittaa joku ettei pääsekkään tai tarviin kyydin tai mitä nyt tahansa ni se on mun mielestä se ensimmäinen ja siihen liittyy sit se et sul on asenne tätä työtä kohtaan et on ihan turha luulla et tämmönen projektityö on sellasta et sä teet kaheksasta neljään ja on sovittu kaikki asiat et miten ne menee niinku et jos mä aattelen tota Hevoshaan työtä et sul ei oo siel mitää tiettyä tilaa välttämättä ja tämä asia ei kuulu mulle ja minä en puutu tän lapsen asioihin niin sillon tätä ei niinku pysty tekee ku täs pitää olla se asenne et lapset joita kukaan muu ei huoli niin niitä on tässä mun ryhmässä ei toki kaikkien täytyy aina muistaa se ja sillon sä oot niitten kanssa ja jos sä jätät sen kesken ni sit se jää sen lapsenkin osalta kesken et se on mut täs mukana pitänyt mut oon mä välillä miettiny ei miks mä jaksan tätä kolme neljä vuotta sitten mut kyl mä sit petän ne lapsetkin ja toinen asia mikä liittyy tähän on se että nyt on jotku aikuiset ihmetelly et miks mä teen tätä kun mä en saa tästä mitään ni mä oon vastannu siihen et mitäs jos mä meen noille lapsille sanoo reeneis et mä lopetan koska mulle ei makseta siitä et mä oon teijän kanssa ja oikeesti ja silleenhän se lapsi sen ajattelee toi on vaan mejän kanssa sen takii et se saa vaan fyffee mut sit mä tietysti rajaan sen siihen et se on vaan kaks tapahtumaa viikossa mut se joustavuus ja asenne se niinku siin on mä en niinkään valitettavasti koulutuksen varaan laske täs hommas

Millainen auktoriteetti haluat olla lapsille?

kyl mä haluan olla tosi ymmärtäväinen ja kuuntelevainen ja aika pitkällekin asioita lasten kanssa pohtiva välil tuntuu et pitäs olla huomattavasti tiukempi mut täs on nyt semmonen juttu että taas jos puhutaan osasta lapsia ni ne ei oo mitää muuta saanukkaan kun sitä kieltämistä ja komentamista ni näitten lasten kohalla ni sen elämän tärkeimpiä asioita ei oo se et syökö se lakki päässä vai käyttääkö se veistä ja haarukkaa vaan se et joku ylipäätään hyväksyy sen johonki niin jos mä lähen näist lakki ja haarukka ja veitsi asioista ni se on sitä mitä ne kuulee joka paikassa eikä se tarkota sitä et niitä kohdeltas sen takii eri tavalla vaan ensinnäkin se et ne löytää jonku semmosen aikuisen johon ne voi luottaa ja luotaa ja olla myös niinku miten mä nyt sen sanoisin et me tietään kun ne tulee meille et siel on joku aikuinen ja se ei sano mulle kun mä en pysty olee oikein et siis mä puhun et ei lapsi ajattele näin mut näin se menee jos se ei pysty siihen ni sitä ei ajeta sieltä pois mut sitten taas käytännössä auktoriteetin pitää olla semmonen et aikuinen aikuisen paikalla että sitten se niinku se et jos pitää hermostua ni sit hermostutaan eikä kaunistella yhtään mut mä oon hirmu ilonen siitä että kuus vuotta on mennyt ja kaikki ne pojat jotka on kaikkein eniten oirehtinut mulla ja on ollu kaikkein vaikeimpia niin ne on edelleen mukana vaikka niitä on kielletty ihan sikana ja komennettu niin ne tulee joka kerta ei välttämättä pelaa lätkeä mut me käydään uimassa tai tehää jotain ja soitellaan niin siitä mä oon eniten ilonen on moni lapsi joka voi lopettaa ton harrastuksen munki joukkueesta mut en oo yhtään huolissani

Millaiset arvot määrittävät Iceheartsin toimintaa ja toimimistasi Iceheartsin työntekijänä?

mä tietenkin kyl mä lähen täs niinku ihan selkeesti siitä omasta vakaumuksesta niin siitä kristillisestä arvopohjasta että tota se mitä mulle on lapsena opetettu kotona ja myöhemmin kerhoissa ja rippikoulussa niin se että mitä sä haluat et sulle tehään ni tee se niinku myös niinku toisille eli kääntäen et mitä sä teet toisille ni sit joskus se kääntyys sillai et sullekin tehää hyviä asioita et mun mielestä se ajatusmaailama meidän arvoista on se mikä on yks tosi hyvä raamatunkertomuskin on se et kun on sata lammasta ja yks lähtee menee ni se paimen ei sano että menköön mulla on ysiysi vaan se lähtee hakee sen ni se on niinku jos mun henkilökohtasesta arvomaailmasta lähtien ni se ne sata pärjää siel tai siis yheksäkytyheksän pärjää siel ku ne on ryhmässä mut tää yks on ihan pulassa jossain niin vähän sama tilanne on tässä toinen tietty on se et meil tän pitää olla kestävä tän meidän ei auta niinku miten mä nyt sanoisin sen et ei alkaa täs liikaa esimerkiksi isähahmoksi koska monelta näiltä lapsilta puuttuu isä koska sillon niinku ollaan just sil rajalla et niinku oikeesti nähän kiintyy meihin ihan hirveesti varsinkin siis jos puhutaan kotielämästä

Millä tavalla Iceheartsin arvot konkreettisesti näkyvät käytännön työssäsi lasten ja perheiden kohtaamisessa?

no varmaan sit jos aattelee että tän kiekkojoukkueit on satoja Suomessa niin siin et meille oikeesti kelpaa sellanen joka tosi paljon tyrii että niinku ja kyl mä oon aika paljon joutunu tekemään sen eteen et se poika pääsee reeneihin haku ja vienti lähinnä niistä puhun ja just niistä ollaan saatu palautetta että te teette liian helpoksi tän lapsen elämän ja ja tota niin niin ja sit varmasti siinä et meitä oikeesti kiinnostaa se mitä niille lapsille kuuluu että ja niinku muutenkin kun niissä reeneissa et nyt jos aatellaan näit isompei jengei tätä Villen näit koht täysikäsi ni nehän on hirveesti jeesannu siin vaiheessa kun ne lopetti peruskoulun et ne pääsee seuraavaan me ollaan jonkun verran keskusteltu opettajien kanssa yläasteelt siirtymisestä eli tavallan tämmönen kokonaisvaltanen ni se on erilaista kun se on kiekkovantaalla eikä se oo kiekkovantaalta pois en tarkota sitä me halutaan olla vähän kiinnostu itseasiassa aika paljon enemmän kun muusta kun mistään jääkiekosta

Miten muihin uskontoihin kuuluvat tai ei-kristityt lapset otetaan Iceheartsin arvoissa huomioon?

siis jos lähetään ensinnäkin siitä et sun ihonväri tai uskonto tai mikä tahansa ni ne on meille pelkästään vaan rikkaus mut ei meillä myöskään keskustella siitä niinku et tuoda esille et meille tulee tänne pojat tumma poika vaan se tulee sinne ja morjens ei lapset tee siit juttuu kyl se meist lähtee sit se ennakkoluulosuus mul on tästä yks hyvä esimerkki mul on ollu tuol Hevosshaassa aikoinaan romanityttöjä töissä semmosia kaheksantoista vuotiaita koko koulu oli varpaillaan kun ne tuli et nyt ne pöllii kaikki täältä ja lapset tykkäs niist ihan hirveesti ei kertaakaan haukkunu niitä manneiks vanhemmat vähän kyseli ai et teil on vähän semmosta siel mut tota niin se kuvaa aika hyvin sitä mut tottakai sit niitä mitkä kuuluu uskuntoon ramadanit ja ruuat ni ne hoidetaan tottakai ei meillä myöskään mutta tota siinä mielessä se on meille enemmän etu kun heikkous miten se pitäs sanoa huono asia että meillä on eri kansallisuuksia tai eri uskontoja

Millaisia muutoksia olet huomannut Iceheartsin toimintaan osallistuneissa lapsissa siitä lähtien kun he tulivat mukaan toimintaan verrattuna nykypäivään?

no se on kun yö ja päivä osa menee sen piikkiin tai paljonki et noi on kasvanu et niinku ikäkin tuo mukanaan mut suvaistevaisuus on yks asia että ei meillä ja mä uskon vankasti et ei noi jätkät ketään neekeriks hauku hirveesti eikä sen puolesta hirveesti kiusaa ketään tuolla kylillä et meil on ollu niitä itelläkin täs pikku jengissä ei nyt täl hetkel mut isois on paljon ja mä enemmän aattelen et se on niille semmosta elämänkokemusta et suvaistevaisuus on yks asia ja sit tietysti jos puhutaan lapsista joilla ei oo minkäänlaisia edellytyksii ollu toimia ryhmässä ei niinku minkäänlaisia ni ny niillä on

Mitkä asiat ovat mielestäsi vaikuttaneet lasten (käyttäytymisen/toiminnan) muutokseen?

pitkäjänteisyys kuus vuotta suurin syy puolessa vuodessa sä et tee mitään vuodessa sä et tee mitään kahessa ei hirveesti kolmessa jo jotain ja kuudessa paljon se on yks iso asia tähän liittyy myös se et meillä on ollu tosi vaikeita meillä on ollu väkivaltasia lapsia ja erittäin epäsosiaalisia on selkein viesti miks nää on täällä ja tällä hetkellä mä kyl kiitän koko tukiryhmää ja myös sit niinku oon ilonen omasta jaksamisesta et en oo niit ajanu pois koska ei siel oo nyt niitä ongelmia mä väitän että tällä hetkellä tos mun joukkueessa ei oo yhtään enempää kun mihin tahansa muuhun jengiin sä meet väitän et se aika et tää täs onki se meidän isoin ongelma ollaan niin lyhytjänteisiä ja toinen asia tietysti se sama aikuinen oon ollu kuus vuotta oikeesti ja siin ei oo asiat vaihtunu mihinkään niin et tietysti omine vahvuusine ja hiekkouksine mitä mul on ja sit siin on ollu aikuisia jeesaamassa osa on pysyny ja osa ei suurin osa ei

Millaiseksi näet Iceheartsin tekemän työn merkityksen seuraavan 10 vuoden sisällä?

kyl mä nään sil hirveen merkityksen että jos tota puhutaan nimenomaan siit suhteesta niihin lapsiin ni kyl mä oon ihan varma et niil on ollu kuus vuotta harrastus mitä niil kaikil ei ehkä ois ollu mitään sit ne on saanu kavereita ja ne on oppinu pikkuhiljaa ryhmätyön tai ryhmässä olemisen edellytyksia et kyl mä uskon et ne on tietyl tapaa valmiimpia nuoria kohtaamaan jatko-opiskelus ja mitä nyt elämä tuo tullessaan ja mitä ne ois ilman tätä vaikeehan sitä on mennä sanoo mitä me ollaan tehty ja mitä ei mut sanotaan et otetaan vaik joku isä joka on harvoin käyny et on käyny vaik niis ekois reeneis tai kolme vuotta sit ja nyt ni se muutos ni nyt me ollaan jo ei olla niinku irtonainen sakki vaan me ollaan ryhmä että mä luulen et sellasen turvallisuuden tunteen takia et ne tietää et torstaisin on kiva mennä hallille kun siel ei mulle kukaan huuda ellei oo aihetta kyl mä huudan jos on aihetta niinku siin tapauksessa mut siis semmosii elämäneväitä kiekkoilijoita näist ei välttämät kenestäkään tuu

Millanen on Iceheartsin tulevaisuus?

joo sen ku tietäs Iceheartsin tulevaisuus on hyvin pitkälti kiinni siitä et saahanko me rahaa koska ilman sitä rahaa näit hommia ei vaan tehdä et nyt niinku ok mä oon niinku vapaaehtosena tai kotona miten nyt haluu sanoo tehny puol vuotta mut se on ihan eri asia mä oon saanu olla neljä ja puol vuotta töissä silleen me saadaan työntekijöitä jos meil on ens vuonna antaa kymmenelle työntekijälle kolmeks vuodeks reppu rahaa eli siis palkkaa ni tilanne on ihan erilainen että ja sit tietysti niitten kasvattajien löytyminen mut jos sä sanot niille et ei mul oo rahast mitään hajuu eikä oikein kamoistakaan lähetsä vetää kakstoista vuotta ni et saat olla aikamoinen markkinamies että joku sanoo et tottakai mun mielestä

meil on kaikki palikat kasassa meil on tää runko me voidaan lyödä mihin tahansa lajiin tää ei vaadi kasvattajalta mitään niinku mä en oo esimerkiksi pelannu koskaan huipputasolla Ville on nyt pelannu divarii se ei vaadi sitä se vaatii kiinnostuksen siihen lajiin ei välttämättä sitäkään mut se on tietysti aina etu mut kyllä raha puhuu ei siitä pääse mihinkään jos aattelee tota kerhotoimintaa tuol koululla niin tytöthän on just sellasii kun niillä ei oo iskää ollu et täs pitää sillee olla eettisesti kestävää tän toiminnan et sä oot kuitenkin se valmentaja ja hyvä kaveri voit olla mut sä et voi yhtään enempää sä et voi olla sen elämää

ILKKA TURKAN HAASTATTELU 4.9.2007

Mitkä ovat Iceheartsin työntekijäresurssit ja ovatko ne riittävät?

no kyl ne on riittävät koska me ollaan tota vielä niin pieni ryhmä että Helsingin ryhmässä tarvittas toinen vakituinen työntekijä mejän kokemus on se et kaks ihmistä pystyy pyörittää tämmösen ryhmän ja kun kun periaate on se että mitään keskushallintoa ei oo eikä tuu vaan et se on itsenään toimiva yksikkö että täl hetkel kun kun meil on muita tehtäviä laajentamista ja tämmöst ni tietenkää ei oo työntekijäresursseja tarpeeks mut toisaalta niin näit ei voi kukaan muu tehdä et meit on täl hetkel kolme kokenutta miestä Ville Miika Niemelä ja minä ja Teemu Vartiamäki on saavuttanut jo huomattavan määrän vaikka Vellu Kilpala on Helsingissä kolme neljä vuotta ollu emmä nyt tiiä sitten et pikkusen mun mielestä sillä heittää se realismi että että mihinkä yhden ihmisen aika riittää ja kun lähdetään liikkeelle siitä että positiivinen diskriminointi joka tapahtuu kuus vuotiaana ni sillon sielt löytyy niit lapsii jotka on jo niin niin voimakkaasti epävarmoja syystä tai toisesta että ei missään nimessä riitä aikaa tehdä muuta ku täyspäivästä työtä harrastukset on eri asia mut se et ne kaks aikuista ihmistä mielellään koulutettua ihmistä ryhmää kohti ni se on se henkilöresurssi mitä tarvitaan enempää ei tarvita

Kuinka kuormittavaksi koet työsi Iceheartsissa ja miksi?

mun kuormitus mitä mä tunnen Iceheartsissa ni se johtuu ihan yksinkertaisesti tän byrokratian kanssa taistelemisesta et et ne ensimmäiset vuodet oli sillai raskaita kun ei me saatu mitää julkista rahoitusta viiteen vuoteen ni joutu vakuuttaa ihmisiä ku me jouduttiin hakee lasten vanhemmilta allekirjotuksia papereihin et suostun siihen että toimeentulotuki joka on tarkotettu lapseni harrastuksen tukemiseen maksetaan suoraan iceheartsille ne on aika nöyryyttäviä tilanteita vanhemmille et se oli aika kuormittavaa mut tällä hetkellä on kaikkein kuormittavinta saada Vantaan luottamushenkilöt ja Helsingin luottamushenkilöt ja kunnanvaltuutetut tajuamaan se kuinka paljon kello on jo lyönyt sit toisekseen se et on pakko ruveta tekemään jotain et se on kaikkein kuormittavinta et esimerkiks jos tekstiteeveestä lukee tutkimustuloksena et neljäs osa kaikista 25% kaikista rikoksista jotka yli kaheksantoista vuotiaista tekee ja tämmöset alle 25 ni ne on ollu jo alle kaheksan vuotiaana voimakkaasti häiriintyneitä eikä niille oo koskaan tehty mitään tää on ihan sellast tilastoo se on kuormittavinta saada luottamushenkilöt joilla on vastuu kuitenkin näitten asioitten hoitamisesta ni ymmärtämään vastuunsa

Mitkä asiat tukevat työssä jaksamistasi ja miten?

no tietysti ihan ykkönen on tietysti et toinen on sitten tää hurjan hyvä työyhteisö mikä meillä on ja tietysti myös näitten lasten ja perheiden ja nuorten kanssa et se on ilman muuta sellanen tuki

Mitkä asiat koet tärkeimmiksi omassa roolissasi Iceheartsin työntekijänä?

no kyl mun rooleista on kaikkein tärkein on tää yhteiskunnallisten suhteiden hoito mul on nimittäin pitkä kokemus kunnallisest luottamustehtävien hoidosta ollu siinä kakskytviis vuotta mä tunnen Vantaalla paljon päättäjiä ja mul on ystäviä tuttavii kaikissa puolueissa että se no se on mun ykköstehtävä ja sitä mä pystyn tekemään vaik jalka katkeis kyllähän puhelin toimii vaikka tietysti toivon ettei jalka katkee koska sillon ei voi luistella

Millainen auktoriteetti haluat olla lapsille?

no emmä tiä oikeestaan en mä oo koskaan ollu mikään auktoriteetti ehkä se on liian vaikeet mul on aina mielessä semmonen tarina kun yks Vantaan kirkkoherroista jäi eläkkeelle yks toinen kollega kävi ja piti puheen mulle oli sanottu et pidä sää puhe ennen ku se ehtii tehdä mut sehän seiso kymmentä minuuttia ennen siel ja hätisti tätä puheenjohtajaa eläkkeelle jäävää kollegaa se sano et ku hän jäi oli ensimmäinen läänin rovasti kolmas läänin rovasti puhu ensimmäinen läänin rovasti jäi eläkkeelle hän kävi kattomas häntä kuolinvuoteella Malmin sairaalassa hän kysy että mitä tekisit toisenlailla hän sano et ei oikeestaan ei tekis mitään erilailla se mitä on sanonu niin sanois paljon kovemmallalla äänellä kun seuraava lääninrovasti oli sairasvuoteella kotona se sano hänelle et hän on huomannu et ihminen ei tarvii kun yhden sanan et tän hän ois tehny toisin et kun hän on sinua miettiny mitä mä oon sinulta oppinu niin ei yhtään mitään ja siitä mä vasta kiitollinen olenkin et kokonaisuudessaan puheena hieno ja sanankäänteet hyvin valittu mut nimenomaan sanoisin kovemmallalla äänellä mut mä en haluu olla auktoritetti ja se on joskus väärin koska pitäis sanoo kovemmallalla äänellä ja sit mul on yks ongelma siinä et mä kärjistän liikaa ihmiset tykkää pahaa mult puuttuu vähän semmonen sanomisen taito että hei kyl mä tiän et monta kertaa epäonnistuu mut ei rupee auktoriteetiks mut yks hyvä esimerkki on täs yks erittäin lahjakas monipuolinen urheilija joka liehuu liian mones jutus eikä oo koskaan harjotuksis mä oon sanonu kaks kertaa hänelle mut mä koitan puhuu vaan ystävällisesti enkä rupee rähjää et rupee vaan joksku et tarvitaan paljon enemmän kun tarvitaan kyllä merkonomeja kuin huippu urheilijoita

Millaiset arvot määrittävät Iceheartsin toimintaa ja toimimistasi Iceheartsin työntekijänä?

no kyl se on tää välittäminen ja ja sit tää Villen sanaleikki me emme puutu vaan puutumme se on siis ihan pähkinänkuoressa koko tää toiminta kyl se semmosta aidantekijää ja sähköpaimenen vetäjää

Millä tavalla Iceheartsin arvot konkreettisesti näkyvät käytännön työssäsi lasten ja perheiden kohtaamisessa?

no kyllä se näkyy sillä tavalla ettei anna periks ettei jätä jotain asiaa vaan sen takii et nuori äyskähtää ja lähtee menemään ja toisekseen sillä tavalla et jos vanhemmat on ahdistuneita ja masentuneita et ei lopeteta sen nuoren tukemista ja tämmöstä semmosta tiettyy varmuutta ja vakautta et me halutaan tuoda nyt tähän mun mielestä se on näkynyt sillä lailla tosi hyvin että on hyvin yllättäviä poikia mukana tos meijänki treeneis

Miten muihin uskontoihin kuuluvat tai ei-kristityt lapset otetaan Iceheartsin arvoissa huomioon?

no tottakai ne on samanarvosii kun kaikki muutkin et mä oon ite tehny tän mun pääasiallisen elämän työni täällä Vantaalla ruotsalaisessa seurakunnassa ja oon koko urani aikana joutunu aika usein ongelmiin myös siitä että kun ihmiset et tää on hyvin arka kysymys meijän kirkon piirissä et en mä oo koskaan mä oon aina sanonu että tämmöset ihmiset jotka on muslimeja tai tämmöset ihmiset jotka on ateisteja ni meijän kirkon piireis et mun puolest saa mut ilman muuta jos teil on vankka käsitys siitä et tällä aikuisella on tukeva merkitys teijän lapsen kasvussa ni tottakai me hyväksytään mä kyl kirjotan oman kummikirjan että et mul ei oo kyl koskaan ollu siitä että ehkä isän opetuksia että se et itsellä joku on vakaumus ni se ei saa merkitä sitä että hallitsee jonkun toisen vakaumusta

ni se on ollu minusta kaikkein tympein piirre sanotaan ehkä semmonen negatiivinen vastaus sille että kotona on tehny niin niin tuli siitä että mä olin partiossa mun veli ja minä oltiin sillee harvinaisii et me arvostettiin kun hän laulo se oli koulutettu ääni et hän laulo klassista musiikkia ja pyydettiin et hän laulaa millon mitäki ja hänellä oli aika laaja osaaminen opperasta oratorioon ja sit mun veli sano et voisko hän laulaa sen Bachin Ave Marian mä muistan vieläkin kun se istu keinutuolissa ja veli katto mua ja se itki siin tuolissa et minä oon tehny teistä vartion johtajia ja te kehtaavat pyytää minua laulamaan katolisia hymnejä tai jotain semmosta mä en koskaan unohda ja täst johtuu tietysti se et kun otetaan huomioon kyl Bricht on opettanu sen et ihminen tarvitsee elämäänsä lämmön ruuan huolenpidon ja välittämisen et ei semmost ihmist oookaan joka ilman niitä tulis toimeen eikä mulla oo koskaan ollu vastaavasti mä oon hirveen huono lähetystyöntekijä

Millaisia muutoksia olet huomannut Iceheartsin toimintaan osallistuneissa lapsissa siitä lähtien kun he tulivat mukaan toimintaan verrattuna nykypäivään?

no kyllähän se on kaksykymmentä erityisopetuksessa ollutta nuorta ja jokainen opiskelee nyt kyl se on niin jumalaton muutos että tai jumalallinen muutos että että kun juur tuli selvitys että kaheksakymmentä prosenttia erityisopetuksessa olevista nuorista ei koskaan ala tai pääse ammatillista tutkintoa mut meil kummallisesti kyl sata prosenttia kaikista meidän erityisopetuksessa olleista lapsista erityisopetushan ei oo ei oo se on korkeatasosta monella lailla mut meidän suomalaisen erityisopetukseen liittyy aina häpeä se on se lasten kokemaa häpeää mut kun meidän erityisopetus ei tajua sitä ne ei arvosta sitä lasten tuntemaa häpeää pieni kuusvuotias tai seitsemän vuotias lapsi joka ei opi lukemaan ni se ei häpeä siis sen takia että hän pitäs itseensä niin huonona vaan hän häpeää sen takia vaik hänel on niin hyvä opettaja ja hänellä on niin hyvä isä ja äiti ni hän on tämmönen tollo joka ei opi lukemaan ja ne joutuu kärsimään ni tää on se täst tulee se lapsen häpeän syvyys ja se on se aliarvioidaan joskus mä oon koittanu kertoa esimerkkejä mahdollisimman paljon semmosesta erityisopettajasta joka jäi eläkkeelle ja hän kertoi et hän haluais kertoa tän että kehitettäs meidän erityisopetusta vähän toiseen suuntaan et kun hän haastatteli jokaiselta opettejavuodeltaan semmosia lapsia miehiä ja naisia jotka nyt oli ollu hänellä et nyt ku ne oli aikuisii et kauheeta on se et hänelle sanottiin et kenestäkään opettajasta ei tykätty niin paljon kun hänestä ja mitään ei pelänny niin paljon kun sitä koputusta ovelle tätä me ei tajuta ja se mitä Icehearts-toiminta on voinu antaa näille lapsille ni mun mielestä se ei oo mitään muuta kun ottanu pois sen häpeän se on antanu niille semmosen terveemmän itsetunnon semmosen et on olemas muita tärkeitä asioita ja minun ihmisyyteni ei riipu siitä olenks mä oppivainen vai onko minulla oppimisvaikeus mun ihmisyyteni ei riipu siitä käyttäydynkö mä hyvin vai huonosti vaan siitä et mä oon ihminen ja kun tämmönen ihmisarvo tulee tunnepuolella ja sit pärjää paljon paremmin et ei täs mitään ihmeitä oo ei täs oo tää on tulos

Mitkä asiat ovat mielestäsi vaikuttaneet lasten (käyttäytymisen/toiminnan) muutokseen?

no kyl se on se että on paikka johon on tervetullut ja jossa kysytään miten sä voit ja paikka missä kysytään miten menee kotona miten menee koulussa on paikka jossa puututaan välittömästi siis ei tietysti pakkokeinoilla mut siis esimerkiksi joka ikiselle lapselle joka polttaa tupakkaa niin sanotaan siitä huolimatta että puolet meidän henkilökunnasta polttaa tai tupakoi niin ei oo oo olemassa mitään niin vaikeeta riippuvuutta irtisanoa kun nikotiiniriippuvuus et se kyl se vaan on semmonen juttu on tää puuttuminen ja osittain itepäinen varsinkin sillon enismmäisinä vuosina et ei enää nää on seitsemäntoista vuotiaita

nää hallitsee jo tämmösen käyttäytymisen koodin ei haistattele meille yhtään mitään jos me kysytään mitä sä touhuut

Millaiseksi näet Iceheartsin tekemän työn merkityksen seuraavan 10 vuoden sisällä?

no kyl jos käy nyt niin niinku täl hetkel nyt näyttää käyvän niin et sekä viranomaiset että luottamushenkilöt niin kansanedustajat ja kunnanvaltuutetut rupee heräämään siihen et pitäs tehdä jotain siis puhetta on ollu syrjäytymisestä ja sen ehkäsemisestä jo viimeisten vuosien ajan mut se on oikeestaan jo ennen kun se puhe alko mut se et meidän tulokset on johtanu siihen et ihmisten on ollu pakko koska tää on taloudellisesti hyvin raskasta et käytännöllisesti katsoen Vantaa on säästänyt näitten kahden ryhmän Helsinki on säästänyt neljän vuodes heti rahaa ei yhtään huostaan otto siin ryhmäs eli se on kakssataa euroo päivä se on sen luokan säästö että siin rupee jo talousmiehetkin kuuntelemaan ja ihmettelemään että täähän taitaakin olla hyvä juttu kuitenkin ei ole kyse mistään ihmeläkkeestä vaan ihan siitä mitä kaikki isät ja äidit on halunnu ja koittanu kaikkensa tehdä ja se et ollaan mukana ja seurataan ja pidetään huolta mut se et tulevaisuus Ville sanoo sitä että on täysin mahdollista että Icehearts on Suomen suurin urheiluseura kymmenen vuoden sisällä se on ihan mahdollista se tarkoittaa sillon sitä et me ollaan saatu melkein kaikki viistoista prosenttia lapsista tämmösen toiminnan piiriin jotka kuusvuotiaana on alkanu jo sen syrjäytymisen mut loistava esimerkki siitä että minkälaisia tai erilaisia ne voi olla että jokainen ymmärtää sen että jos on varattomuutta jos on työttömyyttä perheessä yksinhuoltajuus näihin liittyneinä jos on maahanmuuttajia ja sit viel on nämä kaikki niin kyl se syrjäytyminen alkaa mut sit joukossa on semmosii lapsia joilla on kummaltakin puolelta sekä isän että äidin puolelta se ero on tullu mut siis rahast ei oo puute ei vähäänkään ni sit kun poika kysyy kuusvuotiaana tai vastaa kysymykseen kuusvuotiaana kun mä kuule kysyn missä asut en mä kuule tiedä siis se poika on eksyksissä ja kukaan sen ympärillä olevista aikuisista ei ikinä kysy koulus meni ihan jees kukaan ei tarkottanu et täst tulis syrjäytynyt mut se oli kuusvuotiaana ihan pihalla mitä tää on hän asuu millon missäkin isän luona äitin luona mummon luona ja sit sen toisen miehen luona emmä tiä mis mä asun et se oli oikeesti eksyksissä et kyl näit esimerkkejä löytyy muistakin et meil on ollu kaikkiaan täs ensimmäises ryhmäs mukana seittemän sellast lasta semmost lasta viidestkymmenestä joiden vanhemmilla ei oo ollu minkäänlaista ohjelmaa vapaa-ajalla mut kun ei perheen perinteisiin kuulu ei meillä semmosta vapaa-aikaa oo et se et näitä tämmösiä syitä ja sit ihan yksinkertaisesti tämmöset oppimisvaikeudet niin kyl se mikä on ja ihmisii hälyttää kaikkein eniten on se et me uskalletaan rohkeammin määritellä psyykkiset sairaudet tänä päivänä psyykkisiks sairauksiks ja hyväksytään että ne on samanlaisia kun flunssa ja että ne on samanlaisia kuin reumatismi ja ne on samanlaisii kun astma et ne ei oo mitään kummallisuuksii semmoset lapset joilla on mielenterveyden häiriöitä vaan ne on lapsia joilla jotka ei oo tavallisia mut ne on ihan ihmisii siitä huolimatta ja meil on tossa sekä Hevosshaassa et myös että tietysti ei pitäis sanoa et muissa ryhmissä on selvästi tämmösiä lapsia joilla on psykiatrinen diagnoosi ja et meidän ryhmäs on varmasti myös ollu niitä mut joita ei sillon viel diagnosoitu mut mukana ne on pysyny ihan yks mulla on tiedossa mut se johtui aivan muista syistä sitten taas johtuu siitä et tää on yks meidän mitä me tehdään tällä hetkellä on se et kunnan eri toimialat ei tee minkään sortin yhteistyötä mul on siitä kammottavat kokemukset sen takii et mä olin esikasvatuksentoimikunnan puheenjohtajana vähän toistakyt vuotta me tehtiin erittäin merkittävä tutkimus siitä että mitä tapahtuu niille lapsille jotka lykätään koulunkäynnin aloittamisesta siis Vantaalla koulunkäynnin aloittamisesta lykätty tutkimusjakson aikana ja sen jälkeen niin kuuskyt prosenttisesti normaaliin ryhmään Espoossa jossa ryhmät on pienempiä ja jossa on ammattitaitoista henkilökuntaa paljon

enemmän jossa oppilaspaikka koulunkäyville maksaa kaksinkertaisesti sen mitä Vantaalla aino ero mikä täs on oli se et Vantaalla oli kolme koulunkäyntiavustajaa ja Espoossa ei käytetä ja sillon ratkaiseva tekijä ei oo se mitä ne aikuiset sen lapsen kanssa tekee vaan se mitä se lapsi tuntee siitä et mä oon koulussa tämmösii asioita ja sillon kun me istuttiin siel esikasvatuksentoimikunnassa ensimmäiset kuus vuotta siis yks vaalikausi ja puolet toista vaalikautta meni siihen et mä sain sovittelalla terveyslautakunnan sosiaalilautakunnan ja koululautakunnan edustajien kesken mitä hitto te puhutte sairaanhoitaja on ihan yhtä koulutettu ihminen kun opettaja tavallaan lastentarhaopettaja on aivan yhtä koulutettu kun te ne on ammatti ihmisiä meidän täytyy kunnioittaa toisiamme ja sitä ammattitaitoa mikä meillä on mejän täytyy myöntää itellemme et mä en tiedä sairaanhoidosta mitään jos mä en tiedä ja mejän pitää toisaalt myöntää et mä tiiä sairaanhoidosta kaiken mut en opettamisesta mitään jos tämmöst yhteistyötä ei rupee tulemaan ni eihän tästä tuu yhtään mitään et ku meil ei oo kitkatonta siirtymistä esikasvatuksesta varhaiskasvatuksesta kouluun joka on siis maailman helpoin järjestää lastentarhanopettaja sanoo ihan yksinkertaisesti sen tiedon perusteella joka hänellä on tää lapsi ei viel opi lukee tällä lapsella on näitä ja näitä hahmotus ja oppimisvaikeuksia opettaja ottaa tiedon vastaan ja sanoo kiitos tää oli hyvä kiitos lapselle se sanoo joka aamu tervetuloa se ei yhtään aapista tai aakkosta oo selkeytyny et tämmönen yhteistyö on täysin mahdotonta se on tänä päivänäkin hirveen vaikeeta ja mahdotonta tää on yks semmonen asia johon pyritään vaikuttaa sillä että tehdään kaikkien lasten aikuisten kanssa ja tämmösellä lapsella joka on psyykkisesti häiriintyny joka on diagnosoitu kuusvuotiaana niil on aikuisia psykiatrisissa mielenterveyspalveluissa takuulla sosiaalipalveluissa päiväkodissa ja sitten kun ne tulee kouluun niil saattaa olla siis viis aikuista niil lapsilla mut sit kun viis aikuista ei tee yhteistyötä tai kun ottaa vanhemmat mukaan niin seittemän aikuista ja jos me seittemän aikuista ei kyetä tekemään yhteistyötä eheytykö sen lapsen maailma joka on pirstoutunut ei tietenkään jos ei vedetä yhteen suuntaan se että me ei opettajat ei aina arvosta sitä että vanhemmat on vanhempia niillä on vanhemmuuden pätevyys vanhemmat ei taas arvosta sitä että opettajilla on opettamisen ja kasvattamisen pätevyys niin siis keskinäisen kunnioittamisen pitäis lisääntyä tavattoman paljon kaikkien toimijoiden kesken tää on yks semmonen painopistesuunta täl hetkel mejän toiminnassa ja se meitä järkyttää jatkuvasti et arkipäivää on se et se on vaan sossu tai se on vaan opettaja siellä se vaan kyhjöttää koulun seinien sisällä ja kattoo tauluun se on valitettavasti totta mut asia ei parane siitä että vaan todetaan näin vaan asiat paranee niin et pitää jatkuvasti itsepäisesti sanoa ja tehdä jotain

Millainen on Iceheartsin tulevaisuus?

no kyl mä luotan siihen et Iceheartsin tulevaisuus on kymmenessä vuodessa se et ei oo olemassa yhtään suomalaista kaupunkia tai suurta kuntaa jossa ei oo olemassa näitä ryhmiä joissa on kaks suurta tavoitetta löytää niiden viidentoista prosenttia joka on tällä hetkellä vapaa- ajan toiminnan ulkopuolella löytää sieltä joka ikinen liikunnallinen lahjakkuus ja varmistaa sitäkin että Tero Pitkämäkeäkin on useampi se on ensimmäinen asia mä haluan kärjistä sen takia et nimenomaan urheilun piirissä on hyvin halventavasti ja alentavasti suhtaudutaan että te pojat teette hienoo työtä mut ei mitää urheilijoita löydy se on valhetta meil on säveltäjiä meil on taiteilijoita urheilijoita niissä viidessätoista prosentissa joka on tällä hetkellä kaiken ohjatun vapaa-ajan toiminnan ulkopuolella siel on ihan yhtä paljon niissä viidessätoista prosentissa tää on se ykköstavote et me ollaan avoimia sille et on lapsia jotka on syrjäytymässä kuusvuotiaana me ollaan avoimia sille et sieltä löytyy sekä koulutuksellisesti että muuten lahjoiltaan aivan niitä huippuosaaajia jotka Ollillasta ja niistä muista talouselämän pässeistä lähtien kaikki ylistää huippuosaaaja

huippuosaaja ja sielt löytyy tietysti myös niitä huippu rakennusmiehiä ja mitä tahansa ja sielt löytyy myös se mikä on meidän mielestä kaikkein tärkeintä niistä löytyy hyviä aikuisia niitten ei tarvii tulla semmosiks jotka on jotain julkkiksii mut siiiis kaikist niist pitää tulla semmosii et niitten lapset puhuu et hei toi on mun faija ja etenkin se et se on ylpee siitä se on ihan ollennaisinta täs toiminnassa et joistakin harvoista tulee huippu urheilijoita mut kaikist voi tulla hyviä aikuisia se on se lopullinen tavoite aina et me pyritään antaa niin hyvät eväät hyvään aikuisuuteen kuin mahdollista

VELI-PEKKA KILPALAN HAASTATTELU 4.9.2007

Mitkä ovat Iceheartsin työntekijäresurssit ja ovatko ne riittävät?

no ainakin tässä Helsingin puolella ni tällä hetkellä työntekijäresurssit ei oo riittävät että tos on kuitenkin kerhotoiminnassa tällä hetkellä kymmenen poikaa uusii poikii ja sit nää Iceheartsin pojat jotka on ollu neljä vuotta tos toiminnas ni niit on viistoista eli yhteensä kaksikymmentä poikaa mulla tällä hetkellä ni siin tietysti tarvii toisen työntekijän mitä on itse asiassa haettu toisen työntekijän palkkaa niitten sosiaalitoimen puolelta et katotaa mitä sieltä sit kuuluu

Kuinka kuormittavaksi koet työsi Iceheartsissa ja miksi?

no välillä tää on projektiluonteista työtä välillä on enemmän hommia ja välillä vähemmän mutta tota se on välillä kyllä todella kuormittavaa kun painii kaikkien näitten poikien ja perheiden murheiden kanssa ja koittaa niitä setviä ja selvittää ja auttaa tietysti poikia ja perheitä parhaansa mukaan ni kyllä niitä vähän vie kotiinki niitä töitä tietenkä ja ne rassaa sitten siellä mutta se on hirveen antavaa työtä sillä tavalla palkitsevaa työtä näkee nyt kun neljä vuotta ollaan oltu yhdessä ni näkee niitä työn tuloksia ja asiat on menny paljon paremmin

Mitkä asiat tukevat työssä jaksamistasi ja miten?

no lomat(aurua) itseasiassa meillä on tiiviit tiivit suhteet Villen kanssa Miikan kanssa Ilkan kanssa Teemun kanssa ja pystyy aina keskustelemaan mistä asiasta tahansa kyl se niinku semmonen verkostoituminen se on tärkeä avain sana täs omassa toiminnassa et pystyy purkaa kaiken ja jakaa jos on jotain murheita tai joku vaivaa niin sanoo sitten näille tyypeille se on helpottava juttu

Mitkä asiat koet tärkeimmiksi omassa roolissasi Iceheartsin työntekijänä?

no mulla on varmaa tärkeä olla noille pojille se turvallinen aikuinen ku suurimmalla osalla näistä lapsista ei oo sitä isää eli yksinhuoltajaperheitä olla sillä tavalla läsnä vähän pitempi aikasesti että vielä sen kahentoista vuoden jälkeenkin toivottavasti ollaa ystäviä et vähän niinku pysyvä suhde näihin poikiin koko elämän mittanen juttu se on se tärkein juttu et sit tietysti myös siinä sille perheelle olla tukena ja turvana

Millainen auktoriteetti haluat olla lapsille?

no en nyt mikään semmonen auktoriteetti että pitäis pelätä vaan vähän semmonen niinku sanoin jo et näil ei isän mallia oo ni olla semmonen esimerkillinen mies kuitenkin näille pojille ja sitten tietysti semmosissa tilanteissa ku on tarpeen ni puuttua sitten ihan kovallakin kädellä mutta ei nyt tietystikkään et joka asiaan sit ois muuten ihan pinna tiukilla koko ajan se vähän riippuu tilanteesta välillä vähän leppämpi ja välillä sitten tiukempi

Millaiset arvot määrittävät Iceheartsin toimintaa ja toimimistasi Iceheartsin työntekijänä?

no suurin arvo on varmaan se suvaitsevaisuus ja että jokainen saa tulla semmosena kun on tohon toimintaan et suurin osa näist pojista ni tai ei suurin osa vaan osa näist pojista on ollu harrastustoiminnassa aikasemmin mut ne on potkittu sieltä pois ni täs ei ketään potkita

ikinä mihinkään et kaikki on tervetulleita toimintaan mukaan tämmöset lapset joilla on tuen tarve ja mitäs muita arvoja sitten on tota no se suvaitsevaisuus on se suurin juttu mitä me koitetaan painottaa näille kaikille pojille ja semmonen ymmärtäväisyys kaikkia ihmisiä kohtaan ja semmonen juttu

Millä tavalla Iceheartsin arvot konkreettisesti näkyvät käytännön työssäsi lasten ja perheiden kohtaamisessa?

no kyl se ainakin alkuun näky siinä että meillä on monikulttuurinen porukka kuitenkin irakista venäjältä alussa oli somaliasta poika ni tällä tavalla se näky siinä että siellä hirveesti nimiteltiin oli neekerijuttuja haistateltiin ja näin päin pois ja ne on poistunu nyt ihan kokonaan näiltä pojilta nää systeemit ja ja tota niinku mä sanoin jo ni se suurin arvo on se tosiaan se suvaitsevaisuus ja nyt tota miellä oli itseasiassa peli nytten sunnuntaina oli Koivukylässä semmosta International Koipsii vastaan mis oli kaikki mustia poikia ni poika1 on aika pieni poika ni se sano näitä poikia alko heti haukkumaan niitä neekereiks ja poika1 istu sitten jonkun aikaa penkillä mut nää jotka on ollu pidempään jotka on isompia poikia ni ei minkään näköstä että ne jutteli keskenään ja se on kyl suurin asia se suvaitsevaisuus ja ymmärtäväisyys täs meidän toiminnas tällä hetkellä

Miten muihin uskontoihin kuuluvat tai ei-kristityt lapset otetaan Iceheartsin arvoissa huomioon?

no ei me aleta jaottelee sillain mitenkään että hän on muslimi ja häntä kohdellaan erilailla kaikki on tasa-arvosia kaikkii kohdellaan samallailla ja kaikilla on samat säännöt että ei siinä mitään sen ihmeellisempää

Millaisia muutoksia olet huomannut Iceheartsin toimintaan osallistuneissa lapsissa siitä lähtien kun he tulivat mukaan toimintaan verrattuna nykypäivään?

no tietysti ne on rauhottunu paljon että tietysti se on varmaa vähän myös iänkin tuomaa semmosta hallittavuutta kun pojat on isompia ne on vähän tietysti fiksumpiakin mutta tota mut siin oli hirveesti alkuun lyömisiä väkivaltasuusjuttuja räkimistä just tätä haukkumista neekerijuttuu paljon ja jokaisissa harjotuksissa oli aina tappelu et se oli lähinnä ne harjottelut välien selvittelyä et se ei ollu ollenkaan sellasta harjottelua että ni se on poistunu nyt ihan kokonaan et ryhmässä pystytään toimimaan se on hieno asia siitä ei tullu alkuun mitään kaikki oli sillon vähän yksilöitä ja teki omaa korttansa vaan että halus omaa etuansa ja ja tota se ryhmässä toimiminen ja sitten se tunteiden hallinta on suuri asia koska näillä pojilla on tunnevaikeuksia aika monellakin ni se tappion sietäminen ja muihinkin epäonnistumisiin suhtautuminen on muuttunu ihan suunnattoman paljon että osaa paljon paremmin ottaa semmoset tappiot ja semmoset vastaankäymiset vastaan että ei enää aleta raivoomaan ja räkii tuomarii tai vastustajii ei tuu mitää enää tommosii et siin ne on menny paljon paljon paljon eteenpäin

Mitkä asiat ovat mielestäsi vaikuttaneet lasten (käyttäytymisen/toiminnan) muutokseen?

kyl se on varmaa se tiivis yhdessäolo ja että ku ollaa paljon oltu kimpassa samana nippuna siin on aina ne samat kaverit eikä se muutu ollenkaan sama ohjaaja ni se on varmaa se suurin asia että semmonen ryhmätiiviys ryhmähenki mikä tuo ja ryhmäpaine

myöskin et jos joku käyttäytyy pölvästi ni siel tulee osa kavereista sanoo et mitä sä oikein touhuut ja ootsä vähän dorka että lopeta tommonen toiminta et varmaa se on se juttu

Millaiseksi näet Iceheartsin tekemän työn merkityksen seuraavan 10 vuoden sisällä?

no näille perheille ja pojille tän merkitys on ihan valtava silleen ku miettii et nää on ollu syrjäytymisuhan alla kuitenkin nää pojat ja on mietitty jo osan kohalla huostaan ottojuttuja ja tämmösii ja mitään huostaan ottoja ei oo tullu et on saanu olla perheessä ja toiminnassa mukana ni siit on suuren suuri hyöty näille pojille ja suuren suuri hyöty myös yhteiskunnalle ajatellen niinku säästöjä ja rahallista tämmöstä juttua mut en tiä sit et mitä muille on mut näille pojille on oikeesti ollu kyllä ihan valtavasti

Millainen on Iceheartsin tulevaisuus?

toivottavasti tietenkin valosa tulevaisuus mut tää Ville on tehny niin kauan töitä ja Ilkka näiden asioiden parissa paiskonu kakstoista vuotta koittanu ajaa tätä asiaa eteenpäin ja ei hirveesti kuitenkaan oo sillee tuloksia sen suhteen et tätä ois saatu levitetty ja rahoituksii ja näin päin pois muihin kuntiin ja tällä tavalla mutta toivottavasti nyt näyttää ollaa oltu Ray:n kanssa tekemisissä mennään taas tapaa torstaina Ray:tä ja nyt ollaan Helsingin kaupungin johtohenkilöiden kanssa käyty juttelemassa Raili Metsälän ja Sisko Lounatvuoren ja näin päin pois ni nyt näyttää silleen hyvältä että alettas tähän pääkaupunkiseudulle Helsinki Vantaa Espoo ni laittaa tätä toimintaa ihan sillee et se vois tulla osittain jopa kunnan hommaks tää että kunta rahottas myöskin tätä toimintaa et kyllä mä tällä hetkellä nään tietysti valosana mut aina tää menee vähän sillee vuoristoratana et ku näkee valon tunnelin päässä ni sit lyödään alas että sit vaan sanotaanki et joo sori ei nyt oookkaan rahaa ne on vaan aika usein vaan valitettavasti puhetta

TEEMU VARTIAMÄEN HAASTATTELU 6.9.2007

Mitkä ovat Iceheartsin työntekijäresurssit ja ovatko ne riittävät?

nyt siis joo, Iceheartsin työntekijäresurssit siis ajatellaanko Vantaan Iceheartsia vai ylipäätään Vantaata ja Helsinkiä vai koko Iceheartsia okei no sitten Helsingissä yksi Vantaalla kaksi palkallista plus sitten Miika ja Ilkka vapaaehtosia ni mitä siitä nyt sit tulee yks plus kaks plus kaks eli viis on resurssit ja tota ei missään tapauksessa oo riittävät mut toisaalta resursseiks mä lasken resursseiks niinku jos aatellaan Iceheartsia yleensä ni resursseiksi myös kyllä vanhempia erityisesti tossa Miikan porukassa on muutamia erittäin aktiivisia vanhempia että joiden ilman työpanosta ei tää homma toimisi ollenkaan näin niinku se nyt toimii et niiden resurssit on kyllä aivan korvaamaton mutta tietysti jos ajatellaan pelkästään työntekijäpanosta ni ei sillee oo riittävä siis mun mielestä ideaalitalanne ois se että yhtä joukkuetta kohti tai pienryhmää kohti jos aatellaan mä ehkä niinku näkisin pienryhmän joka vois toimia sekä täällä koululla että joukkueena vähän niinku samanlaisena asiana se ois ideaalitalanne jos joukkueen ympärillä ois pienryhmä ja se ois tavallaan joukkueen pienryhmä ois sama asia ni siin ois kaks työntekijää eli siinä tapauksessa pitäis olla 6 kasvattajaa ja sit ehkä seitsemäs henkilö joka osais hyvin ja jämptisti hoitaa talouden markkinoinnin ja hallinnointi puolen mikä niinku tuntuu et kellää tämän hetkisistä ei oo aivan parhaalla mahdollisella tavalla hanskassa tai mitä joudutaan opettelemaan ja mikä ei oo meidän kenenkään ominta alaa tai näin mä ainakin sen koen

Kuinka kuormittavaksi koet työsi Iceheartsissa ja miksi?

kuinka kuormittavaksi hmm hyvä kysymys tota niin niin mun pitää miettii asteikkoo se vähän riippuu mä koen ehkä kaikkein kuormittavimmaks sen tilanteen tietyllä tapaa epävarmuus että joka vaikuttaa selkeesti henkilökohtaiseen elämään ku mä oon kuitenkin niinku persoonana semmonen et monissa asioissa kaipaen varmuutta ja pysyvyyttä et siinä mielessä tää projektityö ei oo kaikkein niinku sen puolelta ominta mulle mut sit toisaalt täs on niin paljon hyviä puolia vapaus ja mahdollisuus kehittää ja ohjata omaa työtä et sitten taas niitä mä en koe kuormittavaks et oikeestaan pilkon tätä työtä ni epävarmuuden työn jatkosta ja taloudellisesta jatkosta ni sen mä koen kuormittavana ja tietysti kasvatustilanteet lasten kanssa ajoittain kuormittaa mut sen mä taas koen tän työn ydinjuttuna että sitä varten mä oon täs töissä ja se saaki mua kuormittaa mut ei se kuormita liikaa mut jos tän nyt jotenki vetäis yhteen ni mä sanon että sopivasti kuormittava tarkoitan sillä että täs on sopivasti haasteita haasteita mutta silti mahdollisuus myös välillä hengähtää asiat mitkä epävarmuuden lisäksi kuormittaa kun lapsilla on paljon ongelmia niin vanhempien kanssa pitää päivittäin vaihtaa lapsen kuulumiset ja vanhemmat ei tiedä enää mitä tehdä ja ne on jo kädet pystyssä joskus itsekin on neuvoton lapsen kanssa ja sitten pitää neuvoa vanhempia kasvatustilanteissa vaikka itsekin voi olla neuvoton kotona kuitenkin yritetään paljon jos saman kaverin kohdalla jatkuu huono kausi pitkään ni se tuntuu raskaalta ja matkan varrella oin ollu niitä kavereita joilla on ollu kuukausia huonoja kausia ni se on todella kuormittavaa

Mitkä asiat tukevat työssä jaksamistasi ja miten?

no tota niin niin oikeestaan työyhteisö itseasiassa mietin just muutama päivä sitten tätä ajatusta mun mielestä niinku Icehearts on siinä mielessä ihanne työpaikka että että vaikka Ville on toiminnanjohtaja ja Ilkka hallituksen puheenjohtaja ni silti kuitenkin mä koen että luottamus heidän suunnalta on sata prosenttinen meitä kaikkia työntekijöitä kohtaan et sillä

tavalla me ollaan tiivis työyhteisö ja jotenki sillä tavalla niinku semmonen tiimi jolla jokaisella on niinku tärkeä itsenäinen rooli tässä et me ei kilpailla keskenämme niinku sen enempää paremmuudesta ku mistään muustakaan niinku semmonen keskenen luottamus ja toisen arvostus työntekijänä on on niinku tosi korkeella eli tää tukee erityisen hyvin eli tunne siitä että suhun luotetaan ja arvostetaan työntekijänä ja ja sitten myös toisekseen mitä äskenkin sanoin et tää on vapaa työ missä voi ite ite muokata ja kehittää ja ohjata sitä omaa työtä ja se auttaa jaksamaan ja pitää virkeenä koska pystyy aina vaikuttaa siihen mitä tekee ja millä tavalla tekee ja sen mä koen myös ja sit myös joustavuus ja sit ku tää on mun mielestä niin joustavaa että mikä taas on liitoksissa tohon äskesee että pystyy niinku joustavasti tekee töitä ja aikataulut pystyy niinku aika pitkälle ite vaikuttaa näihin aikatauluihin ja sillä tavalla jos näyttää että on ollu raskas jakso ja on ollu paljon kaikkee esim hakemusten tekemistä ja sit taas kasvatustilanteet ollu hankalia ni sit pystyy tavallaa ite vaikuttaa myös siihen et pitää helpomman jakson ja se auttaa myös jaksamaan

Mitkä asiat koet tärkeimmiksi omassa roolissasi Iceheartsin työntekijänä?

öö no mä ehkä oon kaikkein eniten proviloitunut tähän koulutyöhön niinku koulutyön osalta et ehkä se on mun osalta se mun tontti tässä et sillä tavalla kun mulla ei varsinaisesti oo sitä omaa joukkuetta ja tohon niinku Miikan joukkueeseen oon tullu tavallaan niinku valmiiseen pöytään et se missä mä oon kaikkein vähiten tullu valmiiseen pöytään ni on tää koulutyö se on niinku sen takii proviloitunu omaks hommaks tän koulu yhteistyön kehittäminen ja koululla tehtävän työn niinku eteen päin vieminen ni tällä hetkellä mä oon siinä ainoo toki Vellu pitää Helsingissä sitä samaa mut Vellulla on niin kiinteesti se oma joukkue että se ei oo pelkästään siinä kouluhommassa ni ehkä mun juttu on tää koulutyö

Millainen auktoriteetti haluat olla lapsille?

auktoiteetti no emmä tiiä oikeen niin auktoiteetti toi on itse asiassa aika vahva sana ennemminki mä haluisin olla niinku semmonen luottamuksen arvonen toki sitä tekee niinku seki luo auktoiteettia mä voisin olla lapsille sellanen luotettava turvallinen aikuinen jonka niinku jonka tekemisiin ja sanomisiin vois luottaa ja sen pohjalta sitä arvostusta niinku luoda et missään tapauksessa en haluu olla semmonen auktoiteetti tai arvostus pohjautuis johonki niinku pelkoon tai käskytykseen vaan nimenomaan siihen luottamuksen kautta tulevaan arvoon ja siihen että lapset kokis et toi oikeesti välittää ja on sitoutunut ja sitä kiinnostaa oikeesti hoitaa heidän asioitaan ja et mä koen et nää lapset ketä meidän kohderyhmänä on ni heidän äänitorvena ei oo kukaan muu yksittäisiä erityisopettajia lukuun ottamatta ni ne on usein vaan semmosia jotka on aina vaan syntipukkeja ja jotka halutaan kaikesta pois ni rikkoo sitä asetelmaa että ne lapsetkin kokis et toi on semmonen aikuinen joka haluu ajaa heidän puolia ja joka välittää niinku heidän hyvinvoinnista ni sen kautta auktoiteetti

Millaiset arvot määrittävät Iceheartsin toimintaa ja toimimistasi Iceheartsin työntekijänä?

jaa no tietysti Iceheartsin arvoja niin oikeudenmukaisuus ja sit semmonen tasa-arvoisuus että kaikilla on mahdollisuus niistä omista lähtökohdista ponnistaa ja se että jos on huonoista lähtökohdista ja huonoilla eväillä varustettu tähän elämään jos ajattelee näitä monia lapsia ni se ei oo lasten syy eikä saa olla esteenä sille miten heitä kohdellaan ja millaset mahdollisuudet ne saa elämään et siinä mielessä tämmönen tasa-arvoisuus että kaikilla pitää olla mahdollisuus eli ei oo siitä kiinni paljonko vanhemmilla on rahaa tai missä vanhemmat on töissä tai miten sä osaat käyttäytyä ja ja oikeesti miten arvot määrittää

Iceheartsin toimintaa ni toki sillä tavalla et kaikille annetaan samanlainen mahdollisuus eli kaikki oikeesti saa olla mukana ja meillä saa pitää taukoja ja meillä jokainen niinku ponnistaa ja pelaa ja leikkii ja on mukana ryhmässä omista lähtökohdista käsin eli peliaikaa tai niinku aikuisen suosiota ei mitata sillä montako maalia tekee tai muuten millanen on taidollisesti ja kyl mä tietynlaisena arvona mietin arvon nimee mikä se vois olla siis mis mä koen selkeesti meidän erikoisuuteena tää positiivinen diskriminointi että niinku niille kavereille jotka on heikoimmillaan ni me halutaan työskennellä nimenomaan niiden kanssa mun mielestä siinä me uidaan aika vahvasti valtavirtaa vastaan että monissa paikoissa jos tulee häiriötä tai ongelmia kaverin kanssa ni ratkasu on se et pistetään se pois mut meillä taas se toimintamalli on päinvastainen että hänen kanssaan työskennellään entistä tiukemmin ja entistä enemmän painotetaan sitä että sun kanssa tehään töitä ja sun kanssa ollaan ja ne jotka voi sillä hetkellä paremmin ni ne on ehkä sillä hetkellä vähemmässä huomiossa mut et mikä sen arvon nimi on ni ehkä se on tarpeesta lähtevää tukea ja sit miten se näkyy omassa toiminnassa ni tietysti ihan käytännön suhtautumisena lapsiin et kyl mä jotenki niinku miten sen nyt sanois niin ehkä se tarkoittaa et hakeutuu ja etsiytyy sellasten lasten pariin ja täällä koulutyössä niin niin yhdessä opettajien ja muun henkilökunnan kanssa pyrkii etsimään niitä lapsia jotka on vaarassa syrjäytyä ja monesta muusta niinku tilanteesta harrastuksesta tai koululuokassa syrjäytetään tai muuten kokee syrjäytymistä ni heidän kanssa niinku haluaa työskennellä haluaa etsiä niitä keinoja jotka ois tarkoituksen mukaisia tukimuotoja millä pystyis sitä positiivista niinku mielikuvaa rakentamaan ja itseluottamusta ja luottamusta aikuiseen ja tähän koko elämään tukemaan ja toisaalta sitten ihan omassa toiminnassa tietyllä tapaa mikä nyt on voimistunu tän Icehearts uran myötä on tämmönen nimenomaa kasvatuksellinen ote miten tän nyt selitän yksinkertaisesti et jotenki niinku semmonen periksiantamattomuus näiden kavereiden kohalla must on jotenki tosi vaikee kuvitella tällä hetkellä semmosta tilannetta et jos tulee niinku näiden lasten kanssa kenen kaa toimii ni käyttäytymishäiriöitä tai ongelmia että niistä luovuttas et ennemminki tulee semmonen olo et jos niinku pelin jälkee tulee tappeluita ja kinaa ni ennemmin ku jättää pelit pelaamatta ni tulee semmonen ajatus et näitä pelejä pitää pelata lisää että saadaan opetella sitä niinku pelaamista ja yhdessäolemista ja ehkä jotenki semmosta uskoa että ei niitä suurta ongelmaa tai häiriötä oookkaan etteikö niinku siitä päästäs yhdessä ylitte

Millä tavalla Iceheartsin arvot konkreettisesti näkyvät käytännön työssäsi lasten ja perheiden kohtaamisessa?

no yks on just tää että ensinnäkin nyt puhun ensisijaisesti tästä koulun työhommasta missä on myös joukkueen ulkopuolisia lapsia ni jo pelkästään se että ne työnkohteet valikoituu nimenomaan siitä näkökulmasta et jotka muuten jää vähemmälle ja joiden kanssa on muuten ongelmia eli tavallaan se niinku tuen tarpeen mukaan se menee ja just tää joustavuus mikä näkyy myös tossa joukkuetason työssä et semmoset kaverit jotka kussakin tilanteessa tarvii enemmän just sillä hetkellä tukea ni silloin pyritään sitä tukea antaa enemmän ja siinä mielessä semmosta positiivista huomioimista et sillai se näkyy käytännön työssä ja sit toi periksiantamattomuus ollaan sitoutuneita siihen et näitä lapsia ei hylätä

Miten muihin uskontoihin kuuluvat tai ei-kristityt lapset otetaan Iceheartsin arvoissa huomioon?

no mun mielest hyvin mä en koe et tommonen uskonnollisuus ei oo missään vaiheessa ollu mikään kynnyskysymys tai minkäänlainen kysymys et voiko olla Iceheartsissa äärimmäisen harvoin ne tulee ees sillain ilmi keskusteluissa mä en ees tiä mitä kaikkia uskontoryhmiä tai vakaumuksia kaikilla lapsilla on eli ei sillä tavalla se ei nouse millään erikoisella tavalla julki

Millaisia muutoksia olet huomannut Iceheartsin toimintaan osallistuneissa lapsissa siitä lähtien kun he tulivat mukaan toimintaan verrattuna nykypäivään?

millasia muutoksia öö oikeestaan tota isoimmat muutokset on niinku luottamus aikuiseen ja semmonen niinku et toki monet lapsista saattaa olla ahdistuneita mut luottamus meihin niinku Icehearts aikuisia ja muita aikuisia kohtaan jotka on ollu toiminnassa pitenpään mukana että jos ihan niinku konkreettisesti jos asiaa esimerkiksi aattelee nyt viime keväänä ei ollu koulutoimintaa ja mä en ollu näitten lasten kanssa ni jotenki sit leirikoulussa kun olin ni lapset oli kyllä kaivannu näillä on sellanen oletus siitä, että aikuinen on ja pysyy konkreettisesti elämänhallinta on parantunut halutaan auttaa muita erilaisissa tilanteissa esimerkiksi omatoimisesti mennään pyytämään anteeksi ja nää sosiaaliset taidot on kehittyne joo semmonen niinku arvostus muita kohtaan ja sit kyl nää on ylpeitä siitä ja tyytyväisiä et ne saa olla Iceheartsissa

Mitkä asiat ovat mielestäsi vaikuttaneet lasten (käyttäytymisen/toiminnan) muutokseen?

isoimpana asiana on niinku semmonen terve aikuisuus niinku et sä oikeesti välität siitä aidosti välität siitä lapsesta ja teet töitä heidän eteen ja oot sitoutunut siihen mitä sä teet ja sitoutunut siihen aikuisuuteen ja ja lasten kanssa jutellaan kaken näköisistä asioista ja sitten pelataan ja just se aito aikuisuus tää työ on muutakin kun vaan palkkatyötä kaikki toimintamenetelmät ja toimintatavat kuuluvat siihen sisälle ja niinku sitten järjestelmällisyys. mut pääasia on se lasten asioista aidosti välittävä aikuinen

Millaiseksi näet Iceheartsin tekemän työn merkityksen seuraavan 10 vuoden sisällä?

Icehearts on toimintana sellainen ryhmä johon erityistä tukea tarvitsevia lapsia on haluttu ja he ovat aina olleet tervetulleita ryhmään ja niinku isona voimavarana on se että lapset kokevat aina olevansa niinku tervetulleita toimintaan ja se sit niinku kantaa elämässä eteenpäin jos joskus muuttaa vaikka tälle seudulle ja tapaa näitä lapsia tuolla niin varmasti he ovat ystäviä vaikka onkin ikäeroa ne pojat on ehdottomasti enemmän kuin pelkkä työnkohde ja sitten se on varmasti molemmin puoleista et niinku pojat olettaa että se aikuinen on ja pysyy ja sit muutenki elämässä

Millainen on Iceheartsin tulevaisuus?

tällä hetkellä näyttää hyvälle erittäin hyvälle ja lupaavalle uhkakuvia tietysti on mutta ne on täysin voitettavissa ja nyt jos saa jatkoa ideaalimalli ois semmonen että sais olla kaksitoista vuotta näitten samojen poikien kanssa sitten vaan pitää löytää semmonen sitoutunut aikuinen joka jaksaa tehdä samojen lapsien kanssa se kakstoista vuotta joo niinku et niinku rahoitus vois olla pidempi kestosta niinku kuus tai yheksän vuotta kasvattajia varmasti löytyisi tällöin ja sit kunnat olisi hyvä saada toimintaan mukaan ja

niinku tulokset on niin vaikuttavia Iceheartsin toimintamalli on jo niin toimiva malli sinäänsä et sitä voi käyttää ja sillä on vaikutusta sosiaalityössä mut hyvälle tulevaisuus näyttää ainakin tällä hetkellä